

TARI-DALANA
HO AN'NY MPITARIKA

SAKAIZA

KILASIM-PANDROSOANA

«Manuel du Conseiller- Ami»

FOIBE ERAN-TANIN'NY FIANGONANA MITANDRINA
NY ANDRO FAHAFITO

DIVIZIONA ATSIMON'I AFRIKA
SY NY RANOMASIMBE INDIANA

DEPARTEMANTAN'NY ASAN'NY FIANGONANA
SAMPANA TANORA

UNION DES MISSIONS ADVENTISTES
DE L'OCEAN INDIEN

TENY MIALOHA

Efa ela no nahatsapana fa ilaina ny hananana boky tari-dalana sy fakana hevitra ho an'ireo mpitarika sy mpanolo-tsaina mikarakara ny asa fanompoana miaraka amin'ny tanora, ary indrindra ho an'ny kilasin'ny SAKAIZA ao amin'ny Mpisava lalana. Koa ity lahatsoratra ity izany dia mikendry indrindra ny hanome drafitr'asa amin'ny antsipiriany mikasika ireo fepetra takiana ao amin'ny kilasy tsirairay avy ho an'ireo tompon'andraikitra, ary koa manondro ireo fitaovana filan-kevitra amin'izany sy ireo fomba azo ampiasaina hitarihana ny tanora sy ny tanora vao misondrotra rehetra ho amin'izay zavatra takiana.

Eo amin'ny taona izay hahatsapan'ny tanora ny vesatry ny fiainam-pianakaviana sy ny fiainana miaraka amin'ny namana, dia heverinay fa ny asa fanompoana atolotry ny fiangonana eo an-toerana ho an'ny tanorany dia tokony ho voalamina mba hahatonga ny fiangonana sy ny fianakaviana hanana fahombiazana eo amin'ny fanohanana azy ireo. Izany no antony nahatonga anay hanao izay hahamora raisina ny rafitry ny fandaminana sy ireo programan'ny fianarana ary koa hanao izay hisian'ny fahafahana manitatra sy mampitombo izany. Hinoanay koa fa zava-dehibe ny mampifanaraka ny programa izay nataonay amin'ny zavatra izay ilain'ny tanora. Noho izany, dia nezahanay ny hanome azy ireo ny fomba rehetra hahafahana manatratra ny tanjona iriana amin'ny alalan'ny fahafaha-manao maro araka izay azo atao.

Taorian'ny fotoana nolaniana mba handinihana sy nanaovana fanandramana teo amin'izany saha izany, dia notapahina ny hevitra fa io programa feno ho an'ny tanora zandriny sy ny tanora zokiny. Io dia harafitra ho an'atin'ny fikambanana iray ihany ao amin'ny fiangonana eo an-toerana izay ho antsoina hoe Mpisava lalana izay hisian'ny fitantanana azy koa. Izany dia midika fa ny fikambanan'ny J. A. izay efa fantatsika izany izao dia nosoloina programa vaovao ho an'ny Mpisava lalana eo ambany fitarihan'ny sampana iray ao amin'ny fiangonana eo an-toerana; Tsy hoe fiovana anarana fotsiny izany izy io, na koa fampiharana fotsiny ny programan'ny fikambanan'ny tanora eo amin'ny Mpisava lalana, fa asa fanompoana nohavaozina mihitsy ho an'ny tanora zandriny sy ny tanora zokiny izay antsoina hoe Mpisava lalana.

Mino izahay fa ity tari-dalana ity dia ho setrin'ny hetaheta mitombo hatrany hanampy ireo mpitarika eo an-toerana, ireo mpanolo-tsaina, ireo mpampiofana sy ireo mpampianatra. Fantatray ny hery tsy hita pesîmpesenina miasa mangina sy amin-kery avy amin'ireo mpitarika miasa amin'ny fomba voarîndra tsara sy manolo-tena ho amin'ny fampandrosoana sy ny fitomboan'ireo fiainana vao erotrerony ireo. Maniry tokoa izahay raha maniry avy amin'ny alalan'ity tari-dalana ity mba hahomby kokoa ireo ambaratonga kilasy eo amin'ny SAKAIZA; mba haka hevitra amin'izany anie ny tanora mba hahatratrarany ny tahafahamanao izay nomen'Andriamanitra ny tsirairay avy, ka ny fahaiza-manao vaovao sy ny tombam-bidy vaovao ananany dia hampahery azy ireo hanokana bebe kokoa ny fiainany ho amin'ny asan'Andriamanitra. Atolotray ho an'io asa fanompoana io izao lahatsoratra izao.

DEPARTEMANTAN'NY TANORA

DIVIZIONA FARITRA ATSIMON'NY AFRIKA RANOMASIMBE INDIANA

Teny mialoha
Fizahana takelaka
Teny fampidirana
Ahoana no fampiasana ity boky kely ity?

Fizarana 1: MAHAFANTATRA NY TANORA ZANDRINY

Asa fanompoana eo anivon'ny Mpisava lalana
Zavatra dimy fototra tena ilaina
Zava-kendrena
Mahafantatra ny tanora zandriny
Ny andraikitry ny "Moniteur"

Fizarana 2: MAHAFANTATRA NY AMBARATONGA KILASY AO AMIN'NY MPISAVA LALANA

Ny fiantombohany
Ny ankehitriny
Ny Mpisava lalana
Programa
Ireo tabilao momba ny asan'ny Kilasy
Tabilao A
Tabilao B
Tabilao D
Ireo karatra firaketana sy karatra fahazoan-dalan'ny Mpisava lalana
Ahoanano fomba fampianarana?

**Fizarana 3: PROGRAMAM-PIANARANA ARY FITAOVANA HILAN-KEVITRA HO AN'NY
AMBARATONGAN-KILASY AO AMIN'NY MPISAVA LALANA**

Ny tanjona hotratrarina
Tanjona, teny baiko, voady, lalàna
Kilasin'ny Sakaiza

TENY FAMPIDIRANA

Ity boky tari-dalana fototra ity dia natao mba hanampiana ireo mpitarika, ireo "moniteurs" sy ireo mpanolotsaina izay miandraikitra ny fandrindrana sy ny fitantanana ireo kilasy isan'ambaratongany avy ao amin'ny Mpisava lalana misy ny tanora zandriny eo anivon'ny fiangonana Advantista,

Ambarany amin'izany ireo fepetra rehetra takiana ho an'ny lesona fototra ho an'ny Sakaiza ary fariparitany antsipiriany ny fomba hahafahana mameno sy mampianatra ny tsirairay avy amin'izy ireny. Ireo zavatra sy ireo fitaovana voalaza ao anatin'ity boky kely ity dia manome fototra hahafahana manorina programa mahomby sy mandroso hatrany izay hanampy ny tanora eo amin'ny fivoaran'ny tenan'izy ireo manokana sy amin'ny fanokanan'izy ireo tena ara-panahy. Ny programa eo amin'ny FEPETRA T AKIANA LALINDALINA KOKOA dia mifampitohy amin'ireo hatramin'izay ihany ary azo arahina ho an'ireo Mpisava lalana maniry hahazo ny valisoa amin'izany ambaratonga izany.

Ho an'ireo tanora zandriny eo amin'ny 10 ka hatramin'ny 12 taona dia misy fizarana efatra ato amin'ity boky kely ity :

1. Teny fampidirana momba ireo Ambaratonga Kilasy ao amin'ny Mpisava lalana.
2. SAKAIZA
3. NAMANA
4. MPANAZAVA

AHOANA NO FAMPIASANA ITY BOKY KELY ITY?

Ity boky kely ity dia lahatsoratra hilan-kevitra ho enti-mampianatra ny ambaratonga kilasy Sakaiza ao amin'ny Mpisava lalana eo amin'ny fiangonana eo an-toerana.

Ny lesona tsirairay avy dia misy tohizana fepetra izay tsy maintsy fenoina mba hahazoana ireo fanomezana. Ny tanjona ho an'ny lesona tsirairay avy dia voalaza amin'ny antsipiriany ary ampiarahina amin'izany ny fanazavana mifanandrify amin'ny ampisehoana ny fomba hahafahana mameno izany fepetra takiana izany.

Eo am-panombohana ity boky kely ity, dia hahitana ny isan'ireo fampianarana natokana ho amin'ny fanatanterahana ireo fepetra. Ny fotoana natokana ho an'ny fampianarana tsirairay avy dia eo amin'ny 30 minitra eo ho eo. Ho an'ny fepetra tsirairay avy dia voalaza ny isan'ny fampianarana, koa dia mora ny hamantaran'ny "moniteur" hoe hafiriana no ilainy mba hahavitana ilay asa.

Aorian'ny fanambarana ny zava-kendrena ho an'ny fepetra tsirairay avy sy nanomezana ny fanazavana ilaina, dia aseho ny fomba fampianarana isan-karazany, izay marihina fa soso-kevitra ihany. Ianareo dia afaka hahita fomba mahomby avy amin'izy ireo. Amin'izay fotoana izay dia tsara ny mandray an-tsoratra izany ao anatin'ny boky kelinareo ka milaza azy amin'ny Filohan'ny tanora ao amin'ny Misiona misy anareo mba hahafahan'ny hafa mandray tombontsoa koa avy amin'ny alalan'izany fanandramana nataonareo izany.

Amin'ny manaraka, dia hahita zavatra hilan-kevitra vitsivitsy ianareo, izay ho ataonareo filan-kevitra fanampiny hodidinihina eo am-panatanterahana fepetra takiana iray. Afaka hanampy anao hanitatra ny ambain-dain'ny fampianaranao ary koa hanome hevitra hafa ho anao hahatonga ny tanora zandriny hianatra sy hahazo lesona tsaratsara kokoa izany.

Eo am-pamaranana ny fepetra tsirairay avy dia misy fomba fanombanan-javatra natao izay nomena mba hahafahan'ny "moniteur" mamantatra raha tafita ny lesona ary koa raha azo heverina ho fenony fepetra na tsia. Raha toa ny federasiona/Misiona ka manome laza adina ho fanadinana, dia any no hakan'ny "moniteur" ny takelakà hanaovana izany.

Antenaina fa ny fitaovana rehetra hita ato amin'ity boky kely ity dia hanampy ny "moniteur" hahatonga ny fampianarana ny Sakaiza ho mahaliana kokoa ka hampitombo ny fandraisana anjaran'ny tanora zandriny, sady hanome azy fahafahana hampifanaraka ny programa amin'izay ilain'ny tanora eo amin'ny fiangonana misy azy.

Fizarana 1

**MAHAFANTATRA
NY TANORA ZANDRINY**

ASA FANOMPOANA EO ANIVON'NY MPISAVA LALANA

Mba hahafantarana sy hitantanana ny tanora zandriny, dia tsy maintsy fantatra aloha ny zavatra ilainy mba hahafahana manome valiny ho an'izany hetahetany izany amin'ny fomba mazava ary koa mba hamohazana ao amin'izy ireo ny fahafaha-manao tsy azo lavina izay nomen'Andriamanitra azy ireo.

Ny asa fanompoana ao amin'ny Mpisava lalana no maneho ny toetoetran'ny fiangonana. Dia ny fiangonana izay mikatsaka ny fandrosoana eo amin'ny isam-batan'olona sy eo amin'ny fampivoarana ny tanora eo amin'ny 10 ka hatramin'ny 15 taona, eo anivon'ny fikambanana mafana izay manome fomba hahafantarana fanandramana vaovao sy fahitana vaovao ny amin'ny fiainana Kristianina. Raha toa ka mpitari-pivavahana kristiana voahosotra no mikarakara ireo tanora ireo mandritra ireo taonan'ny fahatanorany, dia ho azon'izy ireny ny fitiavan'ny tanora ary hohamafisiny ny fahatokian'izy ireo an'i Jesosy. Ho hitan'izy ireo koa ny fitomboana mirindra eo amin'ireny zaza ireny eo amin'ny lafiny fahafahamano ara-batana, ara-tsaina, ara-tsosialy ary ara-panahy.

Izao avy no ao anatin'izany asa fanompoana izany:

Ezaka feno avy amin'ny fiangonana mba hikarakarana ireo zavatra ilaina izay tsy mitsaha-mitombo eo amin'ny tanora zandriny eo ambany fifehezany.

Programa izay mikatsaka ny hampitomboana araka izay azo atao ny fahafaha-manao eo amin'ny tanora zandriny amin'ny maha-zanak'Andriamanitra azy ary ao anatin'ny fiaraha-monina manaiky sy manome lanja ny fisiany.

Asa fanompoana malalaka izay miandraikitra ny momba ireo zava-manahirana ny vata-tenan'ny tanora zandriny iray manontolo.

ZAVATRA DIMY FOTOTRA TENA ILAINA

Zavatra dimy fototra no hita fa tena ilaina eo amin'ny tanora zandriny ary izany dia tsy maintsy heverina eo am-pandrafetana sy eo am-panatanterahana ny programa ho an'ireo tanora ireo mba hahazoana fahombiazana amin'izany.

- 1- **Mila fanandramana vaovao:** Mila fihetsiketsehana ara-batana betsaka ny tanora zandriny. Voajanahary ao aminy ny fahalianana hahafanta-javatra ary izany no manosika azy hamantatra zava-baovao maro sy ho liana amin'ireo zavatra hafahafa tsy fahitany andavanandro. Tiany ny fisehoan-javatra tampoka (surprise) sy ny fiovaovana. Sarotra ny hanome fahafaham-po tanteraka ny hetahetan-java-baovao eo amin'izy ireo.
- 2- **Mila ny hotiavina sy ho ekena:** Ao anatin'ny rivotra iaraha-miainan'ny vondrona kristiana izay miaramihevitra ny momba azy ireo, dia ny fitiavana sy ny fanekena azy no hanome fahatokiana sy fahatsapan-tena ho isan'ny fianakaviana ho an'ireo tanora zandriny.
- 3- **Mila fankasitrahana:** Ny tanora zandriny dia mangetaheta fankasitrahana eo amin'ny vokatra azo tamin'izay niasarany. Tiany ny fanomezana lanja ny fisiany sy ny fampisehoana amin'ireo namany fa mahavita zavatra izy, Iriany fatratra ny fankasitrahana sy ny fisakaizana eo amin'ireo izay miaraka aminy.
- 4- **Mila ny fitarihana ara-panahy:** Amin'io taona 10, dia mahaliana ny tanora tokoa ny zavatra arapanahy, ka ahafahana manohana sy mitarika azy amin'ny fitomboana eo amin'izany lafiny izany.
- 5- **Mila ny fitarihan-dalana:** Ny fahasaratana, ho an'ny mpitarika, dia ny fandraisana ny tanora zandriny ho toy ny "lehibe" sy ny manaiky ny hanampy azy ireo ho tonga olon-dehibe mpitarika koa atsy ho atsy.

1. ZAVA-KENDRENA

Mba hahatonga azy hahomby, dia miankina amin'ny fametrahana tanjona kendrena ny asa fanompoana eo anivon'ny Mpisava lalana. Izany no hanampy ireo mpitarika hamaritra programa voalanjalanja amin'ny fihetsiketsehana maro samy ikendrena ny hanomezana fahafaham-po ny zavatra ilain'ny tanora zandriny eo amin'ny fiaraha-monina misy azy ireo. Amin'izany fametrahana zava-kinendry ho an'ny tenany izany ary, dia tsy ho adinony ny amin'ireo zavatra dimy fototra tena ilaina voalaza tetsy ambony, ka hataony izay fomba hampiharana izany ao amin'ny eritreriny sy ny fikasany. Ireto omena manaraka eto, ny lisitry ny zava-kendrena amin'ny ankapobeny, izay mamaritra ireo sori-dalana lehibe momba ny programa fototra eo amin'ny fiangonana eo an-toerana ny amin'izay hahasoa ny tanora zandriny.

1. Fahazoana ny toe-javatra:

Mahafantatra sy mahay manombana ny zavatra ilaina, ny tombontsoa, ny olana, ary ny zavatra manorisory ny tanora eo amin'ny 10 ka hatramin'ny 12 taona eo.

2. Fanoloran-tena:

Manolo-tena hitarika ny tanora zandriny hanaiky an'i Kristy, sy hitahiry fifandraisana velona aminy; hampahery eo amin'ny fitomboana ara-panahy; manampy ny tanora hahatratra izay ambony indrindra amin'ny fahaizany manao zavatra amin'ny maha zanak'Andriamanitra azy ireo.

3. Fihetsiketsehana fianarana mamoron-javatra:

Manolotra programam-pihetsiketsehana hahazoam-bokatra tsara, miorina eo amin'i Jesosy ary manaitra ny fitiavana hamorona ary hampitombo ny fihetseham-po te hivoatra ao amin'ny tsirairay, ny fiandrindrana vokatry eo amin'izay atao, ny fiaraha-miasa ary ny fahasahiana hisedra zava-tsy fantatra.

4. Fampitomboana ny fahaiza-manao:

Mitarika ny tanora zandriny mba hampivelatra ny fahafaha-manao ara-tsaina eo amin'izy ireo ary mampitombo eo amin'izy ireo koa ny talenta isan-karazany mora hampiharina vokatry ny fandinihana, ny fampiarahan-javatra, ny fitadidiana, ny fandanjanjana sy ny fanaovan-javatra.

5. Fampianarana hizara:

Mampianatra ny tanora ny fomba fanehoana ny fitiavany an'Andriamanitra ary hizara izany fitiavana izany ao anatin'ny fifankatiavana kristiana sy ny fijoroana vavolombelona amin-kafanam-po.

Fomba maro no hahazoana mahatratra izany tanjona izany. Amin'ny fametrahana programa voalanjanja ny amin'ny fihetsiketsehana hatao, dia misy asa fanompoana telo fototra azo hampiasaina izay mikendry ny fanoloran-tenan'ny tsirairay, ny fitiavana hamorona, ny fitiavana hizara ary ny fampitomboana ny fahaiza-manaon'ny tsirairay. Andraikitra ny fiangonana miaraka amin'ny komity mpanatanteraky ny Mpisava lalana ny manohana sy mitantara ireto asa fanompoana telo manaraka ireto amin'ny alalan'ny fikambanan'ny Mpisava lalana.

ASA MOMBA NY PROGRAMA:

Lafiny telo samihafa eo amin'ny fihetsiketsehana no manoloana ny mpitarika eo am-pananganana ny asa momba ny programa ao amin'ny fiangonany tsirairay avy izy ireo. Tokony hiompana amin'ireto tanjona manaraka ireto ny programa rehetra:

A. FIFOHAZANA MANOKANA ARA-TSAINA SY FAHALALANA EO AMIN'NY TSIRAIRAY:

Ireo programa isan-karazany dia hanampy ny Mpisava lalana mba:

- 1- Hahafantatra ny mety ho azon'ny tenany manokana hatao rehetra amin'ny maha-zanak'Andriamanitra azy.
- 2- Hahafantatra sy hankasitraka ny zava-boaharin'Andriamanitra (fandinihana ny natiora).
- 3- Hahay hamantatra tsaratsara kokoa ny tomba-bidy mahatsara na maharatsy ny safidy iray.
- 4- Hahazo talenta vaovao sady mora ampiharina.

B- FINOANA MANOKANA SY FANOLORAN-TENA:

Ity asa fanompoana natokana hahazoana fanahy ity dia hamporisika ny Mpisava lalana hahafantatra ny hoe manao ahoana izany mino an'Andriamanitra sy matoky Azy, sy ny hoe ahoana no famaritana ny ho asan'ny tena amin'ny ho avy ka hahafantarana ny asa tandrify indrindra ny tena.

C- FANEKENA :

Fanomezana fomba hahafahan'ny Mpisava lalana:

- 1- Hanaiky ny fanomezam-pahasoavana sy fahaiza-manao nomen'Andriamanitra azy ireo.
- 2- Hahafantaran'izy ireo ny zavatra tena ilainy :
- 3- Ho tia ny hitombo ao anatin'ny fahatokiana fa olona tia sy mikarakara azy ireo no manodidina azy.

ASA FITORIANA HO AN'NY Hafa:

Amin'ny fifidianana tetik'asa izay hahatonga ny Mpisava lalana ho afaka hahafantatra ny fomba ny fitiavan'izy ireo sy ny fanoloran-tenany ho an'i Kristy amin'ny hafa, no hanamafisantsika koa ny finoan'izy ireo an'Andriamanitra sy hamohazantsika ao anatin'ny fahafahana manompo sy miasa izay mila fanairana ao anatin'ny tanora tsirairay avy.

1- Tetik'asa fanasoavana eo amin'ny mpiara-monina:

- a- Mamangy ny hafa
- b- Manatsara ny fiaraha-monina
- c- Fikajiana ny zava-misy
- d- Famangiana any amin'ny hopitaly na any amin'ny be antitra

2- Fitoriana ny filazantsara:

- a- programa momba ny fahalalana onony
- b- "Feon'ny tanora zandriny"
- c- Tarika "Tanamasoandro"
- d- Raki-pararano

ASA MIANDRAIKITRA NY FIALAM-BOL Y:

Ny fahatanorana dia fotoana fitomboana haingana ara-batana izay mitaky programa fialam-boly maty paika afaka hambabo ny fisainan'ny tanora zandriny ka hanintona azy handray anjara. Ny fitiavana lehibe te hahafanta-javatra sy te hikorokaro eo amin'izy ireo dia mitaky ny fiheverana ireto lafiny manaraka ireto rehefa manao ny drafitr'asa momba ny fialam-boly :

- 1- **LASY:** Fihetsiketsehana ankalamanjana izay mampitombo ny fitokisan'izy ireo ny tenany, hianarany mivelona arakaraky ny zava-misy manodidina azy, eny anivon'ny natiora sy ny fiarahana amin'ny namany.
- 2- **FANDANIANA ANDRO SY ASA TANANA:** Mampitombo ny fahaiza-mandinika sy ny fahombiazana izany ary mampivelatra ny fahaiza-mamorona sy ny fahafam-po ho nahavita zavatra mivaingana.
- 3- **TETIK'ASA:** Amin'ny fiaraha-miasa sy miala voly, no hianaran'ny Mpisava lalana koa mampifandrindra ny asan'izy ireo sy hahafantatra ny zavatra mety ho vitany.
- 4- **KILALAO:** Ny tanora rehetra dia samy tia ireo karazan-dalao hahafahany mampiasa tsara ny vatany, hahafahany mikorana ao anatin'ny fisakaizana feno, ary koa mampianatra azy ny firaisan-tsaina ao anatin'ny vondrona, ny fampiarahana ny zavatra atao ary koa ny fanaovana zavatra haingana.

MAHAFANTATRA NY TANORA ZANDRINY

Ny Tanora zandriny (10-12 taona) dia tia tabataba sy fihetsiketsehana. Miadana kokoa ny fitombony ary tsara ny fahasalamany. Mivelatra kokoa noho ny zazalahy ny zazavavy eo amin'ny ara-batana, ara-tsaina ary ara-pihetseham-po aza. Amin'ny faha-12 taonany, ity fialohavana ity dia 2 taona, kanefa aorian'izany dia manomboka manatratra azy ny zazalahy, saingy amin'ny faha-18 na faha-19 taonany vao tena mitranga izany. Manana fironana ho mahaleotena sy hihevitra ny tenany ho manana tombambidy izy ireo. Kinga amin'ny fianarana Izy ireo any an-tsekoly ary afaka mahatsiaro amin'ny fahamorana mahavariana tokoa izay norenesiny na nianarany. Midera ireo olona izay "mahavita zavatra" izy ireo, ary adala amin'ny tantaran'olo-mahery fo mihitsy. Mandritra io fotoana io dia hita fa tena liana amin'ny fivavahana mihitsy izy ireo. Heveriny fa ara-dalàna ny mitodika amin'i Kristy, manolo-tena ho Azy sy ho amin'ny fanarahana ny fomba fiainany.

TOETRA MAMPIAVAKA ARA-TSAINA

- 1- Io taona salantsalany io dia taona volamenan'ny fitadidiana. Ny sainy dia tahaka ny savoka amin'ny fandraisan-javatra ary tahaka ny alimo amin'ny fitazonana azy mahatoky. Kinga amin'ny fianarana ireo tanora ireo ary mitadidy tsara tokoa.
- 2- Ny tanora zandriny dia taitra ary maniry mafy tokoa ny hikaoka sy hianatra. Tiany ny mandrava zavatra sy mijery ny fomba nanaovana azy ireny. Tiany ny manorina modely nakelezina.
- 3- Tiany ny tantara sy ny boky tsara ary tiany koa ny mamaky teny.
- 4- Mahaliana azy ny manangon-javatra. Misy mpanabe sasantsasany mihevitra fa ny 90% n'izy ireo dia tia manao izany zavatra izany. Indraindray dia manangona karazan-javatra 4 na 5 avy hatrany Izy ireo. Io no fotoana idealy ianarana asa manavanana.
- 5- Tsy taonan'ny fahaiza-manao zavatra manokana io, koa ny klioban'ny Mpisava lalana dia tokony hanolotra fihetsiketsehana mahaliana marobe ho an'ireo mambra ao amin'ny fikambanana. Ary satria maro ny fahalianana vaovao amin'io taona io, dia ampy ny programa telovolana iray momba ny asa tanana na asa manavanana.

TOETRA MAMPIAVAKA ARA-BATANA

- 1- Io no vanim-potoana eo amin'ny fiainana izay mahatsara indrindra ny fahasalamany.
- 2- Ny vatana sy ny saina dia tena mirindra sy mifandraika tsara. Ny lalao, ny fanazarana hanaovana dia mirindra sy ny asa tanana dia haingana mihitsy no ianarany azy.
- 3- Vani-potoana firotorotoana koa io: ny ankizy eo dia "tsy mety mipetrapetraka" mihitsy. Ao anatin'ny filana hampiasa ny avokavony, izay mitarika ho amin'ny fahateran'ireo efitra ao amin'ny avokavony, sady mampanahirana azy noho ireo fihetsiketsehana tsy miato sady mitabataba ataony.
- 4- Hoy ny olona iray: "Toa tsy misy fotoana fitsaharana mihitsy amin'ny hitondran-tenan'ny ankizy iray. Na izy mihazakazaka toy biby dia, na izy matin'ny harerahana; ary amin'ireo toe-javatra roa ireo, dia tena mankarary fo ny ray aman-dreniny izy"

TOETRA MAMPIAVAKA NY ARA-TSOSIALY

- 1- Tian'ny tanora zandriny ny zavatra misy dikany miafina sy ny fanaovana vivery aina.
- 2- Mianatra ny hanao zavatra miaraka izy, kanefa mitahiry toe-tsaina mahavita tena.
- 3- Ny fitiavana hanao dia lava dia filana ara-boajanahary ao amin'io taona io, fa tsy fibiriohana ara-pitondrantena akory.
- 4- Mihoby ireo olona mahery fo izy ary tena mino tokoa.

- 5- Tsy dia mahaliana azy loatra ny zazavavy raha zazalahy izy ary toy izany koa ny zazavavy ho an'ny zazalahy; aleon'ny zazalahy ny izy samy izy, torak'izany koa ny zazavavy, sady mifidy ireo izay ho namany izy.

TOETRA MAMPIAVAKA ARA-PANAHY

- 1- Ny tanora zandriny dia liana tokoa amin'ny zava-panahy sy ny asa ao amin'ny Fiangonana.
- 2- Io no taona tsara indrindra ho amin'ny batisa.
- 3- Tian'ny tanora zandriny ny fihetsiketsehana "fizarana ny finoana" ary mahatsapa fifaliana lehibe tokoa izy amin'ny fahazoana paingotra na ruban, sns, ho valin-kasasarany.
- 4- Ny fahamorany mino dia zavatra tsara izay manamora ny fanoroana azy lalana ara-panahy.

NY FOMBA FITONDRAN-TENANY	NY ANTONY ANAOVANY IZANY	NY TOKONY ATAO AMINY	NY FOMBA FAMPANARANA AZY
Tiany ny fihetsiketsehana ara-batana	Fotoanan'ny fahasalamana tsara, fitomboana miadana, fahazoana hery, lanja, fifehezana ny vondro-nofo ity fotoana ity. Manao fanazaran-tena amin'ny fanatanjahan-tena ary fahakingana izy. Toa tsy misy zava-tsarotra aminy mihitsy raha toa ka omena fihainana izy. Manana tahirin-kery maro izy.	Tsy maintsy omena azy ny fotoana hahazoany manao zavatra. Manomana latasy liana zoto: manampy amin'ny famdaminana ny tranon'ny klioba, hizara ny fitaovana ampiasaina sy handray anjara amin'ny fisokafan'ny kilasy sy hianarna amin'ny asa misionera, sns.	Derainy ny hery sy ny tanjaka. Asehoy azy ny fomba izay nanomezan'Andriamanitra tanjaka ireo izay nantsoina hanao ny sitrapony ao amin'ny baiboly. Lazao azy koa fa mety hanana ny tanjaka izy amin'ny fiainany ara-kristiana isan'andro. Lazao azy izay azony atao ho an'Andriamanitra sy hahafaly azy
Mitady namana eo anivon'ireo mitovy aminy sy mitovy taona aminy izy	Tia miasa izy ireo saingy ny zazalahy dia mihevitra fa matanjaka sady be herim-po kokoa noho ny zazavavy. Matetika vaventy kokoa noho ny zazavavy izy ireo, ary mahatonga fifanoherana ara-boajanahary amin'izy ireo izany. Samy mirehareha ny talentany vaovao avokoa ny rehetra, ary tsy mahandry ireo izay tsy maharaka.	Araraoty ny faniriany hahazo vokatra. Ampianaro mampiasa Baiboly izy. Taitairo ny faniriany hanao asa ao amin'ny kilasin'ny Tanora Advantista. Omeo azy ny tombontsoa haneho ny talentany amin'ny alalan'ny fandraisana anjara.	Asaivo mivelona ho an'Andriamanitra izy. Omeo ohatra mivaingana izy ny amin'ny fomba ny hafa, ny fijoroana ho vavombelona, ny toe-javatra amin'ny fiainana izay ahazoany mankato an'Andriamanitra; ny fomba anasany ny namany ho tonga amin'ny Sekoly Sabata
Manomboka mitia ny asa iaraha-manao izy ary heveriny fa fifaninanana avokoa izay ataony rehetra	Tiany ny lalao vaolina sy ny lalao hafa izay mitovy amin'izany ataon'ireo olon-dehibe. Tiany ny fifaninanana, ny fanaitairana ho amin'ny fihoarana ireo namany. Tiany ny tafiditra ao anatin'ny tarika iray, kanefa lasa mifindra any amin'ny hafa izy raha hitany fa mahaliana kokoa ny any.	Manomana tetik'asa ho an'ny tarika mba hanaanany fanandraman'ny tarika. Aoka ho soratsoratra ny tetik'asa mba hisarihana azy kanefa tsy sarotra loatra. Mora kivy mantsy izy ary tsy ekeny ny tsy fahombiazana.	Asehoy azy fa ilainy ny ho isan'ny tafik'Andriamanitra. Resaho aminy ny ady ara-panahy ifanaovan'ny herin'ny tsara sy ny herin'ny ratsy, ary ny fomba izay hahazoany fandresena amin'ny alalan'ny Kristy.
Tena ataony amin'ny fony tokoa ny zavatra rehetra	Mitia fatratra kanefa mankahala ihany koa izy. Manomboka maniry ny hahaleo tena sy ho afaka amin'ny faneriterena samihafa. Ny lalaony dia mitarika azy hivoaka amin'ny faritra misy azy. Mirona amin'ny fanaovana ankilabao ireo olon-dehibe izy ary manohy hatrany izay mahaliana azy kanefa manaja ny fahefana. Tiany ny ho filoha	Asehoy amin-kafanam-po ny tetik'asa Asehoy izay ho vokatra ny tetik'asa na ny lesona. Aoka izy hanampy amin'ny fanaovana plana, fitsipika sady toroana hevitra ny amin'izany. Aoka izy hanana tombontsoa hampivelatra ny fahafaha-manaon'ny maha-filoha kanefa mitandrina ny fitsipika	Ampianaro hanompo an'Andriamanitra amin'ny fony rehetra izy, sy izay andrasan'Andriamanitra aminy araka izay voalazan'ny Baiboly. Lazao azy fa afaka ny ho tonga lehibe izy any an-tsekoly na any am-pilalaoavana ary hijoro mandrakariva eo amin'izay tsara
Tena mavitrika tokoa izy ary manana faniriana lalina ny hianatra	Izay zava-baovao dia mahaliana azy avokoa. Ny zavatra rehetra mahaliana azy avokoa. Tiany ny hampianaran'ny olona azy ny jeografia, ny tantara, ny zava-misy andavan'andro, ny siansa, ny natiora, ny mekanika. Tiany ny ho fantatra izay mampandeha ny zavatra rehetra.	Aoka havoitra ny fahalianany. omeo azy ny antsipiriany ny amin'ny olona, ny natiora, sns. Tsy maintsy fantarina tsara izay lazaina. Amarino ny zava-misy mikasika izany zavatra izany. Mampiasa fitaovana ampiasana ny maso mba hitazonana ny lahalianana. Avelao izy hametraka fanontaniana.	Taitairo ny faniriany hahafantatra an'Andriamanitra sy ny planan'ny famonjeny, hahita ihany koa ny planany ho an'ny fiainany.
Tena mangetaheta amin'ny famakian-teny izy	Satria te-hahafantatra izy noho izany dia mangetaheta ny hamaky teny izay hitany raha toa azony aato ny mahatakatra izany. Ny namana, ny tokantrano ary ny	Ampio amin'ny fifidianana izay vakiteny hataony izy. Omeo boky mahasoana izy, ary amporisiho izy hamaky tantaram- piainan'olona,	Omeo fihainana mba hamaky Baiboly isan'andro izy, ary hampiasa izany ka hahitany ny vahaolana ao eo anatrehan'ny olona. Asehoy amin'ny maha-Tenin'Andriamanitra marina sady

	sekoly dia manana hery miasa mangina amin'ny vakiteniny avokoa. Tsy tiany ny manoratra satria sarotra izany ary tsy azony ny fitsipika momba izany: fitsipi-pitenenana, mari-piatoana.	zava-boary, tantara ara-baiboly, fitoriana, sns.	tsy miova azy ny Baiboly, sady boky manan-danja indrindra no loharanon'ny fahalalana rehetra azy.
Mitia lalina ny fanangonan-javatra izy	Manangona noho ny fahalianany amin-javatra fotsiny izy na tehiriziny ho amin'izay liana azy amin'ny manaraka izany. Angoniny na ny toe-java-misy aza. Ilaina ny manangona. Izany dia fomba iray hianarana, hampiasana ny maso, ny fahaiza-manavaka ary ny famoronana fahazarana.	Ampiasao ny zavatra nagoniny: manaova varotra fampiasana. Angataho Izy hanagana karazam-bato, sifotra, sns.	Asehoy azy ny fomba hampiasany ny fotoana sy ny talentany ho amin'ny fanompoana an'Andriamanitra.
Manomboka mahatsikaritra ny fifandraisana izy.	Noho ny fahalianany goavana tokoa momba ny lesona jeografia sy ny tantara any an-tsekoly dia manomboka mahatakatra ny zava-miseho izy ary ny antony nitrangan'izany.	Taitairo ny faniriany hahafantatra ny amin'ny jeografia sy ny tantara ara-baiboly. Asehoy azy amin'ny filaharany araka ny nitrangany izany.	Omeo fihaihana hihevitra ny anton'ny fihetsiky ny olona sy ny firaharahan' Andriamanitra izy. Ampio izy hahita ny toetran'ny fifandraisany amin'i Kristy sy izay tokony ho izy amin'izany.
Tena mahafantatra ny tokony ho vita sy ny tsy tokony ho vita izy nefa koa be nofinofy	Ny lalao izay tsy mampiasa afa-tsy sary an-tsaina fotsiny dia mihena. Tsy tiany intsony ny tantara amboarina, fa ny tantara marina miaraka amin'ny fihetsika mampiseho herim-po sady notantaraina tsy tamim-pivozavozana no ankafiziny. Mitodika any amin'ireo olona mahery fo izy, ary lasa mpaka tahaka.	Asehoy an-tsary amin'ny alalan'ny tantara ny filamatra harahina. Tantara marin'ireo olona ao amin'ny Baiboly na tamin'ny tantara, na ara-panatanjanahan- tena. Fidio izay tena tiany, Ampiasao ihany koa ny fandresena ara-panahin'ireo mpitory, na ireo mpitarika, sns.	Asehoy azy ireo maherifon'ny Baiboly, izay azony deraina sy halaina tahaka. Asehoy azy ny antony nahatonga azy ireo ho nanana ny lanjany teo amin'ny finoana an'Andriamanitra sy ny fankatoavana. Ary ambonin'izany rehetra izany dia aoka ho modely ho azy ianao amin'ny fiainanao.

ANDRAIKITRY NY MONITEUR

Ireo mpampianatra ny kilasy dia ny olona izay manana fifandraisana akaiky dia akaiky amin'ny tanora. Tokony ho azony an-tsaina izany ny hery lehibe miasa mangina vokatry ny maha eo azy sy ny fahafahany mitarika azy ireo eo amin'ny fiainany. Mba hahafahana mifandray amin'ny tanora dia ireto avy no toetra tsara hananana:

1. FITIAVANA SY FANEKENA

Ny Moniteur dia tsy afaka ho tia na hanaiky ny hafa raha tsy izy aloha no mankasitraka ny fitiavana sy faneken'Andriamanitra azy. Koa asehoy amin'ny fanehoana rivo-pitiavana sy fanekena manodidina anao ary ny fitiavana natolotr'Andriamanitra anao. Hampiorina ny fitokisan'ny tanora zandriny izany ka hanosika azy ireo koa hanana faniriana ho tia sy hianatra ary handroso.

2. FAHAFANTARANA TOE-JAVATRA

Ny "moniteur" dia tokony hahafantatra ny fiofanana sy ny zava-kendrena eo amin'ny tanora zandriny ao amin'ny kilasiny mba hahatsapany ny anton'ny fitondran-tenany sy ny fahafahan'izy ireo mahazo izay zavatra ampianarina. Mifandray akaiky amin'ny tsy fisian'ny tahotra, ny fahatsapan-tena ho fianakaviana ary ny fahaiza-manao eo amin'izy ireo avy mantsy izany. Noho izany, ny fahafantarana ny zavatra ilainy sy ny fahaiza-manao eo amin'ny tanora zandriny dia tena zava-dehibe tokoa mba hahazoana an-tsaina izay mety ho vitan'izy ireo. Aza asiana "anaram-bositra" eo amin'ny ankizy iray, na koa aza dia miandry avy aminy izay zavatra tsy hainy atao. Ny andraikity ny "moniteur" dia ny mampitombo ny zavatra mety ho vitan'ilay zaza sy mampifoha ny fahafaha-mamorona ao anatiny. Ilaina ny fahazoana ny zavatra atao fa tsy amin'ny fahazarana fotsiny, na ny famerimberenana, na ny fitadidiana be fahatany akory no hahatanterahana izany.

3. NY FAHAIZANA MIHAINO:

Ny fihainoana azy dia mampiseho amin'ilay tanora ny fahalianana atokanao ho azy sy ny fiahiana azy amin'ny maha olombelona azy. Ny fifandraisana mahomby dia toy ny lalambe azo handehanana mandroso sy miverina izay mitaky faharetana amin'ny "moniteur" mba hihainoany ny hevitra, ny zavatra ilaina sy ny zava-baovao hitan'ny tanora zandriny. Tsy ho azo atao ny hahafantatra marina izay zavatra nianarany sy ny fandrosoany raha tsy arahinao ny asa ataony sy ny fihetseham-pony. Amin'ny famaliana ireo zava-manahirana azy, no hanehoanao fa mihevitra ny momba azy ianao amin'ny fametrahana tanjona manokana izay azony tratrarina.

4. FANDRINDRANA ASA:

Ny "moniteur" dia tsy maintsy mahafantatra ny lalàn-kalehany. Tokony hanome toro-marika mazava momba ny asa atao tsirairay avy izy ary ho vonona hanampy ny tanora ny amin'ny lohahevitra na fitaovana ilaina hanatanterahana ilay asa nangatahany hatao. Tokony halefaka koa izy eo amin'ny fampiasana ireo fomba fampianarana mba hahafahany mampifanandrify ny lohahevitra hampianarina sy izay zavatra ilain'ny mpianatra. Izany dia midika fa ny "moniteur" dia tokony hahay tsara ny zavatra ampianariny ary afaka hampita izany amin'ny fomba mora hahazoan'ny mpihaino azy. Ny endrika iray lehibe amin'ny fomba fandaminana asa dia ny fanajanao ny fotoana natokana hanehoana ny lohahevitra.

Fizarana 2

**MAHAFANTATRA IREO AMBARA
TONGANKILASY AO AMIN'NY
«MPISAVALALANA»**

NY FIANTOMBOHANY

Nandritra izay 50 taona farany izay, ny fiangonana Advantista, raha ny eto amin'ny Diviziona Afrika sy ny ranomasimbe Indiana no jerena, dia nahitana fitomboana miandalana teo amin'ny programa sy ny fihetsiketsehana ho an'ny tanora zandriny (10 - 12 taona) sy ny salantsalany (13 - 15 taona). Io fitomboana io dia taratry ny volavolan-kevitra manokana tao amin'ireo Diviziona telo nipoiran'ity Diviziona voalaza eto izy.

Teo amin'ny taona nanodidina ny 1950, no nampiharana ny ankapoben'ny fiangonana eran-tany ny programan'ny fikambanan'ny Mpisava lalana izay nahitana fahombiazana tokoa tany Amerika Avaratra. Ny fanatitranterana ny fanaovana lasy, ny filaharam-be, ny fianarana asa-tanana sy ny fihetsiketsehana hafa eo amin'ny fikambanana, dia nahasintona ny sain'ny tanora. Saiky nampiharina tao amin'ny fikambanana avokoa ireo fihetsiketsehana ivelan'ny Sabata fahita teo amin'ny tanora M. V, fa ny M. V kosa dia nanao ny andraikitra ny mpampianatra Soratra Masina ao amin'ny Baiboly na fihetsiketsehana hafa. Ny fisian'ny Fikambanan'ny Tanora M. V sy ny Fikambanan'ny Mpisava lalana miaraka eo amin'ny fanatanterahana programa mifameno dia nampiseho ny tokony hilana fanovana eo amin'ny zavatra sasantsasany mba hahazoana fahombiazana tsaratsara kokoa eo amin'ireo fikambanana amin'ny ankapobeny.

Teo amin'ny taona nanodidina ny 1960, dia nisongadina ny fisarahana teo amin'ny Fikambanana M. V sy ny fikambanan'ny Mpisava lalana, ka be ireo ezaka natao mba hanakambanana azy indray toy ny fiantsoana azy miaraka hoe: «Fikambanana sy tarika tanora M. V / Mpisava lalana». Kanefa tsy nahafahana nampifanojo ny programa io fanovana anarana natao io. Ankoatr'izany koa, ny programa M. V dia tsy maintsy namboarina hatrany hifanaraka amin'ny toetr'andro sy ny zavatra ilaina. Tamin'ny taona 1970 dia nolaniana tao amin'ny foibe fitantanana eran-tany (C.G) ny hanovana ny anaran'ny tanora M. V ho ministeran'ny tanora, anarana azo ekena manerana ny saha rehetra maneran-tany, indrindra any amin'ireo tany izay manda mihitsy ny teny hoe "misionera" noho ny fironana eo amin'ireny tany ireny tsy ho tia afa-tsy izay avy eo amin'ny taniny ihany (nationalisme).

NY ANKEHITRINY

Tonga ny fotoana hamerenana ny fanombanana rehetra sy hanaovana ny fanamboarana madinidinika rehetra. Tamin'ny 1980 dia nanomana programa vaovao tanteraka ny Departemantan'ny tanora. Izany dia natokana indrindra hifanandrify amin'ny zavatra ilain'ny tanora sy hampitombo amin'ny fomba mivaingana ny fahafaha-manao nomen'Andriamanitra azy ireo. Ankoatr'izany, dia nisy bokikely tari-dalana natokana ho an'ny "mpampianatra" mba hahafahany mampianatra izay ao amin'io programa io. Ireny fanovana ireny dia nanampy be dia be tokoa tamin'ny fanatsarana ny ministeran'ny tanora ka hahatonga azy ho manintona kokoa hatrany.

Kanefa, mba hahatratrarana ny tanjona, izany hoe programan'asa malalaka hampiasana amin'ny fomba tsaratsara kokoa ny mambra eo amin'ny fiangonana eo an-toerana, dia notapahina fa ilaina ny manao dingana vaovao indray. Amin'izao fotoana izao, ny programan'ny tanora zandriny rehetra dia napetraka eo am-pelatanan'ny fikambanana iray eo amin'ny fiangonana eo an-toerana antsoina hoe : "Mpisavalalana."

NY MPISAVALALANA

Io fanovana rafitra sy fomba fisainana io dia midika fa ny fiangonana tsirairay avy no manapaka izay programa ho entina hampiharina mba hanomezana fahafaham-po ireo zavatra ilaina manokana eo amin'ny fikambanana.

MODEL Y A - Tanterahina ao anatin'ny ora telo ka misy lanonana fanokafana sy famaranana, dia antongotra, kilalao, programa ho an'ny fandinihina sy ny fanontaniana.

MODEL Y B - Tanterahina ao anatin'ny programa maharitra adiny telo, saingy mizara roa mazava tsara:

Fizarana 1 - Ora iray natokana amin'ny Sabata, asiana programa ho an'ny fandinihan-javatra sy ny fanafanana ny fotoana.

Fizarana 2 - Ora roa natokana ho an'ny Mpisava lalana izay misy: dia an-tongotra, kilalao, programa fianaran-javatra, fametrahana fanontaniana, ary lanonana fanokafana sy famaranana.

Azo atao eo amin'ny fiangonana iray ny miova avy eo amin'ny modely iray mankao amin'ny modely iray hafa ao anatin'ny taona roa mifanesy, nefa koa azony atao ao anatin'ny taona iray ihany izany.

Mazava loatra fa azonareo atao koa ny mampiasa ny modely A amin'ny faran'ny herinandro voalohany isam-bolana, ary ny modely B kosa amin'ny faran'ny herinandro fahatelo amin'ny volana. Azonareo atao aza ny mandamina ny fanaovana ny programa ho tanterahina isan-kerinandro.

Na ireo safidy ireo na ny hafa dia ianareo ihany no antony.

PROGRAMA

Mba hanampiana anareo amin'ny fampianarana ny modely A na ny modely B ho an'ny fiangonana misy anareo, dia misy programa tsotra iray nomenay ny amin'ireo modely anankiroa, mampiseho ny rafitra fototra. Azonareo amboamboarina amin'ny fomba maro samihafa izany mba hahafahana mampifanandrify azy amin'izay zava-misy eo aminareo na koa asianareo fihetsiketsehana fanampiny ho fanatsarana azy.

Modely A - Ora telo

Minitra	Zavatra atao
15	Lanonana fanokafana - fananganan-tsaina, vavaka, latsak'emboka, fisafoana ataon'ny mpitarika.
10	Fanazaran-tena (ataon'ny Klioba na ny daholobe)
15	Lahateny / Famelabelarana
30	Kilalao
60	Kilasim-pandrosoana (atao an-trano na an-kalamanjana)
45	Fotoana malalaka / Fanamarihana
05	Filazana sy tso-drano farany
180	

Modely B - Ora telo (1 sy 2)

Fizarana 1 - Ora iray

Minitra	Zavatra atao
10	Lanonana fanokafana
10	Lesona / Fanontaniana
30	Kilasy fianarana
7	Fotoana manokana
3	Filazana sy tso-drano farany
60	

Fizarana 2 - Ora roa

Minitra	Zavatra atao
10	Lanonana fanokafana
15	Famelabelarana/Ny nasaina
15	Kilalao

30	Kilasy Fianarana
40	Fialam-boly/Fanontaniana
10	Lanonana famaranana
120	

Ity bokikely ity dia manome ireo fitaovana ilaina ho an'ny programam-pianarana mba hamitana ny kilasy fianarana ihany, izay voalaza ao amin'ny fizarana voalaza etsy ambony ao amin'ny Modely A na ny Modely B. Ny fanazavana bebe kokoa amin'ny antsipiriany mikasika ny fomba hahafahana manao fanampiana ao amin'ny kilasy famaranana ny Mpisava lalana ankoatr'ireo fihodinana in-20, na ho an'ny Modely A izany na ho an'ny Modely B, dia jereo ny tari-dalana misy ny toromarika 80 amin'ny fanombohan'ny kilasy tsirairay avy.

IREO TABILAO MOMBAN'NY ASAN'NY KILASY

Ny pejy manomboka hatreto dia natokana mba hanomezana anareo topi-maso ankapobeny ny amin'ireo zavatra takiana sy ny fotoana ho an'ny tsirairay avy amin'ireo kilasy telo dia: ny SAKAIZA, ny NAM ANA, ary ny MPANAZAVA

TABILAO A : NY FITOMBOANA MIANDALANA

Eo am-pamakiana avy anyambony no midina ny lisitr'ireo zavatra takiana, dia ho azonao mazava tsara ny asa rehetra isaky ny kilasy.

Kanefa, rehefa mamaky avy any an-kavia miankavanana ianao, dia ho hitanao ilay fandrosoana tadiavina izay ho arahina ao amin'ny fizarana tsirairay. Izany dia hanampy anao hanomana ny Mpisava lalana ho amin'ny asa izay miandry azy.

Ho voamarikareo fa tsy mitoka-monina akory ny fizarana tsirairay avy, fa manana ny anjara toerany lehibe ao anatin'ny lamin'asa ankapobeny.

TABILAO B- FAKAKAFAKANA NY AMIN'NY VANIM-POTOANA

Ity tabilao ity dia hahafahana mijery ny fifandanjan'ny fizarana rehetra ary koa mampitaha ny asa 80 amin'izy ireo.

TABILAO : TABILAON'NY KILASIM-PANDROSOANA

Ity tabilao ity dia hampiseho anareo ny kilasy sahaza ireo Mpisava Lalana tsirairay arakaraky ny taonany.

TABILAO A : KILASIM-PANDROSOANA

FIZARANA	SAKAIZA	NAMANA	MPISAVA LALANA
Ankapobeny	Fe-taona Fidirana ho mambra Voady sy lalana Lalan'ny Fahasambarana Klioban'ny famakiam-boky Lalindalina kokoa Hiran'ny Mpisava lalana Hiram-pirenena	Fe-taona Fidirana ho mambra Famerenana sy fanehoana an-tsary ny voady Lalan'ny Fahasambarana Klioban'ny famakiam-boky sy famerenana Lalindalina kokoa Fanevam-pirenena: fampiasana azy sy toetoetrany	Fe-taona Fidirana ho mambra Famerenana ny lalana Lalan'ny Fahasambarana Klioban'ny famakiam-boky sy famerenana Lalindalina kokoa Faneva sy fanion Mahalala ny fampiasana azy sy toetoetrany
Fikarohana ara-baiboly	T.T. Manambara an'i Kristy ho Mpàmonjy Bokin'ny Testamenta Taloha (Fizarana I : Junior, Famakiana Baiboly)	T.V. dia maneho an'i Kristy ho mpampianatra Bokin'ny Testamenta Vaovao (Fizarana 3-Tanora zandriny, Famakiana Baiboly)	Kristy Mpamonjy ao amin'ny Filazantsara Miaraka amin'ny Konkordansa (Fizarana 4-Tanora zandriny - Fianarana Baiboly)

	<p>Tsianjery: Sal23, 46; Eks 20:1-17; MpT 12:13,14</p> <p>Maneho ny fampiasan'i Jesosy tamin'ny fomba manokana ny TT,</p> <p>Lalindalina kokoa</p> <p>Manadio rano, tia lotana, amin'ny fampisehoana an'i Jesosy</p>	<p>Andininy hatao tsianjery</p> <p>Fihetsiketsehana manodidina ny tantaran'i Jesosy</p> <p>Manao tsianjery andalan-teny ao amin'ny T.V.</p> <p>Mamaky Matio, Marka</p> <p>Lalindalina kokoa</p> <p>Manao tsianjery andalan-teny 4 ao amin'ny T.V</p>	<p>Andininy hatao tsianjery: A 14:6-12)</p> <p>Mamaky Lioka sy Jaona</p> <p>Miady hevitra ny amin'ny andalan-teny ao</p> <p>Ahoana no fomba amonjen'i Jesosy (araka ny tantara iray ao amin'ny T,V</p> <p>Manao tsianjery ny Oha 20:23 ; 29-32.</p> <p>Lalindalina kokoa</p> <p>Manavaka amin'ny fahafantarana ny kintana sy ny andian-kintana,</p>
Manompo ny hafa	<p>Fifalian'ny fanompoana</p> <p>Adiny 2 fanehoana ily fihavanana</p> <p>Olom-pirenena vanona</p> <p>Lalindalina kokoa</p> <p>Mpamangy 2 ao amin'ny Sekoly Sabata na ao amin'ny Klioba</p>	<p>Fifalian'ny fanompoana</p> <p>Adiny2 asa fanasoavana ho fanehoana ny fihavanana</p> <p>Tetik'asa adiny iray ho fanasoavana</p> <p>ny mpiara-monina.</p> <p>Lalindalina kokoa</p> <p>Adiny 5 asa fanasoavana.</p>	<p>Asa atao ao amin'ny fiaraha-monina</p> <p>Mamantatra ny asa fanasoavana</p> <p>Mandray anjara amin'ny fihetsiketsehana 3 ataon'ny fiangonana</p> <p>Lalindalina kokoa</p> <p>Mitarika namana ho mambra ao amin'ny Sekoly Sabata na ny Mpisava Lalana</p>
Lovan'ny liangonana	<p>Tantaran'ny Fiangonana Kristiana</p> <p>Haino aman-jery: Hery mifanandrana</p> <p>Fiakarana ho any an-danitra hatramin'ny 1844</p> <p>Lalindalina kokoa</p> <p>Manao fitsapana</p>	<p>Fiantombohan'ny fihetsehana advantista</p> <p>Haino aman-jery: Antso tamin'ny misasak'alina</p> <p>Fiantombohan'ny Fiangonana Advantista</p> <p>Lalindalina kokoa</p> <p>Manao fitsapana</p>	<p>Fiantombohana ny Asa misioneran'ny fiangonana</p> <p>Haino aman-jery: "Iazao amin'izao tontolo izao"</p> <p>1844 ka hatramin'ny J.N Andrews misionera</p> <p>Lalindalina kokoa</p> <p>Manao fitsapana</p>
Fahasalamana sy toe-batana tomady	<p>Filamatra ankapoben'ny fahasalamana</p> <p>Dan 1 :8 Filamatra na tantara an-tsehatra kely</p> <p>Karatra voady</p> <p>Filamatra ara-tsakafo.</p> <p>Foto-tsakafo</p> <p>Lomano dingana voalohany, dia an-tongotra 3 km</p> <p>Lalindalina kokoa</p> <p>Sakafo ho an'ny lasy</p>	<p>Tempoly ny tenanao</p> <p>Toe-batana tomady sy 1 Kor 9:24-27</p> <p>Mifoka sy voady</p> <p>Lomano ho an'ny dingana voalohany</p> <p>Lalindalina kokoa</p> <p>Lalindalina kokoa</p> <p>Dia an-tongotra 8 km</p> <p>Film/Peta -d rindrina/Varotra fampisehoana</p>	<p>Ny tenanao dia tempoly</p> <p>Ady hevitra momba ny alkola</p> <p>Na Haino aman-jery momba ny zava-mahadomelina sy ny voady</p> <p>Dia an-tongotra 8 km sy fitanana an-tsoratra</p> <p>Lalindalina kokoa</p> <p>Dia an-tongotra 16 km sy fitafiana</p> <p>ho entina amin'izany.</p>
Fandinihana ny zavaboary	<p>Fandinihana ny zavaboary</p> <p>Fitsangatsanganana adiny iray anaty natiora</p> <p>Grady momba ny natiora iray</p> <p>Voninkazo dia sy bibikely madinika 5</p> <p>Lalindalina kokoa</p> <p>Voninkazo dia sy bibikely madinika</p>	<p>Fandinihana ny zavaboary</p> <p>Vorona sy hazo 7</p> <p>Grady iray momba ny natiora</p> <p>Lalao momba ny natiora na fitsangatsanganana</p> <p>Lalindalina kokoa</p> <p>Vorona sy hazo 12</p>	<p>Fandinihana ny zavaboary</p> <p>Planeta 3, kintana 5, andian-kintana 5</p> <p>Grady iray momba ny natiora</p> <p>Dian-tongotra biby na vorona</p>
Lasy sy Haitao	<p>Mikolokolo ny fahalianana ho eo anivon'ny zavaboary</p> <p>Tady (fitandroana), vona</p> <p>Lasy indray alina</p> <p>Grady (asa manavanana) iray amin'ny Taozavatra sy asa tanana</p> <p>Fitsapana momba ny fitandremana</p> <p>Ankapoben'ny</p> <p>Manangana lay sy manao fandriana lasy</p> <p>Fitsipika 10 mifehy ny dia an-</p>	<p>Fahafaha-manao zavatra an-kalamanjana sy fitandremana</p> <p>Lafivalo amin'ny famantarana avaratra (boussole)</p> <p>Mifidy toerana ilasiana</p> <p>Lasy 2 alina</p> <p>Vona 5 sy fomba famatorana 3</p> <p>Fitsapana momba ny vonjy taitra dingana voalohany</p> <p>Lalindalina kokoa</p> <p>Fitsipika fitandremana 5 amin'ny afo</p> <p>Fahandroana sakato tsy misy</p>	<p>Mampivelatra ny fahafa-manao zavatra any amin'ny lasy</p> <p>Lasy 2 alina, toerana sy sakafo tsara</p> <p>Fitsapana vonjy aina dingana voalohany</p> <p>Grady iray momba ny fialam-boly/na</p> <p>T aozavatra sy asa tanana</p> <p>Lalindalina kokoa</p> <p>Fanaka any amin'ny lasy</p> <p>Sakafo ho an'ny lasy 3 andro</p> <p>Abidy Sémaphore/Code Morsa</p>

	<p>Tongotra</p> <p>Inona no atao raha very</p> <p>Signes de piste 2 km sy lalana</p> <p>haleha</p> <p>Fepetra takiana lalindalina</p> <p>kokoa</p> <p>Mandrehitra amin'ny afokasoka</p> <p>tokana</p> <p>Fitsipika fitandremana amin'ny</p> <p>fampiasana antsy, famaky</p> <p>Vona 5 haingana</p>	<p>fitaovana</p> <p>Tabilao-na vona 15</p>	<p>Teny miafina amin'ny alalan'ny</p> <p>Signes/radio ...</p>
--	--	--	---

TABILAO B

FE POTOANA ATOKANA HOLANIANA AMIN'NY FIANARANA

Fe-potoana iray: 30 ka hatramin'ny 35 minitra

FIZARANA TANORA ZANDRINY	ANKAPO-BENY	FIKAROHANA ARA-BAIBOLY	MANOMPO NY Hafa	LOVAN'NY FIANGONANA	FAHASALAMA TOE-SATANA TOMADY	FANDINIHANA Zavaboary	LASY HAITAO	TOTALY
SAKAIZA	1	5	2	3	2	6	7	26
FANDALINANA	1	2	-	1	1		2	7=23
NAMANA	1	5	1	3	3	6	6	25
FANDALINANA	1	-	-	1		1	3	6 =31
MPISAVA	1	5	1	3	2	6	7	25
FANDALINANA	1	1	-	1	1	1	3	8 = 33

TABILAO D

TABILAON'NY TAONA

KILASIM-PANDROSOAN'NY MPISAVA LALANA

10TAONA	11TAONA	12TAONA	13 TAONA	14 TAONA	15 TAON A
SAKAIZA LALINDALINA KOKOA	NAMANA LALINDALINA KOKOA	MPANAZAVA LALINDALINA KOKOA	MPAMAKY LAY LALINDALINA KOKOA	MPANDEHA LAVITRA LALINDALINA KOKOA (Ampahany loka JA Volafotsy)	MPITARIKA LALIN DALI NA KOKOA (Ampahany Loka JA Volafotsy)

TAMBINY AMIN'NY FIALAM-BOLY

LOKA HO AN'NY TANORA ADVANTISTA

(Azo atao na tsia)

Volafotsy

IREO KARATRA FIRAKETANA SY KARATRA FAHAZOAN-DALAN'NY MPISAVA LALANA

Mba hahafahan'ny Mpisava lalana iray mandala ny fanokanana (tafapetraka tsara ao anatin'ny fikambanana), dia tsy maintsy asiana firaketana ny asany ao amin'ny fiangonana. Izany no antony nanomanana karatra firaketana (Fiche) manokana ho amin'izany.

Io karatra firaketana io dia mety ho azo ao amin'ny departemantan'ny tanora, ho an'ny tanora zandriny tsirairay. Ho azo refesina amin'izany ny fandrosoan'ny Mpisava lalana tsirairay avy ao amin'ireo ambaratongan-kilasy. Ny fikambanana no hitahiry io karatra firaketana io ary ny filohan'ny tanora ao amin'ny Misiona, na ny filohan'ny distrika voatendry, no hanome lanja azy io alohan'ny fanokanana ilay tompony. Noheverina koa fa tsara ny hiraketana ny zavatra nolalovan'ilay Mpisava lalana, tsy ny vokatry azony ihany, fa ireo zava-niseho mahaliana ihany koa izay nandraisany anjara nandritra ireo taona nolalovany tao amin'ny Klioba. Dia teo no nipoitra ny fiheverana karatra fahazoan-dalana iray.

io fahazoan-dalan'ny Mpisava lalana io dia alaina koa ao amin'ny departemantan'ny tanora. Karine izay mitovy habe amin'ny paosy izy io ary ao no hahafahan'ilay tanora zandriny mitahiry ireo vokatry manokana azony, ary koa ireo zava-dehibe nisy teo amin'ny fiainana naha-Mpisava lalana azy.

Vetivety dia ho lasa sarobidy tokoa ho an'ny tompony io karatra fahazoan-dalana io ka tsy maintsy hokajiany fatratra. Ilay mpisava lalana no ho tompon'andraikitra amin'izany ka hitahiry azy io mandritra ny fotoana rehetra maha ao amin'ny klioba azy. Raha misy ny fahaverezany azy, dia tsy hahazo vaovao mihitsy izy mandra-panao izay ezaka rehetra mba hahitany ilay taloha.

Rehefa voahisy fitomboka avokoa ny takelaka rehetra ao amin'ilay karatra fahazoan-dalana, ka ilaina ny hanokafana hafa, dia alefa any amin'ny departemantan'ny tanora ilay teo aloha, ary haverina miaraka amin'ny vaovao rehefa avy nasiana fitomboka ara-dalàna, ilay vaovao kosa efa noraisina naoty ao amin'ny departemanta. Tsy azo asiana fanovana na karazany manao ahoana na karazany manao ahoana eo amin'ny karatra fahazoan-dalana raha tsy nahazoana alalana avy amin'ny departemantan'ny tanora, na ny filohan'ny distrika. Raha misy fanontaniana tianareo atao mikasika ny pasipaoron'ny Mpisava lalana sy ny fampiasana azy, dia iangaviana ianareo hanatona ny departemantan'ny tanora ao amin'ny federasiona na misiona misy anareo.

AHOANA NO FOMBA FAMPIANARANA ?

Ato anatin'ity bokikely ity dia tsy dia nidirana antsipiriany loatra ny amin'ny fomba fampianarana. Resy lahatra izahay fa misy ny maha samy hafa azy ny zava-misy eo amin'ny kilasy tsirairay avy, izay ilana hay atao hoe fahaizana mandanjalanja mba hifanaraka amin'ny toe-javatra avy amin'ireo mpampianatra sy mpanolo-tsaina mba hanaovana drafitr'asa fampianarana izay tsy hampiala ny fahalianana sy ny faharesen-dahatra handroso eo amin'ny tanora mba hahafaha-manatanteraka izay takiana avy amin'ny tsirairay amin'izy ireo; Ny fizarana samihafa ao amin'ity fampianarana ity dia azo ampiana amin'ny manaraka, nefa koa azo zaraina na andramana amin'ny totoana izay hitan'ilay na ilay mpianatra fa maha mety izany (ohatra: tsy voatery ho tapitr'ilay mpianatra avokoa akory ny "fikarohana ara-Baiboly alohan'ny hidirany ao amin'ny "Manompo ny hafa). Toy izany koa ny amin'ireo fepetra tsy voatery hofenoina araka ny filaharany akory izy ireo (ohatra: ny fepetra 4 dia azo fenoina mialohan'ny fepetra 1sns ...

Ireto manaraka ireto kosa dia soso-kevitra ny amin'ny fomba handaminana sy hampianarana ny kilasy.

1. Fantaro ny programan'ny fampianarana. Ataovy izay hahalalanao ireo fepetra takiana sy izay zavatra andrasana avy amin'ny Mpisava lalana. Tsy maintsy fantatrao ny fototry ny lohahevitra.
2. Tombano ny isan'ny tanora zandriny sy ny zavatra ilain'ny kilasinao. Mitadiava izay fomba tsara indrindra entina miaraka aminy.
3. Ataovy ny fangatahana ny fitaovana, ny boky, ny kojakoja mikasika ny haino aman-jery sy ny hafa izay ilainao mba hitantanana ny kilasy. Ataovy mialoha izany.
4. Diniho ny drafitr'asa hataonao:
  - a. Ny isa ankapobeny ho an'ny fampianarana maharitra 30 mn
  - b. Ny isan'ny fampianarana 30 mn isaky ny fizarana
  - c. Ny filaharana heverinao eo amin'ny fampianarana ireo fizarana samihafa, tsy adino amin'izany fa ny fanovaovana dia ilaina mba hampitoetra ny fahalianana.
  - d. Jereo indray ireo soso-kevitra mikasika ny fomba fampianarana ny fepetra tsirairay avy, dia mifidiana iray amin'ireny, na koa manana fomba fampianarana manokana.
  - e. Jereo koa ireo loharanon-kevitra eo am-pelatananao ho amin'ny manaraka sy mba hanananao fitaovana fototra.
  - f. Fantaro ireo fomba fanombanana tokony hatao rehefa feno ny ny fepetra.
5. Alamino mba ho vita mialohan'ny fanokanana (investiture) ny zavatra rehetra.

REHEFA MAMPIANATRA

- 1) Mitadiava fomba fampianarana isan-karazany araka izay azo atao
- 2) Ataovy izay handraisana ny kilasy anjara amin'ny asa fampiharana sy fikarohana, araka izay azo atao mba hahafahan'ilay tanora zandriny manovo fianarana araka izay tratrany.

- 3) Ataovy ho isan'ny fanovaovana ny fanasana manam-pahaizana manokana avy any ivelany mba hampianatra na hiresaka amin'ny kilasy mikasika lohahevitra notsongaina iray.
- 4) Ataovy izay hifampiresahana amin'ny kilasy ampianarina mba hahafahana manombana raha azo azony ny miasa misy fepetra takiana manokana ary jereo koa hoe inona no zavatra azon'izy ireo.
- 5) Aoka mba hahaliana sy hamporisika azy handray anjara ny asa ataony ao an-dakilasy.
- 6) Tsapao mandrakariva raha efa ho tratranareo ny tanjona eo amin'ny fanazaran-tena atao ho an'ny Mpisava lalana tsirairay avy.

Amin'ny zavatra manokana sasantsasany, dia azo atao ny mihevitra ny hampandray anjara ao amin'ny programa tanora zandriny mitokana na dia tsy ao anatin'ny fikambanan'ny Mpisava lalana aza izy ireo. Torak'izany koa ny amin'ireo azon'ny fahasamponana ara-batana sy kilemaina. Manatona ny filohan'ny tanora ka mifanakaloza hevitra aminy ny amin'izay fomba tokony hatao ny amin'ny lafin-javatra manokana.

Fizarana 3

***PROGRAMA MPIANARANA SY
FITAOVANA HILAN-KEVITRA HO
AN'NY AMBARA TONGAN-KILASY***

ZAVA-KENDRENA

- Hanome ny fomba hahafantaran'ireo Mpisava lalana fa tia sy mikarakara ny olona rehetra Andriamanitra.
- Hanampy azy ireo koa hahafantatra fa Kristy no fanambarana lehibe indrindra avy amin'Andriamanitra. Hanao izay hahatsapan'ireo Mpisava lalana fa liana te handray azy ireo amin'ny maha olona tsirairay azy avy ny fiangonana.
- Hanome fahafahana ho an'ny fandrosoan'ny tsirairay ary fitomboan'ny fahasoavana ho amin'ny fifandraisana amin'ny hafa ao anatin'ny fihetsiketsehana voafantina.
- Hampivelatra ny fijerin'izy ireo ny amin'ny zavatra ilain'ny fiaraha-monina misy azy ary hanampy azy koa hahita izay fomba hahitana vaha olana amin'izany.
- Hanampy azy ireo hamboly faniriana ao anatin'ny mba handroso hatramin'ny farany eo amin'ny asa rehetra izay ataony ary koa hanohy hatrany ny programan'ny tanora.

TANJONA

Ny hafatra Advantista ho an'izao tontolo izao amin'izao taranaka ankehitriny izao.

TENY BAIKO

Ny fitiavan'i Kristy no manery anay.

VOADY

Noho ny fahasoavan'Andriamanitra:

Sitrako ny ho madio, ho maha te ho tia sy ho mahatoky

Sitrako ny hitandrina ny lalan'ny Mpisavalalana

Sitrako ny ho mpanompon'Andriamanitra sy ho sakaizan'ny rehetra

LALANA

Ny lalàn'ny Mpisavalalana amiko dia:

1. Mandinika ny fiambenana maraina
2. Manao ny anjarako am-pahatokiana
3. Mikarakara ny vatako
4. Mijery olona manatrika tsara
5. Mahalala fomba sy mankato
6. Mamindra moramora ao am-piangonana
7. Mihira mandrakariva ao am-po

Mikarakara ireo raharahan'Andriamanitra

SAKAIZA

MBA HAHAFAHA-MAMPIANATRA TSARA TSARA KOKOA

Mba ahafahana manomana ny fampianarana, dia ireto avy no tokony hovakian'ny mpampianatra:

Ahoana no fampiasaina ity boky kely ity

Asa fanompoana eo anivon'ny Mpisavalalana

Mahafantatra ny tanora zandriny

Ny andraikitra ny "moniteur"

Ireo tabilao manazava ny asan'ny kilasy

Ahoana no fomba fampianarana

Ahoana no fampiasana ireo planan'ny fampianarana

Fampianarana miisa 36 (eo amin'ny 30 mn avy) no natokana ho an'ny fianarana fototra ao amin'ny kilasin'ny Sakaiza, ary fampianarana miisa enina hafa kosa mba hamenoana ireo fepetra ao amin'ny ambaratonga ambony.

AHOANA NO FAMPIASANA IREO PLANAN'NY FAMPIANARANA

Mba hahafahana manampy ireo mpampianatra ao amin'ny kilasy hanao ny tetik'asam-pampianarana miainga amin'ireo programam-pampianarana, dia ho hitanareo manaraka eto ny soso-kevitra antsipiriany mikasika ireo fomba fizarana sy hanatanterahana ny asa ao anatin'ny fivoriana in-20.

Ao anatin'izay fotoana izay, ny ankabeazan'ireo departemantan'ny tanora dia hitarika fihetsiketsehana toy ny rallye, ny tsenabe, ny lasy (camporées). Izany dia midika fa ny fiangonana eo an-toerana dia hamoy faran'ny herinandro anankitelo; ary satria ny Mpisava lalana mivory isaky ny tapa-bolana, dia 20 sisa izany no faran'ny herinandro malalaka.

Ireo tetik'asa dia novolavolaina mba hananan'ny Mpisava lalana asa hatao mandritra ireo andro rehetra hilasiany.

Misy fivoahana (sorties) mankany amin'ny natiora angatahin'ny federasiona / misiona ary tokony hararaotin'ny mpampianatra izy ireny indraindray mba hanatanterahana ireo fepetra sasantsasany. Tokony hisy isaky ny roa volana ireny "sortie" ireny.

Hanamarika plana fampianarana hampiasaina ao amin'ny Modely A ianareo, ary fizarana roa ao amin'ny plana aseho ao amin'ny Modely B.

Mba hanampiana ny mpampianatra, dia notondroina eo ankavanany ny takelaka tsirairay avy ireo fepetra takiana isaky ny fampianarana iray:

A - Ankapobeny
FB - Fikarohana ara-Baiboly
MH - Manompo ny Hafa
LF - Lovan'ny Fiangonana
FT - Fahasalamana sy Toe-batana Tomady
FZ - Fandinihina ny Zavaboary
LH - Lasy sy Haitao
LK - Lalindalina kokoa

Naoty: Ireo plana na tetik'asa ireo dia soso-kevitra ihany. Aza misalasala ny hanisy fanamboarana eo aminy na hanao izay hampifanandrify azy amin'izay takian'ny toe-javatra eo aminareo.

PROGRAMA HERINANDRO	MODEL Y A	FEPETRA TAKIANA
1 .	Voady - hazavaina sy manomboka hampianarina	A3
	Mamantatra voninkazo dia 5 na bibikely 5	FZ3
	Fanehoana ny "Lalan'ny fahasambarana"	A4
	Fanehoana ny fanamarinana maha mpikambana ao amin'ny klioban'ny mpamaky boky	A5
	Firotsahana ho mpikambana sy latsakemboka	A2
2.	Famerenana sy fihainoana ny Voady - Fanazavana ny lalàna	A3
	Hiran'ny Mpisava lalana sy hiran'ny fanevam-pirenena	A LK
	Fanehoana ny tady sy ny vona (noeud)	LFLH
3.	Bokin'ny Testamenta Taloha - Fanazavana ny tantaran'izy	

	ireo sy fanombohana ny fampianarana azy	FB
	Fanohizana ny vona	LH1
	Famporisihina mba hitondra mpamangy roa	MH LK
4.	Bokin'ny Testamenta Taloha .	FB
	Famerenana sy fanohizana ny momba ny vona	LH1
	Fanehoana ny grady: - Natiora - hotohizana any an-trano	FZ2
	Ahoana no fomba fananganana lay sy fanaovana fandriana any amin'ny lasy	LH4
5.	Lasy - indray alina	LH2
	Fijerena indray ny momba ny vona	LH1
	Fijerena indray ny bokin'ny testamenta taloha	FB 1
	Fijerena indray ny momba ny voninkazo sy ny bibikely	FZ3
	Fananganana sy fandravana lay - Manao fandriana any an-dasy	LH4
	2 km mandeha lalan-kely sy lalan-dratsy	LH4
6.	Fitsapam-pahaizana amin'ny fitadiavana ny bokin'ny testamenta taloha	FB1
	Fanamarinana ny famakiam-boky ao amin'ny klioba	A5
	Foto-kevitra ny fisakafoanana tsara; fanombohana tetik'asa ny amin'ny andian-tsakafo (hotohizana any an-tokantrano)	FT2
7.	Isan-droa volana	
	Fandehanana an-tongotra adiny iray any amin'ny natiora	FN1
	Fandinihina voninkazo / bibikely .	FZ3
8.	Daniela 1 : 8 : Fanazavana, fitadidiana, fihetsiketsehana	FT1
	Fanavahana: zava-kanto sy asa tanana	LH7
9.	Lasy	
	Fanazavana sy fianarana ny Sal. 23 na Sal. 46	FB3
	Fanombohana ny afon-dasy - Fanohizana azy	LH3 A1
	Zavatra 8 tokony hatao raha very ny tena	LH5
	Fanadiovana ny rano - fifanakalozan-kevitra momba an'i Jesosy ranon'aina	FB A
10.	Fitadidiana olo-malaza iray ao amin'ny T.T & fifanakalozan-kevitra ny momba azy	FB4
	Fitsipika momba ny dian-tongotra lavitra ezaka	LH5
11.	Famerenana sy fihainoana ny Sal. 23 na Sal. 46	FB3
	Famerenana ny amin'ireo bokin'ny T.T	FB 1
	Fahamalinana amin'ny ankapobeny .	LH3
12.	Isan-droa volana	
	Dia an-tongotra 3 km ao anatin'ny adiny iray	FT3
13.	Fanadinana momba ny fahamalinana ankapobeny	LH3
	Fiverenana indray amin'ny vona, vona dimy atao haingana be	LH1 A3
14.	Lovan'ny fiangonana- haino aman-jery	LF1
	Plana momba ny ora roa niasana	MH1
	Miresaka momba ny olom-pirenena mendrika any an-trano sy any an-tsekoly	MH2
	Lasy	
	Fijerena indray ny bokin'ny T.T	FB1
	Fijerena indray ny Salamo 23 na Sal. 46	
	FB3	
	Fijerena indray ny Daniela 1 : 8 J	FT1
	Fanamboarana toeram-pialofana an-dasy - Jesosy ilay toeram-pialofana	FB A
	Sakafo ao amin'ny lasy: mampangotraka manendy, mahandro, anaty lafaoro	FT LK
	Lovan'ny Fiangonana - fifanakalozan-kevitra: hatreo amin'i Jesosy ka hatramin'ny 1844	LF1
	Tatitra momba ny vokatry ny ora roa niasana	MH1

	Lovan'ny fiangonana; famenoana izay teo aloha	LF1	
	Fanadinana ireo andininy hotadidiana	FB2	
	Isan-droa volana		
	Fanavahana izay mahay milomano	FT3	
	Teny mifanapaka (mots croisés) momba ny lovan'ny fiangonana	LF	A
	Fanamarinana ireo zavatra nanavahana sy fizahana na vita ny asa na tsia LH7, FZ2, FT3		
	Fanamarinana ny famakiana ilay "Lalan'ny Fahasambarana" - Famitana azy	A4	
	Fanamarinana ny famakiam-boky ao amin'ny klioba - famitana azy	A5	
	Fitsipika 10 -n'ny fahamalinana: antsy sy famaky	LH A2	
	Voninkazo /bibikely miisa 10	FZ LK	
PROGRAMA 1		FEPETRA	
HERINANDRO	MODEL B - Fizarana 1	TAKIANA	
	Manomboka ny "Lalan'ny Fahasambarana" sy ny famakiam-bokin'ny klioban'ny mpamaky boky	A4, 5	
	Bokin'ny T.T. sy tantarany ary ny antokony avy	FB1	
	Famerenana sy fitsapam-pahaizana mikasika ireo boky ao amin'ny TT	FB1	
	Salamo 23 na Sal. 46	FB3	
	Manomboka ny fanavahana ny natiora	FZ2	
	Lasy	LH	
	Fanohizana ny grady - natiora	FZ2	
	Fitadidiana sy fanazavana ny Dan. 1 : 8, ary fihetsiketsehana	FT1	
	Jerena ny momba ny haino aman-jery mikasika ny "Hery mifanandrina"	LF	
	Karatra ny voady hanana fomba fiaina mahalala onony	FT1	
	Lasy	LH	
	Fifanakalozan-kevitra mikasika ny programa "Hery mifanandrina"	LF	
	Famakiam-boky ao amin'ny klioba	A1	
	Fizahana ireo andininy hotadidiana	FB	
	Fifanakalozan-kevitra mikasika ny fotoana hatreo amin'ny andro niakaran'i		
	Jesosa tany an-danitra ka hatramin'ny taona 1844	LF	
	Manao teny mifanapaka (mots croisés) mikasika ny haino aman-jery	LF A	
	Faranana ny fanavahana-Natiora	FZ2	
	Firesahana zavatra eo amin'ny Natiora - Fivononana ho amin'ny fitsangatsanganana eny amin'ny natiora	FZ1	
	Fifanakalozan-kevitra mikasika olo-malaza iray ao amin'ny TT	FB4	
	Lasy		
	Fanasana mpandahan-teny, fampandrosoana ny asa, sns.		
	Famangiana olona iray tsy ampy Fitiavana sy namana	MH1	
PROGRAMA		FEPETRA	
HERINANDRO	MODEL B - Fizarana 2	TAKIANA	
	Hiran'ny Mpisava lalana sy Hiram-pirenena	ALK	
	Firotsahana ho mambra sy fanaovana latsa-kemboka	A2	
	Fanaovana lisitra ireo fepetra, ary plana ho amin'ny lasy	LH2	
	Isaky ny roa volana: Fanavahana - mahay milomano	FT3	
	Fahamalinana amin'ny ankapobeny	LH3	
	Fitsapam-pahaizana mikasika ny fahamalinana amin'ny ankapobeny	LH3	
	Lasy	LH2	
	Manangana sy mandrava lay.	LH3	
	Fampiasana antsy sy famaky		
	Fitsipika fahamalinana	LH LK2	
	Fianarana izay tokony atao raha very ny tena	LH5	

Fitadidiana tsianjery ny lalàna sy ny voady	A3
Fifanakalozan-kevitra ny amin'ny maha olom-pirenena ny tena	MH2
Fifanakalozan-kevitra mikasika lohateny iray momba ny Lovan'ny Fiangonana	LF1
Asa mikasika ny Fanavahana	
Zava-kanto / Asa tanana	LH7
Isaky ny roa volana: Dia an-tongotra 3 km	FT4
Tady sy vona	LH
Lasy: Fampangotrahana rano; fanendasana, fandrahoana anaty lafaoro	FT LK
Fandrehetana afo amin'ny singan'afokasoka iray / na fitaovana voajanahary	LH LK1
Fanamboarana fandriana any amin'ny lasy	LH4
Foto-kevitra momba ny sakafo sy ny andiana sakafo	FT2
Famerenana ny fanaovana vona	LH1
Fanaovana vona 5 haingana be	LH LK3
Fitsinjovana fitsangatsanganana an-tongotra eny amin'ny natiora	
5/ 10 voninkazo dia &5 / 10 bibikely	FZ3 LK
Isaky ny roa volana: Fitsangatsanganana an-tongotra mandritra ny ora iray.	FZ
Fandaharana manokana: mpandahan-teny nasaina na famitana ny asa, sns.	
Lasy: Lalana sy lalan-kely: 2 km	LH6
Fitsipika mikasika ny dia an-tongotra lavitra	LH6
Fanadiovana ny rano; fialofana ao amin'ny lasy; fanatitranteranany amin'ny ara-panahy	FB LK
Fitsidihana am-pirahalalahiana olona iray eo amin'ny fiaraha-monina	MH1
Fitsinjovana sy fandaminana fihetsiketsehana,famangiana na fiaraha-mikorana takariva ho amin'ny herinandro farany	
Takariva famaranana, kilalao. Fampisehoana ireo fihetsiketsehana amin'ny ray aman-dreny.	
Fitondrana vahiny 2 ho aoa min'ny fivoriana	MH LK

FEPETRA TAKIANA

ANKAPOBENY

1. Feno folo taona ary/na ao amin'ny kilasy 7è na mitovy lenta amin'izany.
2. Mpikambana mahafatra-po ao amin'ny sampana Mpisava lalana.
3. Mahay sady afaka manazava ny Voady sy ny La!àna mifehy ny sampana Mpisava lalana.
4. Mamaky ny boky atao hoe Ny Lalan'ny Fahasambarana.
5. Manana taratasy fanamarinana fa mpikambana ao amin'ny Vondron'ny Mpamaky boky ao amin'ny Mpisava lalana.

LALINDALINA KOKOA

Mahay sady afaka mihira na mitendry ary koa manazava ny hevitra ny Hira Fanevan'ny sampana Mpisava lalana sy ny andininy voalohany amin'ny hiram-pirenena.

FIKAROHANA ARA-BAIBOLY

- 1- Mahay tsianjery ny filaharan'ny boky ao amin'ny Testamenta Taloha sady mahafantatra ny fitsinjarana dimy nanasokajiana azy. Mampiseho fa afaka mitady na boky inona na boky inona ao amin'ny Baiboly
- 2- Mahazo taratasy fanamarinana fa afaka manao tsianjery ireo toko sy andininy natokana hatao tsianjery
- 3- Mahafantatra sady afaka manazava ny hevitr'ireto toko sy andininy ireto: Salamo 23; Salamo 46.
- 4- Mifidy ny iray amin'ny toetran'ireto olona ao amin'ny Testamenta Taloha ireto rehefa avy nila hevitra tamin'ny mpanolo-tsain'ny fikambanana: Josefa, Jona, Estera, Rota. Mifanakalo hevitra miaraka amin'ny tarika ny amin'ny fomba itiavan'i Jesosy sy anafahany ny zanany, araka izay asehon'ireo tantaram-piainan'ireo olona ireo .

LALINDALINA KOKOA

Mahafantatra fomba maro fanadiovana rano sady afaka maneho fa mahay manamboatra trano fialofana hilasiana. Mandinika ny dikan'ny hoe: Jesosy Ranon'aina sady Toeram-pialofana ho antsika.

MANOMPO NY HAF A

- 1- Miainga avy amin'ny toro hevitra nomen'ny mpanolo-tsaina anao, mitadiava fomba ahazoanao mandany adin'ny roa ahazoanao maneho firaisam-po amin'ny olona iray sahirana ara-pivelomana amin'ny toerana misy anao, ka ny roa amin'ireto zavatra telo ireto no hataonao amin'izany:
  - a. mamangy olona iray izay mila namana
  - b. manampy olona iray izay sahirana ara-pivelomana
  - c. manampy eo amin'ny fanomanana sy fanafanàna fotoana iray atao hoe "Takarivan'ny

Fifankatiavana"

- 2- Maneho amin'ny olona fa olom-pirenena mahafatra-po ny tena na ao an-trano na any an-tsekoly.

LALINDALINA KOKOA

Mitaona mpamangy anankiroa farafaharatsiny ao amin'ny Sekoly Sabata na koa ao amin'ny fivoriana samihafa ataon'ny Mpisava lalana.

LOVAN'NY FIANGONANA

Mijery ilay fandaharana haino aman-jery (audio/visuel) atao hoe: "Hery Mifanandrina" ary mifanakalo hevitra ao an-dakilasy mikasika ny halavam-potoana nisy hatramin'ny andro niakaran'j Jesosy any andanitra ka hatramin'ny taona 1844.

LALINDALINA KOKOA

Mamaly fanontaniana napetraka mikasika an'ilay fandaharana haino aman-jery.

FAHASALAMANA SY TOE-BATANA TOMADY

1. A. Mifanakalo hevitra momba ireo lalàna fototry ny fahalalana onony teo amin'ny fiainan'i Daniela, na mandray anjara amin'ny famelabelarana na fampisehoana an-dampihazo fohy momba ny toko 1 ao amin'ny bokin'i Daniela.

- B. Afaka manao tsianjery na koa manazava ny Daniela 1 : 8 ary koa misafidy ny iray amin'ireto: na manao sonia an'ilay karatra ara-dalàna nanaovam-boady, na manamboatra ny kara-boadinao manokana, izay mampiseho ny antony nifidiananao fomba fiainana mifanaraka tsara amin'izay tena lalàna fototry ny fahalalana onony.
2. Mianatra ny lalàna fototra mifehy ny sakafo ara-pahasalamana sady manomboka ny vinavina momba ny fanaovana ny lisitra ireo sokajin-tsakafo fototra.
3. Maka ny mari-pahaizana momba ny loman'ho an'ireo vao manomboka.
4. Manao dia an-tongotra halaviran-dalana 3 km anatin'ny adin'ny iray.

LALINDALINA KOKOA

Mampiseho fa ianao dia afaka manamboatra sakafo no an'ny mpilasy: sakafo marihidrihitra, nendasina, na atao anaty lafaoro.

FAHALALANA NY ZAVABOARY

1. Mandray anjara amin'ny fitsangatsanganana iray, mandritra ny adin'ny iray, mba hankafizana ny hakanton'ny zavaboary- voatsiahy ao amin'ny Baiboly.
2. Mamita ny iray amin'ny mari-pahaizana mikasika an'ireto biby sy zavatra manaraka ireto: saka, alika, karazam-biby mampinono, voan-javatra, ireo vorona fahita mahazatra.
3. Mahalala sady mahay mamantatra voninkazo dia dimy sy bibikely dimy eo amin'ny tontolo iainanao.

NY LASY SY NY FAHAIZA-MANAO

1. Mahafantatra ny fomba fanaovana tady mahazaka sady afaka mampiseho ny fomba itandremana azy ara-dalàna. Ataovy ireto vona ireto ary fantaro ny fampiasana azy ireo eo amin'ny fiainana andavan'andro: "demi-noed", "noeud de ménagère" na "noeud de soldat", "noeud plat", "noeud coulant", "noeud à double boucle", "noeud à deux demi-clés", "noeud de chaise simple", "noeud de cabestan".
2. Mandray anjara amin'ny fivoahana milasy mandritra ny iray alina.
3. Manala fitsapam-pahaizana momba ny fisorohana ny loza amin'ny ankapobeny,
4. Manangana sy mandrava trano lay, ary koa manamboatra farafaran-dasy.
5. Mahafantatra fitsipika folo mifehy ny diabe mikarenjy sady mahay izay tokony hatao rehefa very.
6. Mianatra tsongo-dia. Afaka mametraka tsongo-dia eo amin'ny lalan-kely 2 km mba hahafahan'ny hafa manara-dia, ary koa afaka manara-dia ny hafa eo amin'ny lalan-kely 2 km nasiana tsongo-dia.
7. Mahavita ny mari-pahaizana eo amin'ny zava-kanto sy Asa Tanana.

LALINDALINA KOKOA

1. Mandrehitra afo amin'ny alalan'ny tahon'afokasoka iray monja ka zavatra vita nanahary no ampiasaina amin'izany, sady mitahiry izany afo izany hirehitra
2. Mahay mampiasa tsara antsy sy famaky, sady mahafantatra fitsipika folo fisorohana ny loza eo amin'ny fampiasana azy ireo.
3. Manao vona dimy faingana.

ANKAPOBENY

Misy fotoam-pianarana natokana ho an'ity fizarana ity, miampy fampianarana iray ho an'ny fizarana ambaratonga ambony.

FEPETRA TAKIANA 1

EFA 10 TAONA ARY EFA AO AMIN'NY KILASY 7è NA NY MITOVY LENTA AMIN'IZANY

FANAZAVANA

Ity fampianarana ity dia natokana ho an'ny ankizy mihodidina ny 10 taona ary natao hifanaraka amin'ny toe-batany sy ny toe-tsainy. Raha toa alohan'io taona io no hanombohana ity fampianarana ity, dia met y hiteraka fahasaratana izany ary inoana mihitsy aza fa met y hanala ny fahalianana eo amin'ny zaza ny amin'ny fampianarana manaraka mandritra ireo taona sarobidy indrindra eo amin'ny fahatanorany. Ny tanora zandriny 9 taona dia tsy afaka hanomboka ny fianarana raha tsy:

Efa ao amin'ny kilasy T4 (8è) na mitovy lenta amin'izany izy.

Fitsingeranan'ny taona fahafolo ho azy ny telovolana hanombohany ny fianarana.

FEPETRA TAKIANA 2

MAMBRA MAZOTO AO AMIN'NY MPISAVA LALANA ILAY TANORA

FANAZAVANA

Mba hahatonga azy hatao hoe mambra mazoto dia izao avy no tokony hataon'ilay tanora zandriny:

a. Manohana ara-bola ny klioba izy.

b. Mandray anjara fara-faharatsiny amin'ny fihetsiketsehana 75 izy.

Tsy maintsy manohana ny Mpisava lalana koa ilay tanora zandriny eo amin'izany hery miasa mangiana eo aminy ka hanaiky ny anjara andraikiny rehefa misy fotoana hitakiana izany aminy.

FEPETRA TAKIANA 3 -

MITADIDY SY MANAZAVA NY VOADY SY NY LALANAN'NY MPISAVA LALANA

ISAN'NY FOTOANA HAMPIANARANA: Iray

Io fotoana io dia hatokana hanehoana sy hanazavana amin'ny Mpisava lalana ny Voady sy ny Lalàna. Ny asa momba ny fitadidiana dia hatao fanao mahazatra ivelan'ny kilasy.

FANAZAVANA

Ny zatovolahy sy zatovovavy tsirairay avy dia tokony hanana izay antsoina hoe "fitsipika" mba hanomezany lalan-kizorana ho an'ny fiainany, ny Voady sy ny Lalàna io antsoina hoe fitsipika io. Tokony hodinihina sy ampiharina izy ireo. Toy ny hananan'ny firenena rehetra ny lalàm-panorenan'ny programantsika ho azy ireo maneran-tany. Ny Mpisava lalana rehetra dia tokony hankato izany satria izany no mamehy ny fihetsiketsehana rehetra. Ny zatovolahy na vavy dia tsy maintsy miaina amin'ny lalàna sy ny voady nataony.

VOADIN'NY MPISAVA LALANA

Noho ny fahasovan'Andriamanitra:

Sitrako ho toetrako ny ho madio, ho maha te ho tia, ho mahatoky.

Sitrako ny hitandrana ny lalàn'ny Mpisava lalana.

Sitrako ny ho mpanompon'Andriamanitra sy ho sakaizan'ny olona rehetra.

NY HEVITRY NY VOADY

«Noho ny fahasoavan'Andriamanitra» dia midika fa Izy no hiankinako, noho ny fahafantaraKo fa ny heriny dia miseho ao amin'ny fahalemeko. Rehefa miankina amin'Andriamanitra ihany aho vao afaka hanao ny sitrapony. Izany koa dia midika fa noho ny fahasoavany ihany no naha voavonjy antsika tamin'ny fahotana, tamin'ny herin'i Jesosy Kristy, Mpamonjy sy Mpanavotra antsika.

«Sitrako ho toetrako ny ho madio» dia midika fa hofenoiko zavatra marina sy tsara ny fanahiko ary fihetsiketsehana izay hahamatotra sy hampahadio ny toetrako no handaniako ny fotoanako.

«Ho maha te ho tia» dia midika fa tsy ho hataoko ambanin-javatra ny fanehoana hatsaram-panahy tsy amin'ny olona ihany, fa amin'ny zavaboarin'Andriamanitra rehetra koa.

«Ho mahatoky aho» dia midika fa hanao zavatra tsara mandrakariva aho na eo am-pianarana, na rehefa miasa, na rehefa milalao ary ho azo itokiana fa hanao izay tratry ny heriko lalandava aho amin'izany.

«Hitandrina ny Lalàn'ny Mpisava lalana aho» dia midika fa hiezaka hahazo ny hevitra ny lalàn'ny Mpisava lalana aho ka hiezaka hiaina araka izany foto-pisainana izany, noho ny fahatsapako fa ny fankatoavana lalàna iray dia zava-dehibe tokoa eo amin'ny fikambanana iray.

«Ho mpanompon'Andriamanitra aho» dia midika fa manolo-tena aho hanao asan'Andriamanitra, ho loha-laharana eo amin'izay ataoko rehetra ka hanao izay faran'ny tsara mety ho vitako eo amin'izay rehetra iantsoana ahy amin'izany.

«Ho sakaizan'ny olona rehetra aho» dia midika fa ny fiainako dia ho fitahiana ho an'ny hafa ary tahaka izay iriako hataony amiko no hataoko aminy koa.

NY LALAN'NY MPISAVALALANA AMIKO dia toy izao:

1. Mandinika ny Fiambenana Maraina
2. Manao izay anjara asako am-patokiana.
3. Mitandrina sy mikarakara ny vatako
4. Mijery manatrika izay manoloana ahy
5. Mahalala fomba sy mankato
6. Mamindra moramora ao am-piangonana
7. Mihira mandrakariva ao am-po
8. Mikarakara ny momba ny raharahan'Andriamanitra

NY HEVITRY NY'LALANA

Mandinika ny Fiambenana Maraina: Tsy maintsy mivavaka sy mandinika ny Baiboliny samirery isan'andro ny tanora zandriny tsirairay avy. Ny fomba tsara indrindra hanombohana ny andro iray dia ny fandinihina ny Fiambenana Maraina, izay nomanina indrindra mba ho fampieritreretana isan'andro ho an'ny tovolahy sy ny tovovavy Advantista.

Ny sakafo voalohany indrindra ilaiko dia ny Tenin'Andriamanitra. Hianatra izany aho, hitsakotsako izany ao anatiko isan'andro aho ary hanokana ampahany amin'ny anjara fanompoako isan'andro ho amin'izany. Hivavaka aho mba hisaotra an'Andriamanitra noho ny soa izay nomeny ary koa mba hangataka aminy ireo zavatra izay ilaikoko sy ilain'ny hafa koa. Efa nanome toky Andriamanitra fa hihaino ahy.

Ny zavatra haiko àvy ao amin'ny Tenin'Andriamanitra dia hozaraiko amin'ny fianakaviako sy ny olona hafa. Maniry ny hiverenan'i Jesosy haingana aho sy ny mba hahafantaran'ny olona sasany azy koa amin'ny fomba manokana, toy izay ataoko.

Handinika ny Fiambenana Maraina aho satria izany no plana nataon'Andriamanitra hampanan-karena ny fiainako sy hanomana ahy ho amin'ny fanjakany.

Manao izay anjara asako am-pahatokiana: "Tsy ny olona manam-pahaizana be toy inona loatra no tadiavin'izao tontolo izao, fa ny tena ilainy dia olona manana toetra mendrika." Nadika avy ao amin'ny Education, p.255.

"Ny toetra mifanaraka amin'izay an'Andriamanitra ihany no hany harena sarobidy sy tokana hoentintsika miaraka amintsika any amin'ny mandrakizay. Ary ireo izay manaiky handray ny fampianaran'i Kristy eto

ambonin'ny tany, dia hitondra miaraka amin'izy ireo, any amin'ny fonenan'ny lanitra, ny fahatanterahana rehetra izay nomen'Andriamanitra azy ireo ..

"Any an-danitra, dia tsy maintsy manohy ny fandrosoana hatrany isika. Koa manomboka izao ary, tsy tokony hisaina ho zava-dehibe ve ny mampifantoka ny saintsika rehetra ho amin'ny fivelaran'ny toetrantsika dieny eto amin'izao fiainana izao?" Messages à fa Jeunesse, pp. 98, 99.

Noho izany fahalalana izany zavatra ilaina indrindra eo amin'izao tontolo izao sy eo amin'ny fiainako izany, dia tsy hatahotra ny hanatanteraka ny adidiko aho. Hotontosaiako am-pifaliana ny asa aman-draharaha any an-tranoko, any an-tsekoly ary any am-piangonana. Ho olona mahatoky aho rehefa milalao ary hiezaka mandrakariva hanao izay tsara indrindra mety ho vitako.

Hefaiko am-pahamarinana ny anjarako ka tsy hampiditra ny tenako amin'ny zavatra izay met y hanahirana ahy aho, tsy handanilany foana ny volako aho amin'izany, ary hanaja izay zavatra tsy ahy ary hanefa am-pahatokiana izay anjara andraikitra rehetra.

Mitandrina sy mikarakara ny vatako : "Ny fahasalamana tsara dia manampy be dia be eo amin'ny famolavolana ny tanora hanana toetra madio sy mendrika, ho afaka hifehy ny fahazotoan-komana ary hifady ireo fanaovan-javatra tafahoatra izay mampietry ny vatana." fbid, p. 231.

Ekeko fa mandritra ny fahatanorako no hianarako hanana fahazarana tsara, ary hamehy sy hitahiry ny vatako ho salama tsara.

Ekeko ihany koa fa ny vatako dia tempolin'ny Fanahy Masina izay napetraka tamiko mba hokolokoloiko. Anjarako ny mianatra ireo foto-kevitra sy fitsipika izay hanampy ahy hiaina am-pahasambara sy ao anatin'ny fahafahana lavitry ny hadalana sy ny fahasimbam-pisainana eo amin'izao tontolo izao.

Hiezaka aho hitahiry ny vatako ho tomady amin'ny alalan'ny fanazaran-tena ka hifohako rivotra amin'ny fomba feno, amin'ny fihinanako sakafo sy fanaovako akanjo tandrify ahy ary amin'ny fifadiako tanteraka ny alkaola, ny paraky, ny dité vazaha, ny kafé ary ny zava-mahadomelina.

Tsy hanao izay hahafohy ny androko aho, na izay fomba hanompoako an'Andriamanitra amin'ny fampijaliana ny vatako sy ny fampietrena azy.

Mijery manatrika izay manoloana ahy. Hoy ny ambaran'ny Baiboly: "Ny mason'i Jehovah amin'izao rehetra izao, mijery ny ratsy fanahy sy ny tsara fanahy." Ohab. 15 : 3

Ny mijery manatrika izay manoloana ahy dia midika, fa na aiza na aiza no misy antsika na ankalamanjana na eny amin'ny takona, dia afaka mibanjina an'i Jesosy mahitsy eo amin'ny masony isika; ka tsy tokony hatahotra. Nihazakazaka i Adama sy Eva mba handositra ny fanatrehan'Andriamanitra. Tsy afaka nifampijery nifanatrika taminy izy ireo satria nanota.

Mba hahafahana mijery mifanatrika, dia tsy tokony handainga aho, na hamitaka. Hilaza ny marina aho, na dia maharary aza izany. Hoesoriko ao amin'ny fisainako ny eritreritra maloto rehetra ary tsy hitantara zavatra mahavoafady na vetaveta aho

Mahalala fomba sy mankato "Nylalàna volamena dia ny fototra iorenan'ny tena fahalalam-pomba mihitsy, ary eo amin'ny fiainana sy toetran'i Jesosy no hampisongadina izany tsara indrindra. Endrey! tara-pitiavana sy halemam-panahy manao ahoana re izany nipariaka avy amin'ny fiainana andavanandron'ny Mpamonjitsika! Endrey izany hamamin'ny fanatrehany! Toetra toy izany.koa no hita eo amin'ireo zanany." Ibid, p. 418.

Maniry aho ny haneho ny fahalalam-pomba, satria izany dia toy ny tara-pahazavana avy any amin'ny fo izay mampita ny hazavan'ny fitiavan'i Jesosy. Hiarahaba ny olona rehetra amim-pitiavana aho ary ho vonona mandrakariva hanampy ny vahiny, ny zokiolona, ny mahantra ary ny ankizy madinika.

Ekeko fa amin'Andriamanitra aloha no hanehoako fankatoavana voalohany indrindra, izay vao amin'ny ray aman-dreniko, izay vao amin'ny mpampianatra ahy sy ireo mpitantana ao amin'ny fiangonana. Maniry ny hanaraka ny ohatra navelan'i Jesosy, izay naneho fankatoavana: na dia hatreo ambavahoanan'ny fahafatesana teo amin'ny hazo fijaliana aza. Tonga tety mba hamita iraka izy sy hankato ny Rainy any an-danitra.

Mamindra moramora rehefa ao am-piangonana (Feno fanajana rehefa mamindra ao amin'ny fitoerana masina). Rehefa teo anatrehan'Andriamanitra mba handray ny Didy Folo Mosesy, dia nanamasina ny tenany ny Zanak'isiraely ary nanadio ny fitafiany, araka izay efa nasaina nataony. Tokony haneho fanajana an'ilay Tompon'Izao Rehetra Izao izy ireo. "Ny zaza sy ny zatovo lahy na vavy dia tokony hahafantatra fa tsy misy

tokony hiderany tena mihitsy ny amin'ny tsy firaharahiana na tsirambina ataony mandritra ny fivoriana amin'ny fotoam-pivavahana." p. 264.

Hamindra am-pahanginana aho ao amin'ny fitoerana masina, ka ny tongotro, ny tanako ary ny foko dia hirindra sy hifanaraka amin'izany toerana sy fotoana izany. Ao amin'ny Tempoly Andriamanitra, satria natokana ho amin'ny fanompoana Azy izany. Hipetraka tsara aho rehefa ao; ary hotandremako ny fihetsiko sy ny teniko rehetra, mba ho feno fanajana izy ireny.

Ho feno fanajana ihany koa aho rehefa mivavaka; hakitika ny masoko ary fihetsika mifanaraka amin'izany fanajana izany no hataoko eo am-piresahana amin'Andriamanitra.

Hanaja ny tempolin'Andriamanitra sy ny fanaka ao aminy aho; tsy hitabataba na hires-dresaka amin'ireo namako aho;hotsarovako fa na ny anjely aza dia mirakotra am-panetren-tena rehefa manatona ny seza fiandrianan' Andriamanitra.

Mihira mandrakariva ao am-po. "Ny feon-kira fiderana dia toy ny habàkabaka misy ny rivotra iainana any an-danitra; ary koa rehefa misy fifandraisana atao eo amin'ny lanitra sy ny tany, dia misy mozika sy hira, ary hira salamo miaraka amin'izany fifandraisana izany." (Messages à la Jeunesse, p. 288).

Fantatsika fa ny mozika dia fihetsika fanomezam-boninahitra an'Andriamanitra toy ny fivavahana ihany koa. Mazàna anefa, dia tsy tsapan'ny tanora izany ka ataotaony fotsiny toy ny tsy misy heviny ilay hira. Tokony hianatra ny hidera an'Andriamanitra dieny eto an-tany isika, satria izany no anisan'ny zavatra izay ho ataontsika any amin'ny mandrakizay. Tokony hisy fifaliana ao anatin'ny fotsika satria tonga tety mba ho faty ho antsika rehetra teo amin'ny hazo fijaliana Jesosy. Hitahiry hira iray ao am-poko aho, satria sambatra, satria olom-boavidy indray aho. Hihira aho na rehefa irery na rehefa miaraka amin'ny olona hafa. Maniry aho ny hahatsapan'izy ireo ato amiko ny fifaliana avy amin'ny famonjena, ny fifaliana amin'ny maha Kristiana, ny fahasambarana izay tsapa rehefa miaraka amin'ny Kristy. Hihira aho rehefa mety avokoa ny atao, na misy koa tsy fetezan-javatra. Fantatro fa ny fizahan-toetra sy ny tsy fahombiazana dia fomba fampianarana sy famolavolan'Andriamanitra ahy.

"Aoka ny hira Salamo miloatra avy ao amin'ny aingam-panahy malefaka sy madio no hiraina ao antokantrano, ka ny fanomezan-tsiny sy ny fanakianana dia hihamahalana hatrany, fa ho teny omban'ny fampaherezana, fanantenana ary fifaliana no ho fandre matetika. Aoka hihira any am-pianarana, dia hahatsapany tenany ho akaikikaiky kokoa an'Andriamanitra ny mpianatra, sy ho akaikikaiky kokoa ny mpampianatra azy, ary hoakaikikaiky kokoa an'ireo mpiara-mianatra aminy." Ibid, p. 290.

Mikarakara ny momba ny raharahan'Andriamanitra. Ny fetra fara-tampony eo amin'ny tanora zandriny Advantista rehetra dia ny hanao asa ho an'Andriamanitra. "Misy ankizy afaka hanao asa misionera mendrika eo amin'ny fianakaviany sy ny fiangonany. Tian'Andriamanitrany hampianarana azy ireny fa tsy natao ho eto amin'ity tany ity izy mba hilalao fotsiny ihany, fa tokony hisy asa mamokatra ataony. Azo atao, raha mbola ao an-tokantrano izy ireny, ny mitarika azy hanao asa misionera izay hanomana azy ho amin'ny sahan'asa lehibe sy midadasika kokoa. Ry ray aman-dreny, ampio ny zanakareo mba hanatanteraka izay fikasan'Andriamanitra ny momba azy ireo." Ibid, p. 223.

Endrey izany fahafahana azo tsapain-tanana handray anjara amin'ny famitana ny asan'Andriamanitra eto an-tany! Ny anjely dia ho finaritra tokoa hanao izany. Kanefa dia navela hataon'ny olon-dehibe sy ny tanora lahy sy vavy izany asa izany

FOMBA FITSAPANA

Fanaovana azy tsianjery.

FEPETRA TAKIANA 4

MAMAKY ILAY BOKY «NY LALAN'NY FAHASAMBARANA» FANAZAVANA

Io boky, iray nosoratan'i Lawrence Maxwell io, dia azo hafarana ao amin'ny trano fanontam-printy Advantista. Azon'ny olona tsirairay vakiana izany, na koa toy ny tetik'asa ho an'ny kilasy. Izy io dia fanazavana amin'ny antsipiriany ny voady sy ny lalàna amin'ny endrika tantara.

FEPETRA TAKIANA 5

**MANANA   TARATASY   FANAMARINANA   MAHA-
MPIKAMBANAAO AMIN'NY KLIOBAN'NY MPAMAKY BOKY**

FANAZAVANA

Ny boky rehetra ao amin'ny klioban'ny mpamaky boky dia nofantenana mba hanome programa famakiam-boky isan-karazany ho an'ny tanora zandriny: filazana momba ny tantaram-piainan'ny olona iray na tantara mampivelatra ny saina, fanazavana momba ny natiora na tantara hafa koa. Misy lisitra omen'ny Departemantan'ny Tanora ary ny boky dia vidiana amin'ny alalan'ny Fikambanan'ny Tanora eo an-toerana. Ny taratasy fanamarinana ny maha-mpikambana "amin'ny taona itsahina" dia manan-kery amin'ny taona hamitan'ny tanora zandriny ny asa itsinjovany ny fanosarana azy. Ny taratasy fanamarinana nomena tao amin'ny kilasy iray dia tsy azo ampiasaina fanindroany ao amin'ny kilasy hafa. Rehefa nahatapitra ny famakiana ireo boky voafantina ny Mpisava lalana iray, dia tsy maintsy ampitain'ny filoha any amin'ny departemantan'ny tanora ao amin'ny Federasiona/ Misiona ny anarany, ka avy ao no hamoahana sertifika avy amin'ny klioban'ny mpamaky boky ho azy.

FEPETRA TAKIANA LALINDALINA KOKOA

**MAHAFANTATRA   MIHIRA NA MILALAO, ARY MANAZAVA
NY HEVITRY NY HIRAN'NY MPISAVA LALANA SY NY
ANDININY VOAIOHANY AMIN'NY HIRAM-PIRENENA**

FOTOANA NATOKANA HO AN'IZANY: Fampianarana indray mandeha

FANAZAVANA

Azo atao ny miomana ho amin'io fepetra io isaky ny fanombohan'ny fivoriana. Hiraina ny hira anankiroa ary dia angatahina ny Mpisava lalana iray hanazava ny iray amin'izany.

Raha toa ka vitsy an'isa ny andiany misy anareo, dia ny ampahany amin'ilay hira ihany ampianarina azy indray mandeha, ohatra ny fanombohan'ny fehezan-teny, dia azavao mandritra ny roa minitra izany.

Mpanompon' Andriamanitra Tanora mahery fo

Matoky sy marina

Sady vonona tokoa

Ny hafatr'izay entinay Ataonay am-bavaka

Jesosy ho avy faingana

Ho ahy sy ho anao.

FIKAROHANA ARA-BAIBOLY

Ny zava-kendrena amin'ity fizarana ity dia ny hifankazaran'ny Mpisava lalana amin'ny Testamenta Taloha ary koa hanampy azy hahatantatra ny Mpamonjy amin'ny alalan'ireo tantara izay hita ao. Ny lohahevitra dia toy izao: JESOSY KRISTY AO AMIN'NY TESTAMENTA TALOHA.

Fampianarana in-dimy maharitra antsasak'adiny avy no noheverina ho eo amin'ny taranja fototra, ary roa Roa kosa hoan'ny fepetra takiana lalindalina kokoa

FEPETRA TAKIANA 1

MITADIDY NY LISITR'IREO BOKY AO AMIN'NY TESTAMENTA TALOHA ARY MAHAFANTATRA NY FIZARANA DIMY IVONDRONAN'IZY IREO AVY. MAMPISEHO FA AFAKA HAHITA IZAY BOKY TADIAVINA REHETRA AMIN'IZY IREO.

FOTOANA NATOKANA HO AN'IZANY: Fampianarana in-droa. Miampy ny fotoana any ivelany hianarana tsianjery azy.

ZAVA-KENDRENA AMIN'IZANY: Hanampy ny Sakaiza hamantatra ny toerana misy ny boky ao amin'ny Testamenta Taloha.

FOMBA FAMPIANARANA

Ny famerimberenana sy ny fampiarahan-javatra dia isan'ny tomba tsara indrindra hahafahana mitadidy. Indreto misy fomba fanao vitsivitsy izay mety hanampy anareo:

Tabilao iray misy ny lisitr'ireo boky

Fanazaran-tsaina sy fampiharana

Mianatra ireo boky atao an-kira 4. Talatalana misy boky (étagère).

1. LISITRY NY BOKY AO ANATY TABILAO

Hadika eo amin'ny tabilao iray ny lisitra na koa eo amin'ny taratasy, dia zaraina atao dika mitovy amin'ny mpianatra.

Aorianan'ny fifanakalozan-kevitra, dia azo atao ny mianatra ny boky ao amin'ny fizarana misy azy ireo tsirairay avy .

TABILAO FAMPAHATSIAHIVANA

M	Genesisy	
O	Eksodosy	
S	Levitikosy,	
E	Nomery	
S	Deutoronomia	05 : BOKIN'I MOSESY
Y		
T	Josoa	
A	Mpitsara	
O	Rota	
K	1 Samoeta	
A	2 Samoela	12 : BOKY TANTARA
N	1 Mpanjaka	
A	2 Mpanjaka	
N	1 Tantara	
A	2 Tantara	

	Ezra	
	Nehemia	
	Estera	
P	Joba	
O	Salamo	
E	Ohabolana	05 : BOKY ANDALAN-TONON-KIRA
T	Mpitoriteny	
Y	Tononkiran'i Solomona	
L	Isaia	
E	Jerémia	
H	Fitomaniana	05 : MPAMINANY LEHIBE
I	Ezekiela	
B	Daniela	
E		
S	Hosea	
Y	Joela	
	Amosa	
	Obadia	
M	Jona	12 : MPAMINANY MADINIKA
A	Mika	
D	Nahoma	
1	Habakoka	
N	Zetania	
1	Hagay	
K	Zakaria	
A	Malakia	

2. INONA AVY NO FONOSIN'NY ANARANA IRAY?

Ny fizarana tsirairay avy ao amin'ny Testaments Taloha dia mitantara amintsika zavatra momba an'i Jesosy sy ny planan'ny fanavotana. Ny Mpisava lalana dia liana hahafantatra ny toetoetran'i Jesosy ao amin'ny bokin'ny Baiboly.

Eo amin'ny lisitra manaraka eto, dia hahita lisitra misy anarana miaraka amin'ny heviny avy izy ireo, sy ny fomba hanehoan'izany boky izany ny fikarakaran'i Jehovah ny olony. Aoka izy ireo hampiasa sary na kisarisary mba ho entin'izy ireo ho fanazavana izay hitany tao amin'ny boky.

Ny hevitra ny anarana dia nomena eto mba ho toro lalana ho an'ny mpampianatra.

JOSOA (Yahweh no Fanavotana)

EZRA (Nanampy Andriamanitra)

ISAIA (Hampahery Andriamanitra)

HAGAY (Teraka tamin'ny andro hafa kely)

MALAKIA (Ny Irako)

ZAKARIA (Mahatsiaro Yahweh)

SAMOELA (Nahare Andriamanitra)

NEHEMIA	(Nampionona Andriamanitra)
DANIELA	(Andriamanitra no Mpitsara ahy)
AMOS	(Ilay mitondra ny enta-mavesatra)
ZEFANIA	(Niaro Andriamanitra)
HOSEA	(Mamonjy Yaweh)

3- FANAZARAN-TENA AMIN'ILAY "SABATRA"

Ity dia fihetsiketsehana ataon'ny andiany mba hanazatra ny sakaiza hahita haingana ny toeran'ny boky ao amin'ny Testamenta Taloha. Ny ao amin'ny Efes. 6: 13 - 17 dia manambara ireo fiadian'ny kristianina, ary amin'izany dia ny Tenin'Andriamanitra no sabatra (and. 17).

ZAVATRA ATAO:

1. Fidiana ny mpandray anjara:
  - a. Sakaiza roa mba hitazona ilay tady
  - b. Mpandray anjara maro araka izay ilaina
2. Ireo mpandray anjara dia hijoro milahatra ao aorianan'ny tady izay hotazomina manoloana azy ireo sady akaikiny, tokony ho eo antsasa-metatra miala amin'ny tany. Hotazomin'izy ireo amin'ny sandriny ankavia ny Baiboliny (Sabatra)
3. Dia hanome baiko ilay moniteur: "JERY ATRIKA ... TSOAHY NY SABATRA!"

Samy handray ny Baiboliny amin'ny tanany an-kavanana ireo Sakaiza (satria iny no sabatra), ary hazoniny manoloana azy izany, mikatona, mijoro tsara izy, vonona hitady izay boky ilaina.

4. Manomboka amin'ny boky lehibe sady fantatra ny mpampianatra. Ohatra: hoy izy: "Ny bokin'ny Salamo", na koa boky iray ao amin'ny fizarana iray ohatra: Bokin'ny tantara na andalan-tononkira. Miha-sarotra ny fanazaran-tsaina rehefa manontany iray amin'ireo Mpaminany madinika, na koa toko sy andininy mazava iray.
5. Tsy misy Sakaiza mihetsika alohan'ny hanomezana ny baiko hoe "Manafiha!". Milatsaka eo anoloan'izy ireo ny tady rehefa eo am-pitadiavana haingana dia haingana izay boky voalaza izy. Raha vao hita izany, dia mandroso iray dingana mankeo aloha izay nahita, ny tanany iray mihazona ny Baiboliny misokatra eo amin'ny pejy misy ilay boky tadiavina
6. Omena 10 segondra ny rehetra mba hahitana ny poky voalaza sy handrosoana mankeo aloha (Ovary arakaraky ny fahaizan'ny andiany misy anao ny fe-potoana).
7. Izay mandrefy ny fotoana dia hilaza hoe "TAPITRA!" Ampiakarina avy hatrany ny tady manoloana azy ireo, met y hisy ho tratra eo antenantenan-dalana. Tsy maintsy miverina ao aorianan'ny tsipika izy.
8. Izay mandray anjara rehetra tafita ny tsipika dia handresy.
9. Misy mpitsara iray tendrena hanamarina ny boky hitan'ireo handroso eo aloha.
10. Azo omena valisoa isa roa avy izay nandresy. Dia jereo tsara izay mahazo isa 20 voalohany indrindra.
11. Mibaiko indray ny mpampianatra: "DINGANA IRAY MANKANY AORIANA, IZAY!" Dia mampidina ny tady ireo mihazona izany, ary mampiakatra izany indray rehefa tapitra tafita any aoriana avokoa ireo mandray anjara.

12. Mibaiko indray ny moniteur "ATAOVY AMIN'NY TOERANY NY SABATRA!" Hazonin'ny Sakaiza haingana ao amin'ny sandriny an-kavia ny Baiboliny dia manao todika ivoho miankavanana izy.
13. Vonona hamerina indray izy ireo raha vao maheno hoe "RAISO NY SABATRA!"

Isan'olona ilaina:

1. Mpampianatra iray: manomana ireo boky hotadiavina mialohan'ny fivoriana ary manome ny baiko olona roa mba hanainga sy hampidina ny tady.
2. Olona roa atao mpitsara. Ny iray manara-maso ny fiampitana ny tady, indrindra ireo izay tratra eo antsasan-dalana rehefa homena ny baiko hoe: «TAPITRA! » Ny faharoa kosa hijery raha marina ny boky izay hita.
3. Olona iray mpametra ny fotoana, miaraka amin'ny fandrefesam-potoana (chronomètre), na manaraka fanjaitra manondro ny segondra eo amin'ny famantaranandrony. Izy no manara-maso ny fotoana sy manome ny baiko hoe : "TAPITRA!"
4. Olona iray mba handray an-tsoratra ny teboka rehetra azon'ny mpandray anjara.

TALATALANA (ETAGERE) ASIANA BOKY

Makà baoritra na hazofisaka atao solom-boky dia soraty mazava amin'ny renitsoratra isaky nybaoritra ny anaran'ny boky (anarana boky iray no soratana eo amin'ny baoritra iray). Raha azo atao, dia apetraho eo ambonin'ny talatalana izy ireo.

- a. Afangaroy izy ireo dia asaivo alamin'ny Mpisava lalana araka ny filaharany ao amin'ny Baiboly.
- b. Foano mihitsy ny eo ambony talatalana dia asaivo averin'ny tanora zandriny eo indray ny boky sady alamin'ny araka ny filaharany ao amin'ny Baiboly.
- c. Ataovy ny iray amin'ireo fampiharana roa voalaza etsy ambony ireo ka mariho ny fotoana ahavitana izany.

FOMBA FITSAPANA

1. Afaka hanao tsianjery ny boky rehetra araka ny filaharany.
2. Ny mpanolo-tsaina no mitarika ny kilalao iray izay hitadiavan'ny Sakaiza anaram-boky 15 ao anatin'ny roa minitra.

FEPETRA TAKIANA 2

a. MAMAKY NY TAPANY VOALOHANY AMIN'NY PLANA FAMAKIANA BAIBOLY AO ANATIN'NY HERINTAONA HO AN'NY TANORA ZANDRINY.

FANAZAVANA

Ny Plana Famakiana Baiboly isan-taona ho an'ny tanora zandriny dia noheverina hatao mitohy mandritra ny 4 taona, na latsaka izany. Tsy atao ny ankabeazan'ireo filazana taranaka nifandimby sy ireo andalan-teny sarotra loatra ho an'ny taonan'izy ireo. Rehefa vitan'ny tanora zandriny ireo fizarana 4 amin'izany, dia afaka mangataka "certificat" ho marim-pankasitrahana ny famakiana Baiboly izy ireo. Anontanio amin'ny filohan'ny tanora eo amin'ny misiona misy anareo ny lisitra manokana ahafahana manamarika hatrany ny vakin-teny efa vita.

Jereo manaraka etoana izany lisitra izany:

Gen. 1, 2	Eks. 1, 2	Deot. 32
Gen. 3, 4	Eks. 3; 4: 1 - 17	Deot. 33
Gen. 6, 7	Eks. 27 - 31	Deot. 34
Gen. 8; 9 : 1 - 17	Eks. 5	
Gen. 11 : 1 - 9	Eks. 7	Jos. 1
Gen. 12 : 1 - 10	Eks. 8	Jos. 2
Gen. 13	Eks. 9	Jos. 3
Gen. 14	Eks. 10, 11	Jos. 4
Gen. 15	Eks. 12	Jos. 5: 10 - 15
Gen. 17: 1 - 5; 18	Eks. 13: 17 - 22	Jos. 6
	Eks. 14	Jos. 7
Gen. 19: 1 - 28	Eks. 15	Jos. 8
Gen. 21 : 1 - 21	Eks. 16	Jos. 24
Gen. 22: 1 - 19	Eks. 17	
Gen. 23	Eks. 18	Mpits. 6
Gen. 24	Eks. 19	Mpits. 7
Gen. 27	Eks. 20	Mpits. 13, 14
Gen. 28	Eks. 24	Mpits. 16 : 4 - 31
Gen. 29: 1 - 28	Eks. 32	
Gen. 31 : 2, 3, 17, 18	Eks. 33	Rota 1, 2
Gen. 32	Eks. 34 : 1 - 14,	Rota 3, 4
Gen. 33	21 - 35	
Gen. 35 : 1 - 20, 27 - 29	Eks. 40	1 Sam. 1
Gen. 37	1 Sam. 2	
Gen. 39	Nom. 9 : 15 - 23	1 Sam. 3
Gen. 40	Nom. 10 : 29 - 36	1 Sam. 4
Gen. 41	Nom. 11	1 Sam. 5
Gen. 42	Nom. 12	1 Sam. 6, 7 : 1 - 2
Gen. 43	Nom. 13	1 Sam. 8
Gen. 44	Nom. 14	1 Sam. 9
Gen. 45	Nom. 16	
Gen. 46 : 1 - 7; 28 - 34	Nom. 17	
Gen. 47	Nom. 20	
Gen. 48, 49	Nom. 21	
Gen. 50	Nom. 22	
	Nom. 23	
	Nom. 24	
	Nom. 35	

b. MANANA TARATASY FANAMARINANA NY FITADIDIANA NY ANDININY ATAO TSIANJERY.

FOTOANA NATOKANA HO AMIN'IZANY

Fampianarana anankiray. Amin'ireo isa ankapoben'ny fampianarana natokana ho an'ny kilasy eo amin'ny Sakaiza, dia misy iray natokana hanadinana ny andininy hatao tsianjery.

TANJONA KENDRENA

Hanampy ny tanora hitadidy andalan-teny izay hitarika amin'ny fitomboana ara-panahy amin'ny alalan'ny fampiharana manokana ny toko sy andininy izay nianarana.

FOMBA FAMPIANARANA

1. Ny ankizy tsirairay avy dia tokony hanana taratasy matevina (chemise) misy ireo andalan-teny vita kisarisary nalaina tamin'ny gazety, boky, sns ... Mandritra ny herinandro no hanaovana izany ho
2. tetik'asa tanterahina isan'andro any an-trano.
3. Ankoatry ny fianarana tsianjery ny toko sy andininy, dia afaka mitondra sary ho fanazavana ny andalan-teny ny ankizy tsirairay avy, ka hanaovana afisy miaraka amin'ireo sary fanazavana isan-kerinandro. Azo ampiasaina handravahana ny efitra fivoriana ireny sarisary ireny.
4. Amporisihina ny Mpisava lalana mba hanao fianarana tsianjery toko sy andininy ho ao anatin'ny
5. fanompoam-pivavahana manokana ataony.
6. Atao miaraka tsara ny fanaovana ny tsianjery, toy ny ataon'ny antoko mpihira.

Soso-kevitra mikasika ny famerenana isan-kerinandro ny toko sy andininy

1. **FAMERIMBERENANA:** Rehefa avy nangataka tanora zandriny vitsivitsy mba hanao tsianjery tsirairay ny toko sy andininy androany ianareo, dia asaivo ataon'ny andiany tsianjery miaraka izany, avy eo dia asaivo ataon'ny ankizilahy irery, avy eo indray ny ankizivavy. Farano amin'ny fampianaovana tsianjery indray ny andiany iray manontolo dia araho maso fa samy mandray anjara daholo izy rehetra. Raha azo atao, dia tohizo mandra-paha-tena hain'izy ireo azy tsara mihitsy. (Aza adino ny mamerina hatrany ny toko sy andininy misy ny an-dalan-teny).
2. **TENY BANGA:** Soraty mazava tsara eo amin'ny solaitrabe alohan'ny fivoriana ny andalanteny dia fafao ny teny iray na roa ao anatin'ny. Atomboy amin'ny teny voalohany raha hitanao fa teny manandanja izany ary izy no sarotra tadidiana indrindra. Anontanio ankizy maro ny teny banga : rehefa hadinina ihany izy ireo vao mamaly. Azo atao koa ny mangataka ny sasany amin'izy ireo hanoratra ny teny banga eny amin'ny solaitrabe.
3. **FIFANINANANA:** Raha toa mitovitovy ny isan'ny ankizilahy sy ankizivavy dia asio tsipika mizara roa ny solaitrabe ka soraty hoe "ZAZAVAVY" ery ambony amin'ny fizarana iray, ary "ZAZALAHY" kosa eo amin'ny ilany. Rehefa avy eo, dia asio tsipika kely hatrany eo amin'ny laharana "ZAZALAHY" na "ZAZAVAVY" arakarak'izay nahavita tsianjery tsara. dia ho hitanareo eo hoe iza no handresy.
4. **TSIANJERY TOHIVAKANA:** Tsiroaroa na tsitelotelo no asaivo manao ny tsianjery, na koa ny andiany iray manontolo. Rehefa avy eo, dia tendreo ny mpianatra iray hanomboka azy, fa aza avela hotohizany. Manendre haingana olon-kafa hanohy izany, dia ataovy tahaka izany hatrany. Izy voatendry ihany no tokony hamaly. Tokony hatao haingakaingana ity kilalao ity mba hahatonga ny famerenan-desona ho mahaliana sy mampahavitribitrika.
5. **FANONTANIANA:** Mametraka fanontaniana araka izay azonareo atao mikasika ireo toko sy andininy nianarana, ka atombohy hatrany amin'ny telovolana voalohany izany. Indraindray, dia azo atao ny mametraka fanontaniana 2 na 3 mikasika andalan-teny iray ihany, nefa ampiharahinareo amin'ny fanontaniana mikasika ny andalan-teny hafa izany. Angataho ny valin-teny mba hifanandrify mihitsy amin'ny teny ampiasaina ao amin'ny toko sy andininy hanadinanareo.

FEPETRA TAKIANA3

MAHAFANTATRA ARY MANAZAVA NY SALAMO 23, SALAMO 46, EKS. 20 : 1 - 17, MPITORITENY 12 : 13, 14

FOTOANA NATOKANA HO AMIN'IZANY: Fampianarana indray mandeha.

ZAVATRA KENDRENA:

1. Hanao izay hahafantaran'ny SAKAIZA an'i Jesosy ho toy ny sakaiza sy Mpiaro.
2. Hanao izay hitadidian'izy ireo tsianjery ireo fitsipika lehibe eo amin'ny fiainana dia ny Didy Folo.
3. Hanao izay hahazoan'izy ireo an-tsaina fa ny tena tanjona lehibe eo amin'ny fiainana dia ny hahafantatra an'i Jesosy sy ny hankatoa Azy.

FANAZAVANA

SALAMO 23: Inoana fa io no Salamo be mpahalala sy be mpitia indrindra, izay antsoina koa hoe Salamon'ny Mpiandry ondry. Sady fifalian'ny ankizy izy io no fampiononana koa ho an'ny zokiolona. io no hira faneva teo amin'ireo maritiora. Inoana koa fa betsaka ireo boky sy lahatsoratra an-gazety ary tononkalo sy hira maro no nosoratana momba azy, mihoatra noho ireo salamo hafa. Natao ho hafatra tandrify ny olona amin'ny vanim-potoana rehetra izy io. Kanefa mihoatra noho izay iheverana azy ho Salamon'ny Mpiandry ondry io Salamo io. Ny asehony an-tsary dia tsy ilay Mpiandry ondry tsara izay mitondra ny andian'ondry hiala sasatra ihany, ka mamahana azy ireo amin'ny "ahi-maitso", "eo amoron'ny rano fialan-tsasatra", sy miaro azy ireo amin'ny loza any an-tany efitra, fa asehony eto koa ilay Mpanasa vahiny feno fitiavana, izay manolotra sakafo manana ambiampy sy mikarakara fatratra ireo vahiny izay nasainy. Fanambarana fahatokiana tanteraka an'i Jehovah no mamarana ny Salamo eto, Jehovah izay hitarika ny zanany am-pitiavana mandritra ny androm-piainany ary handray azy ho toy ny vahiny nasainy mandra-pahatapitry ny androny .

Ity tononkalo ity dia misy fizarana telo. Ny roa voalohany (and. 1 - 3 sy and. 4) dia maneho ny hevitra ny fitantanana sy fiarovana. Ny fahatelo, dia maneho ny fandraisana feno fahalalan-tanana ataon'ilay Mpandray vahiny tsy manan-tsahala.

Ny Sal. 23 dia tsimialonjafy. Tsy misy marika fanavahan'olona mihitsy ao na kely aza. Ny fanandramana nataon'i Davida amin'ny maha-mpiandry ondry azy tany an-tendrombohitra midazan'i Joda, sy ao amin'ny maha-mpanjaka tatsinanana azy taty aoriana nanana sy niaina tao anatin'ny harena be, no inoana fa nanome azy talenta hanoratra ilay mamy indrindra amin'ireo hira masina.

SALAMO 46: Nantsoina hoe "Salamon'i Luther" ity salamo ity, satria io Mpanitsy fivavahana manan-daza io, dia nanana fahazarana nihira azy tao anatin'ny fotoan-tsarotra, ary lazainy ambangovangony izany ao amin'ilay hiram-pivavahana manao hoe: "C'est un rempart" (He manda fiarovana). Ny lohahevitra ankapobeny dia izao, ao anatin'ny tabataba sy ny fikorontanana, dia mandry fehizay ny vahoakan'Andriamanitra. Mba hanehoana izany dia nifidy gadona mirindra tsy toy ny mahazatra eo amin'ny tononkalo hebreo ny mpanoratra. Andalana telo mitovitovy, misy isan'andiny sy fiatoana kely, mampiseho sarin-javatra manaitra eo amin'ny fifanoherany: Ny olija mirohondrohona sy misamboaravoara sy ny tendrombohitra mihorohoro dia mifanohitra amin'ny ony mandry fehizay; ny firenen-tsamihafa mitabataba, sy ny tany niempo rehefa notononina ny feon'Andriamanitra; ny faharavana vokatry ny ady, sy Andriamanitra mampitsahatra azy ireny hatrany amin'ny faran'ny tany. Ny Isiraelita no nihira io salamo io taorian'ny fandresena lehibe tamin'ny andron'i Josafata. Ny Sal. 46, 47 ary 48 dia maneho hevitra mifanakaiky ary inoana fa Davida no nanoratra ny Sal. 46. Fotoana maro teo amin'ny tantara taty aoriana no nahirana azy io ary angamba io no hirain'ny vahoakan'Andriamanitra amin'ireo fotoan-tsarotra mitombo hatrany amin'ny andro farany.

EKSODOSY 20 : 1- 17: Ny Didy Folo dia nomena ny vahoakan'Andriamanitra teo anivon'ny fijoalajoalan'ny tendrombohitra Sinay. Ao amin'ireo lalàna ireo ny foto-kevitra lehibe ara-moraly no heverina hanome ny olombelona ny fahafahana hahalala na mirindra na tsia amin'ny an'ny Mpamorona azy ny fiainany.

Misy fizarana roa lehibe ao amin'ny Didy Folo:

- a. Didy 1 ka hatramin'ny faha-4 Dia mandray manokana ny fitiavana an'Andriamanitra sy ny adidy tokony hatao aminy.
- b. Ny Didy faha-5 ka hatramin'ny faha-10: Dia manindry manokana ny amin'ny fitiavana ny namana sy ny adidy tokony hatao aminy.

Eo am-panombohana ny Mpisava lalana dia ataontsika tafalentika tsara ao amin'ireo tanora zandriny izany foto-kevitra rehetra izany.

MPITORITENY 12 : 13-14: Ireo andininy be mpahalala ireo dia isan'ny fanambarana mahafinaritra indrindra mikasika ny tanjona fara-tampony amin'izao fiainana izao. Ny tena anjara natokana ho an'ny olona dia ny hiaina amin'ny fifanarahana tanteraka amin'ny sitrapon'Andriamanitra. Raha manao izany ny Mpisava lalana vao manomboka, dia hahita fahasambarana

FOMBA FAMPINANARANA.

1. Soratana indray eo amin'ny taratasy amin'ny fomba fiteninao, ny andalana nofidiana, ka asiana elanelana natokana ho an'ny sarisary ho fanazavana azy izany. (Sary apetaka na sary natao tanana).
2. Zaro ny kilasin'ny Sakaiza mba ho tonga antoko mpihlra mitory (Chorale parlante), ka ho afaka haneho ireo andalana notsongaina mandritra ny fotoam-pivavahana.
3. Zarao amin'ireo Sakaiza ny toko sy andininy ary angataho ny tsirairay amin'izy ireo mba hanao sary hita maso hampisehoana izay fahazoany ny toko sy andininy voarainy, Mandania fotoam--pampianarana iray hanampy ankizy tsirairay hanao fanazavana izay zavatra hitany .
4. Soraty tanana ny andalana voafantina iray na vitsivitsy noraisina avy amin'ny dikan-teny moderna. Asaivo azavaina antsary isaky ny toko sy andininy tsirairay avy izany.
5. Ireo mpanoratra ny andalana ao amin'ny baiboly rehetra dia olona nandala ny fiainana ankalamanjana. Ho tsara tokoa raha ampidirina ao amin'ny programan'ny lasy ataon'ny tanora zandriny ny fianarana sy ny fitadidiana ireny toko sy andininy ireny.

FOMBA FITSAPAM-PAHAIZANA

Averina atao tsianjery ny andalana rehetra, ataon'olon-tokana na miaraka amin'ny daholobe.

Amin'ny alalan'ny fanontaniana sy ny fifanakalozan-kevitra, izay hampiseho ny zavatra tena azon'ny tanora zandriny.

FEPETRA TAKIANA 4

**FIDIO MIARAKA AMIN'NY MPANOLO-TSAINANAREO
NY IRAY AMIN'IRETO OLO-MALAZA AO AMIN'NY
TESTAMENTA TALOHA IRETO: JOSEFA, JONA, ESTERA
NA ROTA. MIFANAKALOZA HEVITRA AMIN'NY
ANDIANY MISY ANAREO NY AMIN'NY**

FIKARAKARANA NATAON'I JESOSY TAMIN'IZY IREO SY NY FANAVOTANA NATAONY, ARAKA NY TANTARANY AVY.

FOTOANA NATOKANA HO AMIN'IZANY: Fampianarana anankiray

ZAVA-KENDRENA

Hanao izay hahatsapan'ny Sakaiza ny fomba hikorakoran'Andriamanitra ireo olona tao amin'ny Testamenta Taloha ireo ka hahitany ny fomba hananan'ireo tantara ireo fitoviana na zavatra ifandraisana amin'ny fiainana sy ny asa fanompoana nataon'i Jesosy.

FOMBA FAMPIANARANA

1- Momba an'i Josefa sy/na Rota

Tantarao fohy ny tantaran'i Josefa (Gen. 37 ka hatramin'ny 50), na ny an'i Rota (bokin'i Rota), ary soraty eo amin'ny solaitrabe ny lisitr'ireo zava-dehibe niseho, toy izay atao manaraka eto dia hazavao amin'ireo Mpisava lalana rehefa avy eo fa betsaka amin'ireo zava-niseho tamin'ny fiainan'ireo olo-malaza ao amin'ny Tesamenta Taloha ireo no nanambara mialoha sahady ny fiainan'i Jesosy sy ny fifandraisantsika aminy. Avy eo dia asaivo ataon'ny tanora zandriny ny fanazavana ny teboka tsirairay izay mampiseho ny nataon'i Jesosy fony izy niaina tety an-tany.

JOSEFA	JESOSY
Nitia ny rainy	Zanaka Lahitokana sady malalan'ny Rainy
Nalefa ho any amin'ny rahalahiny	Nalefa teto an-tany mba hanampy ny olombelona rahalahiny
Novarotana ho andevo izy satria nankahala azy ny rahalahiny	Natao tahaka ny fahavalo
Nijaly tany an-tranomaizina	Nijaly teo amin'ny hazo fijaliana
Noheverin'ny rainy fa maty izy	Tena maty ary tafasaraka tamin'ny Rainy
Nafahana avy tao an-tranomaizina	Nitsangana tamin'ny maty
Lasa Praiministra	Niakatra ho any an-danitra ary manana toeram-boninahitra eo an-kavanana'Andriamanitra
Nanavotra ny fianakaviany tamin'ny mosary	Namonjy ny rahalahiny

ROTA	NY FIFANDRAISANTSIKA AMIN'I JESOSY
Naomy sy ny fianakaviany nandao ny tany nampanantenaina	Indraindray dia miala amin'ny fiarovan'ny planan'Andriamanitra isika
Nianjady ny loza sy ny fahafatesana	Mandrakariva dia zava-tsarotra no vokatr'izany
Niverina any Palestina i Naomy sy i Rota	Ny olana sy ny fizahan-toetra matetika dia mitarika antsika hiverina eo amin'i Jesosy sy ny fikasany
Nitsimpona salohim-bary teny amin'ny sahan'i Boaza, lehilahy mpanan-karena i Rota	Jesosy dia manome antsika tombontsoa manokana
Misy rohim-pihavanana amin'i Boaza sy i Rota noho i	Jesosy dia rahalahintsika

Naomy	
Tia an'i Rota Boaza ary nanambady azy	Tia antsika Jesosy ary mikarakara antsika mandrakizay

2- JOSEFA

Asaivo manao lisitry ny olo-malaza ny kilasy ary hijery ny hevitra fonosin'ny anaran'izy ireo ao amin'ny diksioneran'ny Baiboly. Hazavao hoe ahoana no nitsiniovana ny anarana tsirairay avy mba hilaza zavatra amintsika momba an'Andriamanitra na Jesosy ary hoe ahoana ny fikarakaran'izy ireo antsika. Ho an'ny moniteur dia ireto no valiny:

JOSEFA	Hampitombo izy
JODA	Fiderana
GADA	Voaomana sy ombam-piadiana
NAFTALY	Mpitolona
SIMEONA	Mandre sy mihaino eo am-pankatoavana
ISIRAELY	Zanak'Andriana mahery miaraka amin'Andriamanitra sy ny olona
ASERA	Sambatra, notahiana
MANASE	Ilay manadino ny lasa
LEVY	Mifatotra amin'Andriamanitra
ISAKARA	Ahy ny valisoa
BENJAMINA	Zanaky ny tanana ankavanana

3- JONA

Ny bokin'i Jona irery amin'ireo bokin'ny Mpaminany madinika 12, no miendrika fitantarana. Ny iraka nampanaovina an'i Jona tany Ninive mba hampandre fa horavana ny tanàna noho ny fahotana ao aminy, no tantaraina ao. Manontany tenany amin'izany andraikitra izany, sy ny amin'ny fahasarotan-javatra, ilay Mpaminany. Ny fiheverana fotsiny an'io dia ho any amin'ilay tanàn-dehibe io sy izay heveriny ho zavatra tsy ho azony tanterahina ao anatin'izany andraikitra izany dia nanosika azy tsy hankatoa sy hisalasala ny amin'ny fahendren'Andriamanitra. Raha tokony hifikitra amin'ny finoana matanjaka hitarika azy hankatoa izy, dia naleony nilentika tao amin'ny fahakiviana, tao amin'ny tahotra sy ny famoizam-po aza. Noho ny fahalalany ny famindram-po sy ny faharetan'Andriamanitra, dia natahotra i Jona, sao raha hivaky ny hafatra avy amin'Andriamanitra amin'ireo jentilisa izy ka hanaiky izany ireo, ary avy eo dia tsy ho tanteraka ireo ozona notononiny. Hahatsapa ny tenany ho tsinontsinona dia tsinotsinona tokoa izy amin'izay, ary azony an-tsaina toy ny niainany izany, ka tsy zakany ny mieritreritra azy (Jona 4 : 1, 2). Tsy nankatoa izy kanefa, taorian'ny zava-niseho ankisesisesy, dia notanterahiny ihany ny andraikiny. Nibebaka ny mponina tao Ninive ary tao anatin'ny fotoana fohy dia niala tamin'ny fahotany. Tezitra Jona, nefa Andriamanitra nanaporofa tamin'izany ny fihetsiny be famindram-po.

Ao anatin'ny lesona ampianarin'ny tantaran'i Jona sy ny faminany dia misy izao fahamarinana izao: Ny fahasoavan'Andriamanitra dia mitondra fanavotana ho an'ny rehetra (Titosy 2 : 11), tsy natao ho an'ny Jiosy ihany izany, fa tsy maintsy ambara amin'ny jentilisa. Andriamanitra dia nanome ny jentilisa koa ny fibebahana hahazoany fiainana Asa. 11 : 18. Toa an'i Petera (Asa. 10), dia nasaina noeritreretin'i Jona, na tsy sitrany aza izany, fa Andriamanitra dia manaiky izay rehetra mitodika mankeo aminy, na avy aiza na avy aiza firenena nihaviany. Rehefa nampahatsiahy ireo "olona tao Ninive" izay namaly ny antso ho amin'ny fibebahana nataon'i Jona i Jesosy, dia nanameloka ny Fariseo Jiosy mpiavonavona tamin'ny androny (Mat. 12 : 41; Lioka 11 : 32) ary nanameloka koa ireo izay afa-po ao amin'ny fomba mpivavahany sady manana

hevi-diso ny amin'ny fahatokian'ny fanahy diso hevitra fa mihevi-tena ho tian'Andriamanitra manokana ka dia azo antoka koa ny fa monjena azy.

Jesosy dia nampiasa ny fanandraman'i Jona tany an-dranomasina mba hanehoana an-tsary ny fahafatesany sy ny fitsanganany amin'ny maty (Mat. 12 : 39,40). Io fampahatsiahivana andalana avy ao amin'ny bokin'i Jona io dia manamafy ny fahamarinan'izany.

4- ESTERA

Amin'ny lafiny literatiora, dia sady tafiditra ao anatin'ireo antsoina hoe "roman" (tantara foronina) ny bokin'i Estera no « épopée » (tantaran'ny mahery fo) ihany koa. Milazalaza ny fotoana nisian'ny krizy teo amin'ny tantaran'ny vahoakan'Andriamanitra ity boky ity, izay nanahiana indrindra ny faharavany tanteraka. Ny fitaovam-panavotana ho azy ireo dia vehivavy Jiosy iray izay, rehefa avy niaina tam-pilaminana teo anilan'ny anadahiny sy Mordekay rainy nanangana azy, dia nasandratra ho eo amin'ny toeran'ny mpanjakavavy tao amin'ny fanjakana matanjaka iray sy nanan-daza maneran-tany. Ny tantara dia mampiseho fa Estera dia vehivavy mahay mandanjanja, maha te hidera eo amin'ny fahafahany mifehy tena ary manaiky ny hanao sorona ny tenany. Ilay fiantiana nataon'i Mordekay hoe: "ary iza no mahalala, fa angamba ho amin'izao andro izao mihitsy no nanandratana anao ho amin'ny fanjakana?" (4 : 14), dia nanosika ilay mpanjaka vavy tanora ho tonga eo amin'ny fenitra hanatanterahana fihetsika hanan-tantara sy hahatonga azy ho olo-manga. Tamin'ny fomba mendri-kaja tokoa, no nanandratany ny saina aman'eritreriny ka namaliany tamim-pahasahiana sy nanomezany ilay valin-teny hentitra hoe: "raha tahiny maty aho, dia maty." Nony tonga ny fotoana natahorana indrindra ka notondroin'ny mpanjaka tamin'ny fehim-bolamena Estera, dia tsy tonga dia nitory avy hatrany ilay mpamadika izy akory. Tamin'ny fomba tsy rototra sy voalanjanja tsara no nitarihany ny mpanjaka sy Hamana ho eo amin'ny fisehoan-javatra tsy nampoizina, hahatratarany ny tanjona nokendreny. Ny tantara foronina dia tsy afaka hamorona fifanojoan-javatra manao tohi-vakana sady mampitaintaina no feno zavatra tsy nampoizina toy izay niafara tamin'ny fanambarana ny asa ratsin'ny Hamana sy ny fahafatesany. Rehefa fetin'ny Pora na fetin'ny filokana, dia nankalazain'ny Jiosy izay anjara voatendrin'ny lanitra ho an'ny plana ratsin'i Hamana, raha nihevitra ny hahomby teo amin'izay nataony izy, araka izay efa nolazaina taminy. (3 : 7)

Ny toetra ara-pivavahana sy ny fampianarana ara-moraly ao amin'ny bokin'i Estera dia azo fintinina ho toy izao:

- A- Na dia tsy voatonona ao anatin'ny boky aza ny anaran'Andriamanitra, ny heriny kosa dia hita hatreo am-boalohany ka hatramin'ny farany. Tsy misy olona tsy mpino hahasoratra boky toy izao, ary tsy misy mpino hamaky azy ka tsy hahery ny finoany. Ny fanavotana dia asehon'ny mpanoratra ho toy ny vokatry ny finoana velona an'Andriamanitra.
- B- Ny bokin'i Estera dia lasa loharanon'ny fetim-pirenena lehibe iray eo amin'ny Jiosy ny Fetin'i Pora, izay mbola tandremana am-pifaliana isan-taona hatramin'izao.
- D- Misy lesona ara-moraly hita eo amin'ny fitantarana manontolo. Ny voninahitra vetivety nananan'i Hamana dia mampiseho mazava ny natiora teteza-mita eo amin'ny fahefan'olombelona sy ny fahombiazany. Manetry ny mpiavonavona Andriamanitra fa manandratra kosa ireo izay mitoky aminy.
- E- Ny fahendrena tapitr'ohatra eo amin'Andriamanitra dia miseho amin'ny fomba mazava sy manaitra. Ny herin'Andriamanitra dia manampy ny ezaka ataon'olombelona. Ny fitaovana ampiasaina dia an'olombelona, fa ny fanafahana dia avy amin'i Jehovah.

Fampitahana ny maha-olombeiona:

ESTERA	MORDEKAY	HAMANA
Saro-kenatra, tsy sahisahy	Solontenan'Andriamanitra	Toetran'i Satana
Tia an'Andriamanitra	Miasa toy ny ataon'ny Fanahy Masina	Feno fankahalana
Manaiky handray andraikitra	Mandà ny hanohana ny ratsy	Mitetika hamono olona
Teo ambany fitarihan'ny torohevitr'i Mordekay	Tso-piaina, nefa manana faharesen-dahatra lalina	Feno avonavona
Mahatoky	Tso-po	Mpamitaka
Mahery fo hanimbana	Fantany ny loza mitatao	Tsy mahandry ny fotoana
Vonona ny ho faty	Tsy mifandray tendro	Tsy misy fahamarinana na kely amin'ny ratsy aza ao aminy
Nandresy	Nandresy	Resy noho ny fahotany

BOKY HANOVOZAN-KEVITRA

Diksoneran'ny Baiboly; Patriarka sy Mpaminany

FOMBA FITSAPAM-PAHAIZANA

Manao ny fampiharana araka ny efa voalaza teo aloha.

FEPETRA TAKIANA LALINDALINA KOKOA

- **MAHAFANTATRA FOMBA MARO ISAN-KARAZANY FANADIOVANA NY RANO ARY MAMPISEHO FA AFAKA MANAMBOATRA FIALOFANA ANY AMIN'NY LASY**
- **MANDINIKA NY HEVITRY NY MAHA-ZAVA-DEHIBE AN'I JESOSY AMIN'NY MAHA RANON'AINA AZY SY AMIN'NY MAHA-FIALOFANA HO ANTSIKA AZY.**

FOTOANA NATOKANA HO AMIN'IZANY: Fampianarana indroa

ZAVATRA KENDRENA

Ny hanampy ny Mpisava lalana hampifandray lesona sasantsasany tena fototra eo amin'ny fahaiza-mivelona amin'ny fotoan-tsarotra, amin'ireo fahamarinana ara-panahy momba an'i Jesosy.

FOMBA FAMPIANARANA

Ity fepetra ity dia azo omena fizarana telo toy izao manaraka izao:

Fizarana iray: Fampianarana momba ny fanadiovana ny rano sy ny fanamboarana fialofana iray.

Fizarana ivelan'ny kilasy: Fampiharana mivantana izay mety ho vitan'ny mpianatra.

Fizarana iray hafa: Fampiharana ara-panahy.

TAHIRIN-KEVITRA

1- FOMBA FANADIOVANA NY RANO

Ny fomba tokana hahazoana antoka fa azo sotroina sy tsara ampiasaina ao an-dakozia na hanasana lovia ny rano, dia ny fitsapana azy amin'ireo sedra simika. Raha tsy vita izany dia atao ranomaty izy, na toa madio mangarangarana aza, satria mety hitahiry otrik'aretina mampidi-doza toy ny tefoedra (fièvre thyphoïde) izany

- A- Mampangotraka mandritra ny 20 minitra (hatreo amin'ny fotoana mampivadibadika azy iny) ny rano. Hanana tsiro matsatso izay ilay rano satria lasa ny rivotra tao anatiny, kanefa azo atao ny mamerina indray izany tsirony izany amin'ny fikapohana azy mafy toy ny fikapoka atody, na koa amin'ny fandrarahana azy im-betsaka avy ao amin'ny fitehirizan-drano iray mankao amin'ny fitehirizan-drano hafa .
- B- Mampiasa "teinture d'iode" in-droa mitete isaky ny iray litatra ka avela ka kasihina ny rano mandritra ny antsasakadiny. Azo atao koa ny mivatsy "comprimés iodés" (pilina ioda) fanadiovana rano.
- C- Mampiasa "Eau de Javel" ka 1 isan-jato no fatra ampiharina amin'izany. Avela eo mandritra ny 30 minitra.
- D- Mety ho hita eny amin'ny farmasia ireo pilina fanadiovan-drano ireo. Hidiana tsara ny tavoahangy dia asiana « ouate » (karàzana vovon-dandihazo) eo amin'ny bosoa manentsina azy mba hifoka ny hamandoana. Rehefa hampiasa azy, dia alefa ao anaty tavoahangy araka ny toromarika voalaza teo ny pilina, dia avela eo mandritra ny 30 minitra.

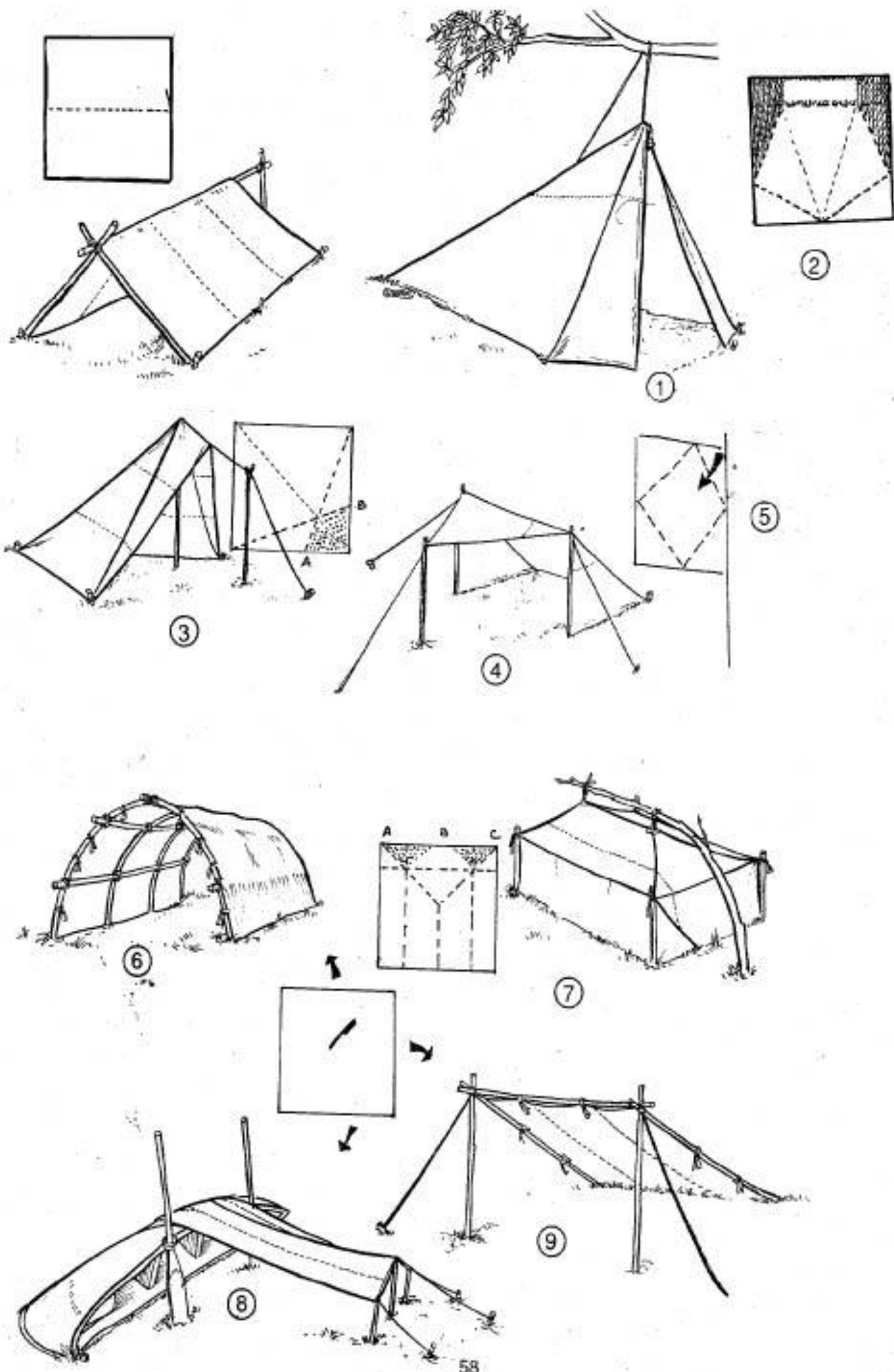
2- FIALOFANA ANY AMIN'NY LASY

Ny tsotra indrindra dia ilay antsoina hoe "apparentis". Asiana tady na barre fotsiny eo anelanelan'ny hazo anankiroa na tsatoka anankiroa, atao tokony ho 2 metatra miala amin'ny tany ny haavony, ary 2 metatra eo ho eo koa ny elanelan'ny tsatoka na hazo roa. Rehefa mifidy tsatoka hatao sabaka ianareo dia jereo tsara mba ho tena mahitsy ilay izy, ka ny lohany (taillée biseau) ary ny ambaniny kosa maranitra. Ampandalovy eo amin'ilay barre ny labasy na plastika lehibe, sns ... Ny sisiny azo hazonina amin'ny tsatoka fjhazonana lay na amin'ny vato. Ny "appentis" voakarakara tsara dia mety hanana rafitra matanjaka kokoa sy atao tafo mololo. Ny amin'io farany io dia ilana rafitra rantsan-kazo voafatotra tadikely amin'ny hazo lehibebe anankiroa nampifandraisina tendro ary azo atao ny mampiasa bozaka lavabe, na zozoro, na apanga, na ravim-boanio, na rantsa-kazo be ravina mba hasolo ny mololo. Azo "zairina" ireny, na fatorana na afatratra eo amin'ny rantsa-kazo arakaraka izay karazany.

Raha tianareo ny hisian'ny hafanana, dia aza atao lehibe loatra ny "appentis" (ilay fialofana voalaza teo). Aleo manao anankiroa ho an'ny olona 4, fa tsy tokana no hisitrihan'ny rehetra. Tsaratsara raha tsy mifanatrika amin'ny fiavian'ny rivotra ny varavaran'ilay fialofana.

Ny lakana fingotra iray, na kanôty na sambokely navadika na nahankina amin'ny harambato na vatankazobe dia afaka hanamboarana fialofana metimety sy hahazoana aina kokoa miaraka amin'ny labasy, na rindrina rarivato na rantsan-kazo.

1. HO AN'ITY LAY ITY - VELARO EO AMBANIN'ILAY HAZO NA TADY IZY MBA HANAOVANA ANTSASAKA "PYRAMIDE",
2. AFORETO NY "RINDRINA" AORIANA SY NY ZORO ROA EO AMIN'NY LAFINY AMBANY
3. MBA HANAOVANA ZORO MARANITRA, AFATORY MIARAKA NY "GALON" A SY B MAMORETA ZORO IRAY
4. ATSANGANO MIARAKA AMIN'NY TSATOKA 3
5. AFORETO
6. WIGWAM (LAY INDIANA) ATAOVY AMIN'NY ALALAN'NY FANENJANANA NY LABASY AMBONIN'NY RANTSAN-KAZO MATANJAKA
7. MANAOVA "ZORO-NA BOATY" AMIN'NY ALALAN'NY FAMATORANA NY A AMIN'NY B SY NY C AMIN'NY B
8. REHEFA MANAO FIALOFANA AMIN'NY LAKANA AMPIASAINA AO ANATIN'NY RAFITRA IZANY
9. HO AN'NY TAFO MISOLAMPY TOKANA FOTSINY - NY LABASY DIA AFATOTRA AMIN'NY TADY FAMEHEZANA EO AMIN'NY HAZO

3- JESOSY, ILAY RANON'AINA

A- Jao. 4 : 4 - 42 Tantaran'ilay vehivavy teo amin'ny fantsakana

Io rano io dia maneho ny fiainan'i Kristy, ary ny fanahy tsirairay avy dia tsy maintsy hahazo izany rehefa miditra amin'ny fifandraisana velona amin'Andriamanitra. "Izay rehetra misotro ity rano ity dia mbola hangetaheta indray, fa na iza na iza no misotro ny rano izay homeko azy dia tsy hangetaheta mandrakizay. "

Izay mitady hampitony ny hetahetany eny amin'ny fantsakana eto amin'izao tontolo izao dia hisotro, kanefa dia mbola hitohy hangetaheta ihany. Hatraiza hatraiza dia tsy afa-po ny olona. Tsy misy afa-tsy tokana ihany no afaka hameno izany banga izany. Ary ny zavatra ilain'izao tontolo izao, "ny fanirian'ny firenena rehetra", dia Kristy. Ny fahasoavana avy amin'Andriamanitra izay ny Tompo irery no afaka hanome azy dia toy ny rano velona, izay manadio, ary mampamelombelona fanahy.

"Tsy nilaza akory Jesosy fa ranon'aina indray migoka dia ho ampy ho an'izay mandray izany. Izay manandrana ny fitiavan'i Kristy dia haniry bebe kokoa hatrany; ary tsy hitady zavatra hafa intsony Izy. Tsy manintona azy ny harena, ny voninahitra sy ny fahafinaretan'izao tontolo izao. Ny antsoantso ataon'ny fony hatrany dia nyhoe: "Bebe kokoa hatrany ny aminao." Ary ilay mampiseho amin'ny fanahy izay ilainy dia miandry mba hahafa-po ny hanoanany sy ny hetahetany. Ho foana avokoa izay notehirizin'ny olombelona sy izay ianteherany rehetra. Ho maina ny fantsakana, ho ritra ny kamory; fa loharano tsy mety lany kosa ny Mpanavotra antsika.

Azontsika atao ny misotro, ny misotro hatrany, nefa mbola hahita tahiry vaovao hatrany. Izay itoeran'i Kristy dia manana loharanom-pitahiana ao anatin'ny, "loharano miboiboika ao anatin'ny ho fiainana mandrakizay." Azony atao ny misintona hery sy fahasoavana ampy ho amin'izany rehetra ilainy avy amin'io loharano io. (Ilay Fitiavana Mandresy, tL 183, 184)

Ny Mpamonjy dia eo am-panantanterahana mandrakariva ilay asa toy izay nataony raha niresaka ny amin'ny ranon'aina tamin'ilay vehivavy Samaritana Izy. Hoy Izy amin'ny fanahy tsirairay, na inona na inona fahotany: "Raha nangataka hosotroina tamiko ianao, dia ho nomeko rano velona."

Ny fanasan'ny Filazantsara dia tsy tokony ho voafetra, na voatokana ho an'ny olona sasantsasany ihany izay heverintsika fa hahazoantsika voninahitra ny faneken'ny izany. Ny hafatra dia tsy maintsy omena ny rehetra, satria toy izay nambarany tamin'ilay vehivavy Samaritana dia hoy koa IZY: "Izaho izay miresaka aminao no Izy (Kristy).

Tsy navelany handalo foana ny fotoana hiresahana amin'ilay vehivavy iray, na dia vahiny sy olon-tsy fantatra ary mivelona ankahalalahana ao anatin'ny fahotana.

"Matetika dia nanomboka ny fampianarany tamin'ny olona vitsy nitangorona teo aminy Izy; dia nijanona tsirairay ny mpandalo hihaino Azy, mandra-pisian'ny vahoaka be izay gaga sy talanjona mihaino ny tenin'Andriamanitra amin'ny alalan'ity Mpampianatra nalefan'ny lanitra. Ny mpiasa ho an'i Kristy dia tokony hahatsapa fa afaka miteny amin-kafanam-po, na mitory amin'ny mpihaino vitsy, na mitory amin'ny olona betsaka. Mety ho olona iray ihany no hihaino ny hafatra, nefa iza no afaka hilaza hoe hatraiza ny fitaran'ny vokatry ny hery miasa avy amin'iny olona iny?" (Ilay Fitiavana Mandresy, tt. 192, 193)

B- Jao.7: 37 - 44 Ilay andro farany tamin'ny fety

"Raha misy olona mangetaheta, aoka izy hanatona Ahy ka hisotro." Raha toa, ka eo aza io teny fikasana 'io, nefa isika misafidy ny hijanona ho maina sy malazo, noho ny tsy fahampian'ny rano velona, dia hadisoantsika manokana izany. Raha toa isika manatona an'i Kristy amin'ny fahatsoran'ny zaza manatona ny ray

aman-dreniny, ka mangataka ireo zavatra izay efa nampanantenainy sady mino fa handray izany isika, dia ho azontsika izany zavatra izany.

Nanandratra ny feony Jesosy ka niteny hoe: "Raha misy olona mangetaheta, aoka izy hanatona Ahy ka hisotro. Izay mino Ahy, dia hisy onin'ny rano velona hiboiboika avy ao an-kibony, araka ny voalazan'ny Soratra Masina."

Ny toe-javatra nisy teo amin'ny vahoaka dia nahatonga izany fanambarana izany ho mahery vaika tokoa. Andro maro no nolanian'ny olona tao anatin'ny lanonam-be, fety, loko mirenty, hazavana ... Nivoky mozika ny sofin'izy ireo; saingy tsy nisy tao anatin'izany horakora-pifaliana rehetra izany, mba tonga hamelona ny fanahin'izy ireo ka hanala ny hetahetam-panahiny amin'ny alalan'izay tsy mety ho simba. Nanasa azy ireo Jesosy ho avy hisotro eo amin'ilay loharanon'aina, mba hiboiboika avy ao anatin'izy ireo izany ho fiainana mandrakizay.

"Raha misy olona mangetaheta, aoka izy hanatona Ahy." Ny mpanan-karena, ny mahantra, ny olona ambony na tso-piaina, dia raisiny an-tanan-droa avokoa. Nanome toky izy fa hanome fiononana ho an'ny fanahy trotraka, hampahery ny manam-pahoriana, ary hamerina indray ny fanantenana eo amin'ireo izay kivy. Maro tamin'ireo izay nandre an'i Jesosy no nitaraina noho ny fahadisoam-panantenana; na nitaiza alahelo miafina tao anatin'ny, nitady izay hanomezana fahafaham-po ho an'ny fikarohany tsy mitsahatra ny, zavatra ny tany sy ny filam-boninahitra avy amin'ny olombelona izy ireo. Kanefa rehefa tojo amin'izay nokasainy izy ireo, dia nahatsapa fa tsy nisy vokany ny ezaka nataony, fa fitehirizan-drano tresaka izay. Tsy mahafaka ny hetahetany akory no hitany. Nasehon'ny Fanahy Masina tamin'izy ireo ny famantarana mandra-pahitan'izy ireo teo amin'i Jesosy ilay fanomezana sarobidin'ny famonjena izay homena maimaim-poana. io antso mafy ataon'i Jesosy amin'ny fanahy mangetaheta io dia re mandrak'ankehitry, ary amin'ny feo mahery kokoa noho izay niantsoany ireo izay nandre Azy tao amin'ny tempoly tamin'ilay andro farany tamin'ny fety. Mikoriana ho an'ny rehetra ilay loharano. Rano indray migoka mamelombelona aina avy amin'ny fiainana mandrakizay no atolotra ireo izay reraka sy mavesatra entana. Mbola miantso antsika Jesosy: "Raha misy olona mangetaheta, aoka izy hanatona Ahy, ka hisotro. Ary aoka ho avy izay mangetaheta, ary izay mety, aoka izy hisotro maimaim-poana amin'ny ranon'aina." Fa na iza na iza misotro ny rano izay homeko azy, dia tsy hangetaheta mandrakizay; fa ny rano izay homena azy dia ho loharano miboiboika ao anatin'ny ho fiainana mandrakizay." Apok. 22: 17; Jao. 4 : 14

C- Eksodosy 17 : 6, Nomery 20 : 8 - Mikapoka ny -vatolampy

Ny fiboiboikan'ny rano avy tao amin'ny vatolampy tany an'efitra dia nankalazaina teo amin'ny Israelita tamim-piravoravoana lehibe taorian'ny niorenan'izy ireo tao Kanàna,

Tamin'ny andron'ny Kristy, dia niova ho lanonana goavana tokoa izany fety izany. Tamin'ny andro firavoravoan'nyTabernakely izay fotoana niavian'ny olona avy amin'ny firenen-tsamihafa hivory ao Jerosalema no nankalazana azy isan'andro, ary nandritra ireo 7 andro firavoravoana, dia nivoaka sy niditra ny mpisorona niaraka tamin'ny antokom-pihiran'ny Levita sy ny mpitendry zava-maneno, nandeha nantsaka rano tamin'ny tavim-bolamena teny andoharanon'ny Siloama. Olona maro be no nanaraka azy ireo, nanatona akaiky araka izay azony natao mba ahafahany misotro amin'io rano io, ary mandritra izany no hiredonan'ny hiram-pifaliana manao hoe: "Amim-pifaliana no hanovozanay rano eo amin'ny loharanon'ny famonjena. Rehefa avy eo dia hitondra ny rano ho any amin'ny Tempoly ny Mpisorona ao anatin'ny feon'ny trompetra sy ny hiram-piravoravoana manao hoe: "ny tongotray dia hitoetra ao anatin'ny varavaranao ry Jerosatema." Dia nanaraka teo amin'ny alitara fanaovana fanatitra hodorana ny rano ary nasandratra ny hiram-piderana, ka ny vahoaka rehetra no niara-nihoby mafy toy ny avy nandresy miaraka amin'nyfeon-java-maneno isan-karazany

Iny maraina iny ny Mpisorona dia nanao fanompoam-pivavahana izay fahatsiarovana ny nikapoahana ny vatolampy tany an'efitra. Tandindon'Ilay hampikoriana onin'ny famonjena mitondra aina ho an'izay rehetra mangetaheta io vatolampy io. Ny tenin'i Kristy no ranon'aina. Teo anatrehan'ny vahoaka tafavory marobe no nitokanany mba ho kapohina ka ho afaka hikoriana ho an'izao tontolo izao ny ranon'aina. Raha nikapoka an'i Kristy Satana, dia nihevitra izy fa handringana ny Andrianan'ny fiainana; avy tamin'ilay vatolampy nokapohina anefa no indro nikoriana ny rano velona."(Ilay Fitiavana Mandresy, p. 484)

Tafakambana teo amin'ny tenan'i Kristy ireo endrika roa ireo: Izy no sady Vatolampy, Rano velona. Miverina matetika ao amin'ny takelaky ny Soratra Masina izany tandindona sarobidy sy mampionom-po izany, Efa an-jato taona talohan'ny nahatongavan'ny Mesia, no niantsoan'i Mosesy azy hoe: "Vatolampy fa monjena" ho an'Isiraely. Ny mpanao Salamo nilaza azy amin'ireto ohatra mahafinaritra ireto, "Vatolampiko sy Mpanavotra ahy," "famonjena sy aroko mafy" , "harambato sy batery fiarovana ho ahy. » « vatolampin'ny foko, » « vatolampy fialofako ». Ao amin'ny fihirana nataony, dia noharin'i Davida amin'ny ahimaitso eo amoron'ny "rano fialan-tsasatra" izay hitondran'Ilay Mpiandry avy any danitra ny ondriny no ilazany azy. "Ary ny ony fampifalianao no ampisotroanao azy," hoy izy, "fa ao aminao no misy ny loharanon'aina." Solomona koa nanoratra etsy an-daniny fa "rano miboiboika ny loharanon'ny fahendrena." Amin'i Jeremia, dia "loharanon'aina" ny Zanak'Andriamanitra, ary amin'i Zakaria, dia loharano voasokatra hanafaka fahotana sy fahalotoana."

Isaia miantso Azy ho "Vatolampy mandrakizay," "ho alo-batolampy lehibe amin'ny tany mahana." Dia notehiriziny an-tsoratra ity teny fikasana sarobidy izay mampahatsiaro indrindra ao an-tsaina ilay loharano madio mangarangarana mandady manodidina ny toby Hebreo: "Ny ory sy ny malahelo mitady rano, fa tsy mahita, ary ny lelany mainan'ny hetaheta; Izaho Jehovah no hihaino azy, Izaho, Andriamanitry ny Isiraely tsy hahafoy azy. "Fa handatsaka rano amin'izay mangetaheta ary riaka ho amin'izay tany karakaina;" "fa hiboiboika any an'efitra ny rano, ary hisy renirano any amin'ny tany karakaina."

Ankoatr'izany, dia andrenesana ity antso ity: "He! ianareo rehetra izay mangetaheta, mankanesa amin'ny rano!" Antso mitovy amin'izany no miverina ao amin'ny takila farany amin'ny Teny tsindrimandry, izay ahitana ny onin'ny ranon'aina, manganohano tahaka ny vato kristaly" nivoaka avy teo amin'ny seza fiandrianan'Andriamanitra sy ny Zanak'Ondry, tamin'ny nandrenesana hatrizay hatrizay ity antso feno famindrampo ity: "ary izay mety, aoka Izy hisotro maimaim-poana amin'ny ranon'aina." (Patriarka sy Mpaminany, H. 429 - 430).

4- JESOSY, TOERAM-PANDOSIRANA HO ANTSIKA

A- Ankapobeny ao amin'ny Soratra Masina

Rom. 8 : 1 "Ary amin'izany dia tsy misy ..... Kristy Jesosy."

Heb. 6: 18 "dia isika izay nandositra hihazona ..... anoloantsika."

2 Sam. 22 : 3 "Andriamanitra vatolampiko, Izy no ialofako,"

Sal. 9 : 9 "Jehovah no ho fiarovana avo ho an'ny mahantra"

Sal. 91 : 2, 9 "Fialofako sy batery fiarovana ho ahy Izy"

Tokony hofantatsika ny toe-javatra tena misy antsika marina, fa raha tsy izany dia tsy hahatsapa isika fa mila an'i Kristy. Tokony ho tsapantsika ny loza mitatao amintsika, fa raha tsy izany dia tsy handositra ho any amin'ilay toeram-pandosirana isika. Tokony ho tsapantsika ny hifiririny ratra mahazo antsika, fa raha tsy izany dia tsy ho ao anatintsika ny faniriana ho sitrana.

Ireo tanàna fandosirana voalaza teo amin'ny vahoakan'Andriamanitra fahizay dia tandindon'ny toeram-pandosirana atolotra antsika ao amin'i Jesosy Kristy. Tamin'ny nandrotsahany ny rany, no nanomezan'ilay Mpamonjy be fitiavana, izay nanome ho an'Isiraely tanàna fandosirana ny loza avy amin'ny fahafatesana mandalo, fandosirana azo antoka tsy ho azon'ny fahafatesana faharoa. Tsy misy hery afaka handrombaka eo an-tanany izay rehetra mangataka famelan-keloka aminy. "Ankehitriny dia tsy misy fanamelohana ho an'izay rehetra ao amin'i Kristy Jesosy." Iza no hanameloka? Jesosy Kristy no ilay maty, fa ny zava-dehibe, efa nitsangana Izy, ary eo ankavanan'Andriamanitra Izy no manao fanelanelanana ho antsika." "Mba hahitantsika fampaherezana feno, amin'ny fandraisana ilay fanantenana atolotra antsika ho hany toeram-pandosirana."

Ny Tompo dia te hanome antoka fiarovana ho an'ireo izay nahafaty olona tsy nahy. Tamin'ireo tanàna izay notondroina tamin'ny Levita, dia enina no voafidy, telo avy isaky ny moron'ny ony Jordana -ho toerana fandosirana ho an'ireo nahafaty olona tsy nahy".

Ireo tanàna fandosirana dia lalana dia an-tongotra tokony ho tapak'andro eo ho eo raha be indrindra eny amin'ny lafivalon'ny tanàna manodidina rehetra no misy azy ireny. Ny lalana mandeha mankany dia voakojakoja tsara. Eny amin'ny lalana mandra-pahatonga any, mba ialana amin'ny fahaverezam-potoana ho an'ilay mpandositra, dia nasiana tsato-kazo manondro lalana misy sora-baventy hoe "Fandosirana." Ny tsirairay avy dia afaka nampiasa ireny fitaovana fanampiana handositra ireny, na hebreo izy, na vahiny mandalo, na vahiny monina. Raha toa izay tsy manan-tsiny tsy tokony hatao vono-moka, izay meloka kosa dia tsy tokony ho afa-miala famaizana mendrika azy. Ny momba ireo voapanga dia tsy maintsy dinihin'ny mpitsara za-draharaha tsy anavahana tavan'olona, ka tsy ho afaka hitoetra ao amin'ilay tanàna fandosirana na raha tsy hita fa tsy fidiny ho azy tokoa no nahafatesany olona. Raha toa ka meloka izy, dia tsy maintsy atolotra ny mpamaly ra. Izay manana zo hiaro dia tsy mahazo manao izany raha tsy mitoetra ao an-tanàna ihany ilay olona. Raha toa izy ka manao mosalahy mivoaka ny faritra voatendry hitan'ilay mpamaly ra any, dia tsy maintsy manefa amin'ny ainy izany fandikana ny baikon'Andriamanitra izany. Ary aty aoriana rehefa maty ny mpisoronabe, dia afaka niverina mankany amin'ny ankohonany avokoa ireo izay nangataka fialofana tao amin'ilay tanàna fandosirana.

Izay olona mandositra mankany amin'ny tanàna fandosirana dia tsy mahazo mitaredretra, na segondra iray aza. Tsy maintsy ilaozany tsy misy hatak'andro ny fianakaviany sy ny asa aman-draharaha fanaony rehetra. Tsy nana na fotoana akory aza izy hanaovam-beloma ireo olon-tiany akaiky. Tandindomin-doza ny ainy ; ny zavatra hafa rehetra dia tsy maintsy ampandeferiny eo anoloan'ny adidy tokana izay manery azy ; mamonjy toerana fandosirana iray. Na harerahana, na zava-misakana dia tsy misy tokony hahasakana azy. Tsy ho sahy handeha miadana kely akory IZY mandra-paha-tafiditra azy ao anatin'ny fefy afaka hiaro azy.

Manome sary mampieritreritra mihatra amin'ny mpanota izay tandindomin'ny fahafatesana mandrakizay izany, mandra-pahitan'ilay mpanota fialofana ao amin'i Jesosy. Tsy misy hafa ny manjo ilay mpandositra Isiraelita, raha toa varimbariana, na mitaredretra izy ka ny ainy no hanefa noho izany, dia izany koa, ny tsy firaikana, ny fangatahana andro asehontsika mikasika ny fa monjena ny fanahintsika dia mety hitarika antsika ho amin'ny fahafatesana. Ilay Fahavalontsika lehibe dia mitily izay rehetra mandika ny lalàn'Andriamanitra; ny mpanota rehetra; izay tsy taitra amin'ny loza mitatao ka tsy manapa-kevitra marina tokoa hitady fialofana, dia ho enjehin'ilay fahavalo, ary tsy maintsy ho azon'ny kapoka nahafaty azy tokoa. Ireo olona voatana ao anatin'ny tanàna fandosirana izay nanao mosalahy nivoaka any ivelany dia avela ho azon'ny mpamaly ra.

Dia tahaka izany koa, tsy ampy ho an'ny mpanota ny mino an'i Jesosy Kristy sy ny mahazo ny famelankeloka avy aminy; ilainy koa ny mitoetra ao aminy. "Fa raha minia manota isika rehefa nahazo ny fahalalana tsara ny marina, dia tsy misy fanatitra noho ny ota intsony, fa fiandrasana mahatahotra amin'ny fitsarana ary fahatezerana mirehitra izay handany ny fahavalo rehetra kosa." Heb. 10 : 26,27 (Patriarka sy Mpaminany, tt. 539 - 541).

MANOMPO NY HAFa

Ny tanjona kendrena amin'ity fizarana ity dia ny hanome fomba hahatsapana fifaliana sy fahasambaranana amin'ny fanompoana ny hafa eo amin'ny kilasin'ny Sakaiza.

Fotoam-pianarana roa sy fietsiketsehana iray no noheverina ho amin'izany, ireo fotoam-pianarana andakilasy dia hampiasaina hifidianana karazana asa fanompoana iray ka hanaovana drafitr'asa momba izany, ary koa mba hifampizarana fanandramana.

FEPETRA TAKIANA 1

MIARAKA AMIN'NY MPANOLO-TSAINA ANAREO, DIA MITADIAVA FOMBA HANDANIANA FARA-FAHARATSINY ADINY ROA HAMENOANAREO FISAKAIZANA AMIN'NY OLONA IRAY IZAY MILA IZANY, ASEHOY NY FANDALANA FIARAHA-MONINA AO AMINAREO AMIN'NY FAMPIHARANA NY IRAY AMIN'IRETO MANARAKA IRETO:

- A. MAMANGY OLONA IRAY IZAY MILA NAMANA**
- B. MANAMPY OLONA IRAY SAHIRANA**
- C. MANAMPY AMIN'NY FANDAMINANA SY NY FANAFANANA TAKARIVAM-PIRAHALAHIANA IRAY**

FOTOANA NATOKANA HO AMIN'IZANY: Fotoam-pianarana iray. Miampy fihetsiketsehana iray ivelan'ny kilasy

FIZARANA 1 MAMANGY OLONA IRAY IZAY MILA NAMANA

ZAVA-KENDRENA

Ny hanome fomba hahatsapan'ny sakaiza ny fifaliana azo rehefa mizara.

FANAZAVANA

Ny ankizy eo amin'ny taonan'ny Sakaiza no anisan'ny mazoto manao asa misionera amin'ny olona tonga mamonjy fiangonana. Noho izany dia azo atao ny mitarika azy ireo hanatanteraka asa izay manan-keviny sy hanana fiantraikany eo amin'ny fiainan'izy ireo mandrakizay.

FOMBA FAMPIANARANA

Amporisihina ny Sakaiza mba hamangy ireo fianakaviana vao tonga tsy ela honina manamorona ny lalana na manodidina azy ireo, ka hiarahaba azy ireny tonga soa. Azon'ny ankizy atao ny manoro ny vahiny ny manodidina, na ny fokontany misy azy ireo. Azony atao koa ny manasa ny vahiny ho any am-piangonana na hanatrika fihetsiketsehana ataon'ny tanora.

Azon'ny Sakaiza atao ny mamangy olona mitoka-monina, na tsy afaka mivoaka ny trano, ka hitondra fifaliana ho azy amin'ny alalan'ny fanatrehan'izy ireo sy ny fanaovana fanomezana tandrify ilay olona sy ny vanim-potoana: voankazo na zavatra namboarina, raha azo atao dia zava-bitan'ny Sakaiza ihany.

Atombohy amin'ny fifanakalozan-kevitra ny kilasy ary angataho ny mpianatra mba hanome ny soso-keviny.

FOMBA FITSAPAM-PAHAIZANA

Ny fandraisana anjara

FIZARANA 2 : MANAMPY OLONA IRAY SAHIRANA

TANJONA KENDRENA

- 1- Mangataha fanampiana amin'ny tompon'andraikitra ny Asa fanasoavana ny fiaraha-monina ao amin'ny fiangonana mba hahafantaranareo ny toerana misy olona iray sahirana.
- 2- Azo atao koa ny manatona ireo sampan-draharaha monisipaly miandrakitra ny fanampiana ara-tsosialy mba hahazoana ny anarana sy ny adiresin'ireo olona tra-pahasahiranana.
- 3- Asaina ny sakaiza mba hieritreritra asa fanompoana hafa ary avelao izy hifidy ny sokajin'asa izay tiany: manapaka ahitra, manao irakiraka, mampita hafatra avy amin'ireo zokiolona, manadio ny trano na ny zaridainan'ny olona antitra iray.

FOMBA FITSAPAM-PAHAIZANA

Ny fandraisana anjara

FIZARANA 3 : MANAMPY AMIN'NY FANDAMINANA SY NY FANAFANANA TAKARIVAM-PIRAHALAHIANA IRAY

Zava-kendrena:

Fanomezana fomba ho an'ireo sakaiza ahafahany mandray anjara amin'ny plana sy ny fandaminana amin'ny takarivam-pialam-boly iray, mba ahafantarany tsaratsara kokoa ka ahatsapany ny hevitr'izany atao hoe: andraikitra, ary ahatsapany koa ny fifaliana eo am-panaovana izany.

Fanazavana

Eo ambany fitarihan'ny mpitarika azy ireo no handaminan'ny andiany Sakaiza ny takarivam-pirahalalahiana iray. Azon'izy ireo atao ny manasa sakaiza tsy advantista eo amin'ny manodidina azy ireo na olona izay nampiany nandritra ireo fihetsiketsehana fanampiana ny hafa izay nataony.

FOMBA FAMPINANARANA

FANDAMINAN'ASA

Tian'ny Mpisava lalana ny manatrika takarivam-pialamboly, indrindra raha mandray anjara amin'ny fandaminana izany izy ireo. Izany no mahatonga ny mpitarika hanomboka amin'ny fifanakalozan-kevitra amin'izy ireo mba hametrapetrahana ny toro-marika sy ny foto-kevitra hiaingana sy mba hampiasana hevitra marobe araka izay azo atao avy any amin'ny tanora zandriny, ary koa mba hampidirana azy ireo ao

anatin'ireo asa aman-draharaha samihafa. Fandaminana asa dia misy ireto teboka fototra manaraka ireto fara-fahakeliny:

- a. T oeram-pivoriana, daty sy ora
- b. Lohahevitra ankapobeny ho an'ny takariva ary ireo fampihaingoana ilaina amin'izany
- c. Iza no olona hasaina?
- d. Fiheverana izay kilalao atao
- e. Fikarakarana sakafo, sy ny fandrosoana azy

FANDRAISANA ANJARAN'NY TANORA ZANDRINY

Mandray anja a ny sakaiza amin'ny famolavolana ny plana eo amin'ny lafiny maro amin'ireo karazana asa ho tanterahina ary hitarika fihetsiketsehana sasantsasany farafahakeliny.

Indro homena manaraka eto ny soso-kevitra entina nitarika ny fisainan'ireo sakaiza handaminana ny takarivam-pialambolin'izy ireo:

TAKARIVAM-PIRAHALAHIANA (Taom-Baovao)

FAMPIHAINGOANA

Koa satria ho amin'ny Taom-Baovao izany, dia azo atao ny mampihaingo ny efitra amin'ny kalandrie, "guirlandes", famantaranandro lehibe, sns. Azo atao amin'ny taratasy izy ireny, na amin'ny baoritra ary lokoina amin'ny lokorano

FOMBA FANDRAISANA OLONA

Vavaka
Mipetraka eny amin'ny seza natao manodidina ny efitra

KILALAO

Mitady anarana
Ny alika sy ny taolana. Azo refesina amin'ny fandrefesam-potoana iray ny kilalao atao. (Ohatra: sablier)

TANTARA

Tantara fohy (10 minitra)

ANTOKOM-PIHIRA

Hira mifanaraka amin'ilay takariva

KILALAO

Kilalao miaraka amin'ny fihetsehana (ohatra: "jeux mimés"
fihetsehana tsy misy fitenenana teny ao anatin'ny fihetsehana)

SAKAFO MAIVANA

Ohatra: biscuit na ranom-boankazo

TSO-DRANO

Fodiana

LALAO

Mitady anarana

Homena ravin-taratasy ny olona tsirairay avy, izay misy ireo litera eo amin'ny abidy voasoratra eo amin'ny ankavia ary milahatra avy any ambony mankany ambany.

Dia samy miezaka ny tsirairay hameno ny litera amin'ny anaran'ny sakaiza manatrika eo ka manomboka amin'izany litera izany ny anarany (ohatra: Suzy). Azo ampiasaina ny fanampinan'anarana na ny anarana amin'izany. Izay afaka nametraka anarana be indrindra ao anatin'ny fotoana voafetra no mandresy. Raha misy manontany ny anaran'ny sakaiza iray, dia tsy maintsy mamaly izy. Ilay mametraka fanontaniana dia hilaza na anarana na fanampin'anarana no ilainy. io kilalao io dia ahafahana mifankahalala bebe kokoa.

Ny alika sy ny taolana

Mizara antoko 2 mifanatrika mielanelana tokony ho 10 metatra ny Sakaiza.

Samy omena nomerao ny mpandray anja a rehetra ao amin'ny ekipa. Samy manomboka amin'ny isa 1, ka noho izany dia samy misy nomerao mitovy ny andaniny sy ny ankilany. Asiana marika eo afovoany manelanelana ny ekipa anankiroa ka hametrahana mosoara iray eo, na zavatra hafa. io no misolo toerana ny "taolana". Miantso ny "chef" hoe « Telo », dia samy manatona mihazakazaka mankeo amin'ny taolana sy miezaka haka sy hitondra azy ho any amin'ny antokony ny tompon'ny nomerao "3", ka ataony izay tsy hikasihany iray azy. (Iamosina, tanana, ...)

Isa azo: isa iray raha afaka naka ny taolana ka tsy voakasika, NA isa iray raha nahakasika ilay mpifaninana amin'ny tena.

Teny ao anatin'ny fihetsehana

Tsy maintsy manana karatra filalaovana misy litera ao amin'ny abidy ny karatra tsirairay avy. Atao lehibe araka izay azo atao ilay litera. Azo atao amin'ny baoritra henjakenjana azo hatsipy sy samborina izany. Manao lahara-manatrika ny mpilalao na mipetraka andiany mifaneritery. Mieritreritra zavatra iray ny "chef" dia manonona izany. Ohatra: vorona - avy eo dia sintoniny haingana ny litera iray ka asehony ary lazainy ny vakiny. Ny mpilalao voalohany manome anaram-borona iray manomboka amin'ny "V", na litera hafa, no mahazo ilay karatra. Izay mahazo karatra be indrindra no mandresy.

Be dia be ary tsy voafetra ny zavatra azo atao amin'io kilalao io. Ireto misy soso-kevitra vitsivitsy:

BAIBOL Y	Boky ao amin'ny Baiboly, olo-malaza, toerana fanta-daza, fitenenana mahazatra eo amin'ny fiangonantsika, ary mpitarika fantatr'olona maro.
NATIORA	Tanàna, firenena, renirano, farihy, tendrombohitra, firenena.
ARA-BATANA	Taolan'ny olona, aretina, fanafody.
TANTARA	Filoham-pirenena, Praiministra, Mpamaky Lay.
ZAVA-KANTO	Mpanao hoso-doko, Mpanao asa sikotra, Mpandoko; Tsangam-bato.

Raha ohatra tian'ilay mitarika ny lalao, dia azony atao ny mamorona tantara iray arakaraka izay zavatra eo. Raha momba ny Natiora ny lohahevitra nofidiny dia afaka misintona karatra misy anaran-kazo, na biby, sns ... izy, arakaraka izay miseho ao amin'ilay tantara.

Raha marobe ny mpandray anjara amin'ny lalao, dia zaraina andiany anankiroa ny mpilalao.

TAKARIVA FETIN'NY VOKATRA

FAMPIHAINGOANA "Guirlandes" vita amin'ny taratasy mikentronkentrona miloko volontany.

"Tandroky ny fahafenoana" izay hasiana karazana legioma sy voankazo, voan-katsaka, sns ....

FANDRAISANA OLONA	Fiarahabana tonga soa ary vavaka - Mipetraka - Antoko mpihira
KILALAO	1. Mitady anaram-bositra 2. Mitady anarana mpihira
TANTARA	Tantaran'ny hira vako-drazana (10 minitra)
KILALAO	3.Mamono baolina 4. Angalarina ny fromazy
SAKAFO MAIVANA	Samy mitondra zavatra kely ny tsirairay ary misy ranom-boankazo omena.Ny vatomamy sy ny tsakitsaky hafa dia aseho eo amin'ny latabatra iray dia samy maka eo ny tsirairay.
TSO-DRANO	Fiaingana

LALAO

Mitady anaram-borona

Ilay mpitarika ny lalao dia hanomana fehezan-teny misy anaram-borona ka ireny no hovakiany. Ny mpilalao no hamantatra ny anarana, izay tsy homena mivantana fa atao ao anaty fehezan-teny iray na roa.

Ohatra ny amin'ny biby:

- O! Ndry, SAKAfo matsiro anie no nomaniko ho anao ao el (Ondry)
- LAMBOlamboy ao izy ho 'aho r'ise dia mangataha zavatra aminy a! (Lambo)
- Ny olona ao an-tanàna dia misavoroVORO-MAHERY ny fanafihana ataon'ny dahalo. (voromahery) sns ...

Mitady olona hihira

Manao fari-bolana boribory ny mpilalao rehetra. Dia misy anankiray mankeo afovoany, tapenana ny masonry. Misy hazo tsy maranitra eny an-tanany. Mandeha moramora mihodidina azy ny ankizy manao fari-bolana, ka manao hira marisidrisika sahady. Misy famantarana ataon'ny mpitarika dia mijanona daholo ny rehetra. Manondro olona amin'ny tehina eny aminy amin'izay ilay mijoro eo afovoany, ka izay voatondro eo dia tsy maintsy manao hira anankiray eo no ho eo, sady manova ny feony. Raha toa ka fantatr'ilay mpilalao eo afovoany hoe feon'iza izay, dia mifanakalo toerana aminy iny olona iny.

Mamono baolina:

Manao boribory ny mpilalao rehetra ary samy misabaka daholo. Misy mpilalao iray eo afovoany mihazona baolina kitra na fanaovana basikety. Ataony izay hahafatesana baolina ho tafiditra eo anelanelan'ny tongotry ny mpilalao iray. Tsy mahazo manetsika ny tongony ilay mpilalao fa manao izay hanakanana ny baolina

amin'ny tanany fotsiny. Raha tsy tratra izy, dia mitery kiho. Raha vao mahatafiditra baolina indray mandeha ilay eo afovoany, dia raisiny ny toeran'ilay nahatafidirana baolina izay maka ny toerany kosa:

Angalarina ny fromazy:

Tian'ny tanora zandriny tokoa io kilalao io, izay misy mpilalao 24 na mihoatra aza, afaka mandray anjara. Olona roa no mifidy ny mpilalao amin'ny andaniny roa misy olona 12 avy. Toy izao no filaharan'izy ireo:

1	2	3	4	5	6	7	8	9,	10	11	12
12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Mielanelana tokony ho 6 metatra eo ny andiany roa. « Ny fromazy » dia araka izay zavatra tiana atao eo. Antsoin'ny mpitsara (arbitre) ny nomerao rehetra ka eo izy no manapaka izay isam-bato iadiana. Rehefa manomboka ny lalao, dia miantso nomerao iray ny mpitsara ka ny mpilalao tandrify izany nomerao izany dia hihazakazaka handrombaka ilay fromazy. Ilay mahazo azy dia manampy isam-bato iray ho an'ny andiany misy azy. Mitohy hatrany ny lalao mandrapahafahan'ny tsirairay avy hikasika ilay fromazy indray mandeha fara-faharatsiny.

TAKARIVAM-PIRAHALAHIANA AMIN'NY FOTOAM-PIALAN- TSASATRA

FAMPIHAINGOANA	Isankarazany: guirlandes, rubans, voninkazo, rantsan-kazo. sns .. ,
AKANJO ANAOVANA	Akanjo fanao andavanandro, fitondra milalao.
FANDRAISANA NY MPILALAO	Vavaka, mipetraka amin'ny seza
ANTOKO MPIHIRA	Hira isan-karazany
KILALAO	1. Hazakazaka mifampitohy (course relais) miaraka amin'ny labozia 2. Miteny sy mangiana
TANTARA	Tantara iray (10 minitra)
ANTOKO MPIHIRA	Hira isan-karazany
KILALAO	3. Faritra boribory asiana fanomezana 4. Bitro
SAKAFO MAIVANA	Biscuits, ranom-boankazo
TANT ARA	Ny fitiavan'i Kristy antsika

LALAO

HAZAKAZAKA MIFAMPITOHY MIARAKA AMIN'NY LABOZIA:

Mamorona ekipa roa, samy mihazona labozia atao loko samy hafa. Arehitra ilay labozia ary samy mihazakazaka mankeo amin'ny toerana iray voatondro mialoha, avy eo dia miverina. Raha maty ilay labozia, dia miverina any am-boalohany ilay nitazona azy. Raha tody soa kosa ilay labozia mirehitra dia ampitainy amin'ny manaraka azy. Dia toy izany hatrany ka ny ekipa mahatapitra voalohany no mandresy.

MITENY SY MANGINA

Manao laharana roa mifanatrika ny tanora zandriny, asiana elanelana ahafahan'ny mpitsara mandalo eo amin'izy roa ireo. Manao fanamarihana amin'ny mpilalao iray, na mametraka fanontanianana aminy, na miantso ny anarany ilay mpitsara. Tsy mahazo mamaly anefa ilay ankizy nanontaniany, fa ilay mifanatrika aminy no mamaly izany. Ny zava-kendrena amin'ity kilalao ity dia ny mba hamalian'ilay ankizy tsy tokony hamaly, ary hampangiana an'ilay tokony hamaly kosa. Izany no mahatonga ny mpitsara handeha fiaingana miala amin'ny iray mankeo amin'ny iray. Izay tsy mahavoa dia maka ny toeran'ilay mpitsara.

FARITRA BORIBORY ASIANA FANOMEZANA

Manao fari-bolana boribory miaraka amin'ny seza. Dia-asiana fanomezana voafono eny ambonin'ny seza tsirairay. Fanomezana natokana ho an'ny tovovavy ihany aloha ireo, izay nentin'ny tanora zandriny. Avy eo dia hisy koa fanomezana natokana ho an'ny tovolahy ihany. Ny tanora zandriny tsirairay no samy mitondra fanomezana amin'izany. Jereo tsara sao tsy mifanandrify amin'ny isan'ny tovovavy / tovolahy ny isan'ny fanomezana mipetraka eo. Misy mozika na feon-kira atao, ka raha vao vita izany, dia samy maka izay fanomezana tandrify ny tenany ao amin'ny toerana ijoroany ny mpilalao.

BITRO

Mizara ho andiany misy olona telo avy ny mpilalao ka samy miparitaka eo amin'ilay tokontany na tany malalaka. Ny olona anankiroa avy amin'izany no mifanatrika ka atao « trano » mifampitazona amin'ny tanany. Ny fahatelo kosa no atao "bitro" izay mipetraka ao amin'ny tranony.

Tokony hisy mpilalao roa ankoatr'izany, ka ny iray bitro tsy manana trano ary ny iray mpihaza azy; Ilay mpihaza no manomboka ny lalao ka manenjika ilay bitro tsy manan-trano. Mihodidina ny "trano" sy eny anelanelany eny no miseho ny lalao, na any ivelany. Rehefa reraka ilay bitro dia hiditra ao amin'ny trano anankiray sendra azy izy ka ilay bitro tao anatin'ilay trano no tsy maintsy miala. Dia lasa iny indray izany no henjehin'ilay mpihaza. Raha vao mahatratra bitro iray ilay mpihaza, dia ilay bitro indray no lasa mpihaza ary ilay mpihaza lasa bitro.

FOMBA FITSAPAM-PAHAIZANA

Ny fandraisana anjara

FEPETRA TAKIANA 2

FANEHOANA FA OLOM-PIRENENA MENDRIKA NY TENA NA ANY AN-TRANO NA ANY AN-TSEKOLY

FOTOANA NATOKANA HO AMIN'IZANY: Fampianarana indray mandeha.

ZAVATRA KENDRENA

Hianatra ireo toetra fototra izay tsara hananan'ny tanora kristianina mba ho hery miasa mangiana avy any aminy eo amin'ny tokantrano misy azy sy any an-tsekoly.

FOMBA FAMPINANARANA

Resaho amin'ny andiany misy anao ireto eritreritra manaraka ireto momba ny toetran'ny olom-pirenena ao an-tranony sy any an-tsekoly. Rehefa afaka taona vitsivitsy dia ho lehilahy sy vehivavy lehibe avokoa ianareo. Olon-dehibe toa inona moa no tianareo ho hita eo aminareo amin'izay fotoana izay?

Jereo ary ireo toetra tsara mba tianareo hananana amin'izany. Alohan'izany, dia tianareo ny ho tomady sy mailamailaka araka izay fahafahan'ny toe-batanareo. Izay tsy mba afaka mitsangana haingana hihazakazaka hamita ny iraka ampanaovin-dreniny satria mahatsapa ny tenany ho vizaka loatra dia tsy misy ilana azy firy ao an-trano.

Avy eo, dia ho tianareo koa ny hamita izany iraka izany amin'izay heverinareo fa mahatsara azy indrindra. Raha toa tsy misy ilay entana notadiavina ao amin'ilay mpivarotra, dia hitady izay mifanakaiky indrindra aminy ianao, na hitady ilay entana ery amin'ny magazay hafa ery amoron-dalana ery.

Araka izany, ao anatin'io asa tsotra io, dia hahafahana misintona toetra tsara mampiavaka ny olompirenena mendrika:

Fankatoavana: Tonga dia nandeha teo no ho eo ianareo. Fahatokiana ny tena: Fantatreo izay haleha sy ny fomba hahatongavana any .

Mihaino tsara izay lazaina : Tsy voatery haverina indroa ilay fanazavana ny iraka ampanaovina.

Azo atao ny mitoky aminareo: Nataonareo izay hahavita tsara ny iraka nampanaovina anareo.

Fiaraha-miasa: Afaka hanampy olona iray araka izay fahafahana manao rehetra eo aminareo ianareo.

Inona koa no toetra tsara ny hafa izay hitanareo eo amin'ny olona sasan-tasany manodidina anareo? Nyfanoloran-tena asehon'ny rainareo ho an'ny ankohonany, ny firaisam-po asehon'ny mpitari-pivavahana ao aminareo; ny hafanam-po asehon'ny mpampianatra anareo any an-tsekoly.

Fa inona moa ny antony ilana ny tena mba ho tonga olom-pirenena mendrika? Satria ianareo dia isan'ny olona ao anatin'ny firenena misy anareo, ka rehefa mitombo ianareo, dia haniry koa izay anjaranareo eo amin'izay homen'ny fiainana anareo. Izay raisinareo sy homenareo dia miankina amin'izay hatsaran'ny asa ataonareo ho an'ny tenanareo.

Aoka ianareo mba ho olom-pirenena mieritreritra, fa tsy ho olom-pirenena tsy mba madinika. Aoka mba tsy ho tompon-trano mihono amin'izay zava-miseho isan'andro eo amin'ny fiaraha-monina misy anareo, eo amin'ny firenena misy anareo sy eran'izao tontolo izao. Mianara mamantatra ny firenena misy anareo, ny faritra sy ny tanàna misy anareo; tahaka ny hoe ahoana moa ny firafitry ny fitantanam-panjakana eo amin'ny tanàna misy anareo ary inona no anjara raisinareo amin'izany. Ataovy izay anjara tandrify anareo amin'ny maha-olom-pirenena anareo eo amin'ireo asa lehibe ho fanohanana ny tanànanareo amin'izay mampatanjaka azy ary eo amin'ny fanampiana azy handresy ireo zavatra mahavoasazy kosa.

Aoka ho vonona hanatontosa ny anjaranareo eo amin'ireo adidy jerena ivelany toa tsy dia manan-danja firy toy ny: fanajana ny lalàn'ny fifamoivoizana, fanajana ny fitsipi-dalao, ary ny zavatra hafa koa torak'izany ...

Ireo izay mampianatra anao dia manana andraikitra lehibe tokoa sy manana hery miasa mangina eo amin'ny fiainanareo. Inona moa izany andraikitr'izy ireo izany? Misy mpampianatra avokoa eo amin'ny ambaratonga rehetra: kilasy garabola (maternelle), fanabeazana fototra, ambaratonga voalohany sy faharoa, sekoly teknika, oniversite sy ireo fampianarana olon-dehibe. Arakaraka ny fahaliananareo eo amin'ny taranja ampianariny no hihezahan'ny mpampianatra koa araka izany. Noho izany no mahatonga ny fanirianareo hianatra sy handroso ho famporisihana ho azy ireo hanao izay fara-heriny hanampy anareo .

Mifanakaloza hevitra mikasika ireto fanontaniana manaraka ireto:

- 1- Inona avy ireo zo sy adidy ho an'ny olom-pirenena tsirairay avy eo amin'ny firenena misy anareo.
- 2- Lazao izay azonareo atao, amin'ny maha-olom-pirenena anareo, mba hanampiana ny fiangonanareo sy ny firenenareo.
- 3- Makà hevitra ny amin'izay tokony hataon'ny olona iray te hanana ny zom-pirenena eo amin'ny taninareo, ary inona avy no zavatra atao amin'izany.
- 4- Mianara manazava ny fomba fitantanam-panjakana misy eo amin'ny firenenareo.
- 5- Hazavao hoe maninona no misy lalàna ampiharina eo amin'ny firenenareo. (Ireo fanontaniana ireo dia tafiditra eo amin'ny fanasokajiana ny Olom-pirenena kristianina).

FOMBA FITSAPAM-PAHAIZANA

Fandraisana anjara eo amin'ny fifanakalozan-kevitra ao anatin'ny andiany.

FEPETRA TAKIANA LALINDALINA KOKOA

MITONDRA MPAMANGY ROA FARAFAHAKELINY HO AO AMIN'NY SEKOLY SABATA NA HO AO AMIN'NY FIVORIAN' NY MPISA VA LALANA

FANAZAVANA

- A- Ny ataonareo dia tsy maintsy misy tetik'asa hamonjy fanahy.
- B- Azonareo atao ny manao fanomezana manokana ho an'izay nitondra mpamangy. Mety ho mpino ao amin'ny fiangonantsika izy ireny na koa olona any ivelany.
- C- Mandritra ny Sabata iray dia asaivo tanterahin'ny tanora zandriny ny programa rehetra ao amin'ny Sekoly Sabata. Hihira izy amin'izany, hanao tantara misionera ary, indrindra indrindra hanao fanamiana. Ho faly tokoa ny hifanampy amin'izany ireo tompon'andraikitra ao amin'ny Sekoly Sabata ao aminareo raha mba hampandrenesina mialoha izy ireo amin'izany.

LOVAN'NY FIANGONANA

Fotoam-pampianarana telo no voatokana ho an'ity sokajy ity, miampy iray izany ho an'ireo amin'ny dingana ambonimbony.

FEPETRA TAKIANA 1

MIANATRA SY MIFAMPIDINIKA MIKASIKA NY TANTARAN' NY FIANGONANA VOALOHANY, HATRAMIN'NY NIAKARAN'I KRISTY MIPAKA AMIN'NV 1844.

RAHA AZO ATAO DIA JEREO NV FANEHOANA MIARAKA AMIN'NY FITAOVANA HAINO AMAN-JERY MITONDRA NV LOHATENY HOE "ILAY HERY MIFANANDRINA" (LA TRAGEDIE DES SIECLES)

FOTOANA ATOKANA AMIN'IZANY: In-telo miantoana ZAVA-KENDRENA

Manampy ireo Sakaiza hahatakatra ireo toe-javatra nitondra ho amin'ny fampijoroana ny Fiangonana Advantista Mitandrana ny Andro Fahafito.

FOMBA ENTI-MAMPIANATRA

Ireo fitaovana nomena ho amin'io fepetra io dia fanampiana amboniny ho an'ny mpampianatra. Noho izany dia tsy voatery atao daholo ny fizarana rehetra. Ny toro-hevitra amena azy ireo dia hampifandrindra ireo sokajy mifanentana amin'izay manavanana azy ireo. Misy ireo te hamita azy rehetra, misy ny sasantsasany ihany.

Kanefa irina ny ahafahan'ny mpianatra tsirairay mamaly tsara ny fanontaniana 10 lehibe nianarana tamin'ireo fotoana ireo.

IREO SOKAJY

- A- Soratra amin'ny haino aman-jery. Azo alaina ao amin'ny Fitantanan-draharahan'ny Tanora ao amin'ny Federasiona /Misiona ny "diapositives" sy ny "cassettes".
- B- Fanontaniana ho an'ny mpianatra
- C- Takelaka voambolana
- D- Dikan-takelaka mirakitra ny asa atao ho an'ny mpampianatra.

Ny lohahevitra ho dinihina sy ny fihetsiketsehana aroso dia noraiketina ao amin'ny valim-panontaniana.

SAKAJY A

N° Diapos	Votoatony	Soratra
01	Lohateny	Hery Mifanandrina
02	Ny fiakaran'i Kristy	« Iny Jesosy izay nampiakarina niala taminareo ho anay an-danitra iny dia mbola ho avy indray tahaka ny nahitanareo Azy niakatra any an-danitra »
03	Mpianatra mitory	Araka ny nampanantenain'i Jesosy azy dia nidina tamin'ireo mpianatra ny Fanahy Masina ary dia nanomboka nitry tamim-pahasahiana tao Jerosalema izy ireo.
04	Ny Fanahy Masina tamin'ny Pentekosta	Mihoatra ny 3 000 ny olona no niova fo sy natao batisa indray andro ka tonga mpianatr'i Jesosy. Kanefa maro ireo Kristiana nankahalaina ary be dia be mihitsy aza no nenjehina
05	Saoly nohajambaina	Raha mbola teny an-dalana ho any Damaskosy hanenjika Kristiana bebe kokoa i Saoly dia niseho taminy Jesosy. Nisy tselatra nahajamba an'i saoly ; dia niova fo izy. Niova ho Paoly no anarany no sady lasa mpitory malaza be izy.
06	Lehilahy an-tsoavaly	Tia mijery Kristiana afatotra amin'ny kitron-tsoavaly dia ka voasamatramaka ny amperora Marc-Aurèle
07	« Colisée »	An'arivony ireo natsipy ho an'ny lona tao amin'ny Colisée tany Roma
08	Fasana	Avy eo dia nangonina sy nalevina tao amin'ny fasambe ny razana. Tonelina lava be nohadiana tao ambany tanàna izany. Tao no niafina ny kristiana nandositra ny fanenjehana. Tao koa izy ireo no nandevina ny maty.
09	katedraly	Maro ny mpitorin'Andriamanitra no lasa tany an-tany hafa. Tao Angletera dia nisy lehilahy iray atao hoe Alban niova fo noho ny mpitory iray. Voasambotra sy novonoina teo an-kavoana izy noho ny finoany an'i Jesosy.
10	Masoandro mody	Nanomboka nangirana tao Irlande ny fahazavan'ny filazantsara noho ny asan'ny tovolahy vao 16 taona iray atao hoe Patrick. Manao asa lehibe ho an'Andriamanitra izy io, nitry ny amin'i Jesosy ary nanangana sekoly hamolavola mpitory hafa
11	Toby fitokana-monina	Tany avaratry Ecosse, teo amin'ny nosy kely iray any Lona, no nanorenan'i Colomban foibe fitoriana. Mitandrina ny sabata andro faha fito tao. Avy ao no nandefasana mpitory any eropa sy any an-tany hafa.
12	Fitokana-monina teo an-kavoana	Foibe fitoriana iray hafa tao amin'ny nosy iray nanamorona an'i Angletera no lasa foibe fandikana ampahana baiboly amin'ny fiteny anglo-saksaona
13	Tanàna rava	Io no Roma izay nitrangana fiovana marobe. Tsy ela dia voasolon'ny fivavahana Kristiana ny fanopoam-tsampy.
14	Panthéon	Namporisihina ireo mpanompo sampy hitondra ireo finoanoam-poana ratsy nananany ho ao amin'ny fiangonana Tempolin'ny masoandro maro, tahaka ity ao Roma ity, no nofafazana rano voahasina ary nambara ho fiangonana Kristiana.
15	Sary Vongana Mithra	Sary vongana maro natsangana ho an'i Mithra sy ho an'andriamanitra hafa nomena ny anarana hoe Maria sy Jesoa na ny an'ny mpianatra 12. Ny fahaterahan'ny andriamanitra masoandro ny 25 Déc no tonga andron'ny Noely

16	Solotenan'ny papa	Lasa andro fialantsasatra ho fanomezam-boninahitra ny amperora ny andro nanompoana ny masoandro. Tian'ny amperora raha tonga Kristiana ny rehetra; nanenjika mpanompo sampy mihitsy izy hanerena azy ireo.
17	Fiangonan'i Masindahy Paoly	Nihanatanjaka ny fiangonana ary tamin'ny taona 538, tany Roma, dia tonga mpanjaka faran'izay natanjaka tany Eoropa ny papa. Manana tafika hampankato ny didy ara-pivavahana izy. Io fikambanan'ny fiangonana sy fitondram-panjakana io no tonga fanorenana iray atao hoe: "Papauté" (fitondrana papaly)
18	Tanàna rava ambony havoana	Misy Kristiana tany Siria nanana finoana mitovy amin'izay nampianarin'ny apostoly. Sisa tavela mijoro mangina an'ireny Kristiana ireny ireo tanàna rava ireo.
19	Any an-tendrombohitra	Antokon'olona nitohy nitandrina ny finoana an'j Jesosy ny Vaudois. Nandritra ny taonjato maromaro, na taonjato antenantenany, no nitehirizan'ny Vaudois ho velona ny fahamarinan'ny Baiboly.
20	Atin'ny Fiangonana	Mitsaoka (miankohoka amin') an'Andriamanitra ao amin'ny fiangonany ireto olona ireto. Laviny ny sary sy sarivongana ary Andriamanitra irery ihany no itokisany ho famonjena.
21	Trano any an-tendrombohitra	Niaritra fanenjehana mafy izy ireo satria nandà hankato ny fiangonan'i Roma, voatery nandao ny trano fonenany ka nandositra tany an-tendrombohitra any avaratr'Italie nandositra fahafatesana.
22	Tany an-johy	Voatery nisitrika tany an-johy sy any an-tany lemaka lavitra izy ireo. Ny hany heloka nataony dia ny fandavana hankato ny Eglizy
23	Fitaovana eo amin'ny rindrina	Indreo fitaovam-piadiana, sabatra sy bala tafondro nandringana azy ireo.
24	Baiboly eo ambony latabatra	Vatolampy fisaka nonataony latabatra nandikana ampahana Baiboly. Izay vao lasa izy ireo nandeha nitory ny filazantsaran'ny famonjen'i Jesosy.
25	Tsangambato misy Baiboly eo mbodihazo	Naorina ity tsangambato ity ahatsiahivana ireto olo-mahatoky ireto. Hitantsika eo Baiboly mivelatra, sary mifanentana amin'ny finoan'ireo Vaudois ny Tenin'Andriamanitra irery ihany
26	Sary: 1260 taona	Nanambara mialoha halavam-potoana 1260 taona ny Baiboly. Nandritra io fotoana io tany Roma dia nanjaka fatratra ny fitondrana papaly. Nanomboka tamin'ny 538 izany ka nifarana tamin'ny taona 1798.
27	Tanàna eo amin'ny farihy iray any Soisa	Na dia izany aza, dia nisy mpitory teny goavana sy mpitondra fanavaozana niseho. Nosamborina Henry avy any Lausana noho izy nitory nanohitra ny fampianaran-diso.
28	Ambanivolo	Tany Brescia, any Italia no nisamborana an'i Arnold, mpitondra ianavaozana, ka nandorana velona azy teo ambony antonta kitay ary nanipazana ny lavenony tao Tibera.
29	Avignon	Nisy fotoana namehezan'i Frantsa ny fitondrana papaly ka dia voatery nonina tao Avignon, atsimon'i Frantsa ny papa.
30	Tanànan'i Eoropa	Mba hampitsaharana ny ady ifanaovan'ny papa, dia niantso fivoriamben'ny fiangonana katolika tany Constantinople ny amperora Sigismund. Papa 3 no naongana ary iray faninefany no lany ho papa.
31	Tsangam-baton'i Jean Huss	Teo anoloan'io konsily io no nisehoan'i Jean Huss hotsaraina. Mpitoriteny mahery sady mpitondra fanavaozana. Avy any Bohemia izy dia ilay antsointsika ankehitriny hoe: Tchecoslovaquie.
32	Trano misy rihana 3	Noho ny fitoriana nataony dia voaantso tany Constance izy ary tao no nonenany.
33	Trano am-pitan-drano	Nasain'ny amperora hiseho anetrahana'ny fivoriam-be izy. Tao amin'ity trano ity ny fivoriana. Nampangaina ho nampianatra hevi-diso izy ka voaheloka ho faty.
34	Fanenjarahana	Nampijaliana tamin'ny fomba mahatsiravina izy aloha vao

		nafatotra teo ambony antontan-kitay ho dorana.
35	Tsangambato anaty kianja	Raha mbola nianika ny tratrany sy tavany ny lelafo, dia namerimberina izy hoe: "Jesosy, zanak'i Davida ô, mamindra fo amiko!" Naorina ho fahatsiarovana azy teo amin'ny toerana namohoana azy io tsangambato io.
36	Tanàna	Notandremana tao amin'ny vohitra manodidina ny seranan'i Bergen, any Norvège, tamin'ny taon-jato faha-15 ny Sabata.
37	Atina Katedraly	Izany no antony nanamelohan'ny fivoriambe-piangonana ny mpitandrina ny Sabata sy nandidiany nanomboka tamin'izay hitandremana ny alahady.
38	Lalam-be	Nandritra izany fotoana izany kosa, tany Espana, niaina tao amin'ny tanana kelin'i Sabadell, toeram-pamaharan'ny fahamarinana ara-Baiboly ireo
39	Toerana malalaka	Nosamborina sy nohelohin'ny "Inquisition" (Mpitsikilom- piangonana) ary nodorana teo amin'io toera-malalak'i Madrid io ireo olona an'arivony noho ny tsy fetezany handa ny finoana ananany.
40	Novogorod	Tany Rosia, ireo mpitoka-monina tao Novogorod dia nitandrina ny Sabata mandra-pitondrana ireo mpitarika azy ireo tany "Moscou". Nampanatrehina teoamin'ny fitsarana izy ireo ary nodorana velona tao anaty garaba be teo amin'ny kianja malalak'io tanàna io.
41	Savanarole	Ialan'ny fanavaozana Savanarole. Tofoky ny fampideran-karena sy ny fahavetavetan'izao tontolo izao izy ka lasa mpitoka-monina.
42	Tanàn-dehibe	Nalefa tany Florence izy ary tonga mpitory teny ngezalany tao amin'ny fiangonana Masindahy Marka, nivoatra ny tanàna iray manontolo
43	Wycliffe	Tany Angletera, nandefa antokom-pitory hampianatra ny vahoaka momba an'i Jesosy i Wycliffe.
44	Boky mivelatra	Ny asa goavana indrindra nataony dia ny fandikana voalohany ny testaments vaovao. Izany no niantsoana an'i Wycliffe hoe: "Kintan'ny marainan'ny fanavaozana."
45	Sarivongan'i Lotera	Tamin'i Martin Lotera no tena nanomboka ny fanavaozana. Tonga mpitoka-monina izy noho ny fikatsahany fiadanam-po sy fa monjena. Nandritra ny taona maro no nanandramany izay rehetra nampianarin'ny Eglizy, nanantena mafy ny mba hahatsapa famelan-keloka izy
46	Fiangonana	Tonga mpampianatra tao amin'ny oniversiten'i Wittenberg izy, ary teo ampanomanana ny fampianarana no namakiany tao anaty Baiboly ny teny hoe: "Ny oloko marina ho velon'ny, finoana."
47	Taratasy famotsoran-keloka	Fotoana fohy taorian'izay dia nisy mpitoka-monina iray atao hoe Tetzel nivarotra famelan-keloka ny amin'ny ota, ireny ilay antsoina hoe "indolizansa". Azo antoka tanteraka ny famelankeloka raha mandrotsaka volakely ho takalony.
48	Fonjan-kevitra teo ambaravarana	Tezitra mafy Lotera, nanoratra antony 95 izy hanazavana ny antony tsy mahatsara ny taratasy famotsoran-keloka. Ireo fonjan-kevitra 95 ireo dia nafantsika tao ambaravaramben'ny fiangonana tao Wittenberg, izay solo-na fametraham-peta-drindrin'ny oniversite.
49	Varavarambe mitodika any amin'ny Katedraly	Tsy ela akory dia novakian'ny olona ireny ary nankatoavina. Volana vitsivitsy taty aoriana dia voadika sy voaparitaka tany Eoropa manontolo.
50	Katedraly	Mitarika fifohazana ara-pivavahana sy fanavaozana ara- panahy ny asan'i Lotera. Nanohy nanoratra Lotera sady nitory ny Baiboly koa, hany ka marobe no nanatevina ny fihetsiketsehan'ny
51	Lotera teo amin'ny fivoriambe	Farany dia voaantso hiseho teo amin'ny fivoriambe antsoina hoe "diète" tany Worms i Lotera: "Soratananao ve ireo?" "Eny tompoko!" "Ny fanontaniana faharoan'ny

		<p>Andriamanjaka dia ny hoe: azonao atao ve ny hitsipaka izay nosoratanao sy ireo fahadisoanao voalaza ao?"</p> <p>"Raha resy lahatra aho fa diso, voafatotr'izay inoako aho dia araka izay voarakitry ny Baiboly. Babon'ny Tenin'Andriamanitra ny feon'ny fieritreretako ka sady tsy mahitsy no tsy azo antoka ny manohitra ny fieritreretana. Noho izany dia tsy afaka ary tsy te hihemotra aho. Finoako izany. Tsy afa-manoatra aho. Andriamanitra ô, ampio aho. Amena!</p>
52	Sora-tanana	Afaka tao Worms Lotera, ary na dia namoaka didy aza ny fitondrana papaly nanameloka azy ho "heretika" dia afanitsoaka niafina izy ary dia nandika ny Baiboly tamin'ny teny alemana .
53	Antokon'olona efatra	Noho ny fandavany sy ny fanehoany ny fanoherana ny foto- pinoana sy ny fomba fanao katolika dia nantsoina hoe "Protestanta" (mpandà) Lotera, ny mpanavao fivavahana sy ireo izay nanaraka azy.
54	Trana antitra	Tonga foiben'ny fihetsiketsehana protestanta Soisa, ary Zwingli no iray amin'ireo mpitarika lehibe amin'izay. Teraka tao amin'ito trano niorina an-tendrombohitra ito izy.
55	Fiangonana	Ny ampahany lehibe tamin'ny asany dia nataany tao Zurich izay misy io fiangonana nitoriany teny io.
56	Rindrina	Niova tanteraka noho ny toritenin'i Jean Calvin ny tanànan'i Geneve, any atsimon'i Soisa. Taona vitsy lasa izay no nanorenan'ny Filan-kevitra ny tanàna ity "Rindrin'ny fanavaozana" ity, ho fahatsiarovana ny asan'i Calvin sy ireo mpanavao fivavahana hafa.
57	Lakana	Tany Frantsa kosa dia ny Huguenots, araka ny fiantsoana ireo protestanta frantsay, no tonga mpiaro ny fahamarinana ara- Baiboly.
58	Fiangonana	Tany Finlande indray, dia nitohy ny fitandremana ny Sabata. Ity fiangonana ity no foiben'ny fifohazana izay nanindry manokana ny fiverenan'i Kristy sy ny fitandremana ny Sabata Sabotsy.
59	Fitokana-monina ao Trente	Nandritra ny fihaonam-be katolika natao tato Trente any Italia, no nanambarana ny lovantsofin'ny eglizy ho mitovy lenta amin'ny Baiboly, ary ho porofon'izany ny fanovan'ny eglizy ny Sabata Sabotsy ho alahady.
60	Lehilahy eo an-dalambe	Tany Angletera no namatorana mpanavao fivavahana roalahy teo ambony antontan-kitay eo afovoan'ny lalamben'j Oxford.
61	Boky mivelatra	Marina ny fanambarany fa taona vitsivitsy taty aoriana dia nodidiana hisy Baiboly iray isam-piangonana William Tyndale no nandika io Baiboly io nialohakely dikateny malaza nataon'ny mpanjaka Jacques (King James).
62	Sarivongan'i Knox	Tany Ecosse no nitorian'i John Knox ny faminanian'i Daniela sy ny Apokalypsy.
63	Katedraly	Io no katedralin'i Edinbourg izay nandrenesan'ny mpanjakavavy voalohany ny faminanianana nambaran'j John Fox ary nampifampikatrokatroka ny lohaliny noha ny tahotra, hono.
64	Famantarana andro	Nipoaka ny fanen jehana ireo protestanta tany Ecosse. Marobeno nodorana, ny sasany teto amin'ity toeran'ny Tsena Tranain'ny ahitra any Edimburg ity.
65	Arabe sy hazo	Ny sasany kosa nahiboka an-tranomaizina noho ny nanaovany sonia ny fifanarahana nasionaly izay milaza ny fiantohan'izy ireo hiaro ny fivavahany sy ny fahafahany.
66	Wigtown	Teto amin'ity toerana ity, atao hoe Wigtown, no nanamelohana ny Marguerite roa ho faty an-drano.
67	Moron-dranomasina	Nentina teo amoron-dranomasina izy ireo, raha mbola nisintona ny ranomasina. Ilay antitra indrindra mananontena efa 60 taona nafatotra tamin'ny tsatoka teny lavitra teo amin'ny fasika. Ilay Marguerite iray kosa, vao 18 taona monja, nafatotra teo akaikin'ny morona. Rehefa tonga ny samorita, dia doborano ilay voalohany, ireo pretra kosa

		tamin'izay niezaka nandresy lahatra ilay tanora indrindra hanota ny finoany.
68	Fasana	Nanda izy, ary rehefa nanafotra ny lohany ny rano dia naveriny ilay andalan-teny ao amin'ny Baiboly hoe: Voahombo miaraka amin'i Kristy eo amin'ny hazo fijaliana aho, ary raha velona aho, dia tsy izaho intsony no velona, fa Kristy." Nalevina nifanila tao amin'ny fasan'i Wigtown izy roa vavy.
69	Fitotoam-bary mandeha amin'ny rivotra	Niitatra ny ambain-dain'ny fanavaozana ara-pivavahana ary dia tonga firenena protestanta i Hollande.
70	Fasana	Tany Bohème indray, lasa foiben'ny fifohazana ny tanànan'i Tabor. Ao ambanin'ny tanana dia misy zohy fisitrihan'ireo niharan'ny fotoam-panenjehana.
71	Toriteny	Tamin'ny taonjato faha-XVII no nisian'ny fanavaozam- pivavahana lehibe nantsoina hoe Fihetsiketsehana "anabaptista". Ny sasany tamin'ireo baptista ireo nitandrina ny Sabata ka nantsoina hoe "Baptisty ny andro faha-7".
72	Rangolahy	Ny Dr. P. Chamberlain, mpitsabo ny mpanjaka telo tany Angletera, dia nitandrina ny Sabata. Nahitana izao soratra izao teo amin'ny fasany: "Raha ny amin'ny fivavahany, dia Kristiana mitandrina ny didin'Andriamanitra sy ny finoana an'i Jesosy izy. Tamin'ny 1648 izy no natao batisa ary nitandrina ny andro faha-7 ho andron'ny Tompo nandritra ny 32 taona.
73	Wesley	Mpitory lehibe tany Angletera i John Wesley. Namakivaky ny faritany rehetra nitory tamin'ireo vahoaka an-kalamanjana izy.
74	Sabatra voatsoaka	Notafihan'ny miaramila frantsay Roma tamin'ny taona 1798 ary voababo ny papa. Nahataka tamin'ny fitondram-panjakana nisy azy nandritra ny taon-jato antenantenany izy. Izany no mahatonga ny daty 1798 hanamarika ny fiasaran'ny 1260 taona ara-paminaniana.
75	Horohorontany	Hanamarihana ny "andro farany", dia nisy famantarana maro niseho. Nisy horohoron-tany mafy tany Lisbonne tamin'ny taona 1755.
76	Volana maloka	Tamin'ny volana Mey 1780, nihamaizina tsy hay hazavaina ny masoandro. Ary tamin'io alina io ihany dia toa nanjary vongan-dra ny volana.
77	Kintana miraraka	Ny famantarana lehibe farany dia niseho tamin'ny alin'ny 13 novambra 1833, raha rakotra tain-kintana mifanaretsaka ny lanitra.
78	Mpisoronabe	Nipaika ny oran'ny faminaniana avy amin'Andriamanitra. Tokony ho tapitra ny 2300 taona amin'ny faminanian'i Daniela amin'ny 1844. Ary dia ho nanomboka ny asa farany ataony any an-danitra mialoha ny fiverenany ety an-tany Jesosy.
79	Kristy sy olona	Tonga ny andro fitsaran'Andriamanitra ka tsy maintsy miomana ho amin'ny fihavian'i Jesosy ny olona.
80	Orebro	Any Soeda, nahiboka am-ponja tao Orebo ireo rehetra nitory ny fiverenan'i Jesosy, kanefa ankizy lahy sy vavy no nasolon'Andriamanitra azy ireo hitory.
81	Mpamaky lay	Tany Amerika, nisy mpiompy iray nianatra ny faminanian'i Daniela, ka resy lahatra fa hoavy indray Jesosy. William Miller no anarany; teo aminy no nanomboka ny tantara vaovao iray: ny tantaran'ny advantista mitandrina ny andro faha 7

SOKAJY B: FANONTANIANA HO AN'NY MPIANATRA

Fanontaniana fototra omena ny mpianatra ireto, rehefa avy nahita farafaharatsiny ny fampisehoana izy ireo. Azon'ny mparripianatra atao koa ny mihevitra ny hanome azy ireo ny fanontaniana amin'ny faran'ny

fampianarana. Mety ho fomba tsara hanombanana ny fahalalana izany. Atao eo amin'ny taratasy zarain'ny mpampianatra izany.

FANONTANIANA MIKASIKA NY "HERY MIFANANDRINA"

- 1- Olona firy no natao batisa avy hatrany tao aorian'ny pentekosta, ary tamin'ny tanàna iza?
- 2- Tamin'ny fomba ahoana no namporisihan'ny fiangonana tao Roma ny jentilisa ho tonga kristiana?
- 3- Nahoana no voatery nandositra any an-tendrombohitra ny "Vaudois"?
- 4- Milazà mpanao fivavahana iray tamin'ny Taonjato Antenantenany
- 5- Nahoana John Wycliffe no nantsoina hoe "Kintan'ny marainan'ny fanavaozam-pivavahana"?
- 6- Nahita izao teny izao tao amin'ny Baiboly Martin Lotera. Nanova tanteraka ny fiainany ireo. Fenoy ny fehezan-teny
"Ny marina_____no ho_____"
- 7- Nahoana no nanohitra ny Eglizin'ny Roma ny olona?
- 8- Inona no anarana niantsoana ireo nanohitra ny Eglizin'ny Roma?
- 9- Nahoana no novonoina ireo Marguerite roa tao Wigtown?
- 10- Nisy_____ mafy dia mafy tao Lisbonne. Nihamaizina ny masoandro ary mena tahaka ny_____ny volana._____avy eny an-danitra ny_____.
Mampiseho ireny rehetra ireny fa_____Jesosy.

TAKELAKA HIASANA (fanontaniana hafa)

- 1- Tanàna taiza no nitondrana olona maro ho eo amin'i Kristy tamin'ny andron'ny pentekosta?
- 2- Firy ny olona vita batisa tamin'ny Pentekosta?
- 3- Fomba ahoana no nitondrana ireo Kristiana voalohany?
- 4- Iza no iraka lehibe voalohany (misionera)?
- 5- Milazà anaran-tany novangian'ny iraka voalohany?
- 6- Avy amin'ny tsingerintaona nahaterahan'ny andriamanitra jentilisa iza ny noely?
- 7- Iza no tonga mpanjaka matanjaka indrindra manerana an'i Eoropa, rehefa avy nampitambatra ny fiangonana sy ny fitondram-panjakana?
- 8- Tamin'ny fomba ahoana no nampirisihan'ny Eglizin'ny Roma ny jentilisa hanatona azy?

- 9- Nahoana no voatery nandositra tany an-tendrombohitra ny Vaudois?
- 10- Milazà anarana mpanavao fivavahana tamin'ny taonjato Antenantenany?
- 11- Milaza anaran-tany nahitana olona mitandrina ny Sabata tamin'ny taonjato Antenantenany?
- 12- Nahoana no nantsoina hoe "Kintan'ny marainan'ny Fanavaozana ara-pivavahana" John Wycliffe?
- 13- Nahita izao teny manaraka nanova tanteraka ny fiainany izao Martin Lotera. Fenoy ny fehezanteny "Ny oloko marina_____"
- 14- Tany Diète tao Worms, inona no nangatahina tamin'i Lotera mba hataony mikasika ny finoany?
- 15- Inona no ho nanjo an'i Lotera raha miziriziry amin'izay inoany izy?
- 16- Tsy nanda ny finoany i Lotera nefa tsy maty noho izany. Inona no azontsika tsoahina avy amin'izany mikasika ny fitiavan'Andriamanitra ?
- 17- Nahoana no nanohitra ny Eglisin'i Roma ny olona sasany ?
- 18- Inona no anarana niantsoana ireo nanohitra ireo ?
- 19- Iza ny olona fanatatra anisan'ireo nanohitra ?
- 20- Iza no nampifapikatrokatroka ny lohaliky ny mpanjaka vavy ?
- 21- Nisy vehivavy roa nitovy anarana tamin'i Wigtown. Iza ireo ?
- 22- Inona no nanjo azy roa vavy ireo ?
- 23- Nahoana ?
- 24- Heverinao ve fa nety ny namelan'Andriamanitra azy roa vavy ho faty? Nahoana ?
- 25- Nisy_____mahatsiravina tany Lisbonne. Nihamaizina ny masoandro ary ny volana tonga menaka tahaka_____niraraka avy any an-danitra. Samy manambara ireny rehetra ireny fa_____Jesosy.

VOAMBOLANA

SOKAJY D

Ny hananan'ny tanora voahambolana mifanitsy amin'ny tokony ho izy sy manan-danja no antony voalohany kendrena amin'ity lisitra ity. Hampitombo ny fahafatarany ny fiangonany sy hankasitrahany azy. Na dia natao ho an'ny tanora aza anefa ity lisitra ity dia ny mpampianatra ny omena azy, ho fanampiana azy amin'ny fanazavana ny teny sasany. Koa tolora hevitra izy ireo hamaky tsara ny lisitra alohan'ny hanolorany ny

teny ; tsy hisy dikany amin'ny mpianatra ny famakiana azy fotsiny. Misy boky azo vakiana ho fandalinana nanampy amin'ny faran'ny fanazavana.

PENTEKOSTA

Efapolo andro taorian'ny nitsanganany, rehefa niakatra any an-danitra Jesosy, dia tsy nisy mpiahy ny mpianatra, feno tahotra ny miaramila romanina izy ireo, ka dia niafina. Folo andro taty aoriana anefa dia naniraka ny Fanahy Masina Jesosy hanampy sy hanome hery azy ireo. Tsy nanantahotra intsony ary feno hery izy ireo hatramin'ny andro nahatongavan'ny Fanahy Masina. Andro manokana no antsoina hoe Pentekosta (dimapolo andro aorian'ny nitsanganany tamin'ny maty no heviny). Azo vakianany baiboly mitantara izany ao amin'ny Asa 2 :1 ; 20 :16 ; I Kor 16 : 8.

MISIONERA

Efa nanana asa natao ho an'i Dada na i Neny ve ianao ? rehefa manome anao zavatr atao izy, dia manome andraikitra izay azo antsoina koa hoe maniraka ; ilay manao ny asa na nirahina kosa no atao hoe Iraka na « misionera ». henontsika fa hoe misy olona lasa any an-tany lavitra hanao asa manokana ho an'Andriamanitra, ohatra hoe mitsabo. Iraka manokana no nampanaovina azy. Ao anaty Baiboly koa dia nisy iraka namakivaky tany maro hikorakara ny hafa sy hiresaka aminy ny amin'Andriamanitra.

KRISTIANA

Tsikaritra avy hatrany fa ny hoe kristianina dia avy amin'ny anaran'i Kristy. Misy ifandraisana amin'izany io teny io; amin'ny fomba ahoana anefa? Ny tovana hoe "anina" dia hita amin'ny anarana mpiasa ("mp" amin'ny teny malagasy): farmasianina na mpivaro-panafody. Io izany dia olona misy ifandraisany amin'ny farmasia, na ny mekanika, sns. Izany hoe misy fifandraisana ety dia ety eo amin'ny zavatra izay atao sy ny mpanao azy. Manao izay tokony hatao ho azy ve isika? Midika ve izany fa Kristianina isika? (Jereo ny filazantsara sy ny Asan'ny Apostoly milaza ny amin'ny Kristiana sasany.)

JENTILISA

Raha antsointsika hoe "kristiana" ireo izay tia an'i Kristy ka manaraka azy, ahoana kosa no hiantsoantsika izay tsy tia sy tsy manaraka azy? Jentilisa no iantsoana azy ireo. Na tany Samaria na tany Galilia dia samy nisy Jentilisa (jereo Lioka 17: 12 - 19, ary zahao ny fomba nitondran'i Jesosy ny jentilisa.

ANDRIAMANITRA JENTILISA

Zavatra na olona izay iantefan'ny saintsika hahazoana fanohanana na fahafaham-po no atao hoe Andriamanitra. Andriamanitra no andehanan'ny Kristiana, fa nanana andriamanitra maro kosa ny ankamaroan'ny olona eto amin'ity tany ity. Ao ny miankohoka amin'ny vola, ao ny mitsaoka ny fahefana amin'ny hafa. Tamin'ny fotoana nanoratana ny Baiboly dia natao andriamanitra ny masoandro, ny volana, ny orana. Niankohofana ireo voarin'Andriamanitra, fa navela ny Mpamorona azy. Tantarain'ny Baiboly ny sasany tamin'ny nataon'ireo Jentilisa ireo ao amin'ny Asa; 7 : 41.

FITONDRANA PAPALY

Rehefa nisy antokon'olona miara-miasa, dia hitantsika hatrany fa misy iray mitondra. Eritrereto ange hoe tsy misy mpampianatra mitarika na manoro izay tokony atao e ! Raha nanaiky ny fiangonan'i Roma ny ankamaroan'olona dia mihevitra izy ireo fa ilaina ny mpitondra iray. Nifidy olona iray izy ireo ary nantsoiny

hoe "Papa" (ray no dikany). Manan-karena tokoa io rafi-piangonana io. Maneho an'i Kristy teto an-tany ny papa, hoy ny fiangonana romana. Vakio Mat. 8 : 20 ary zahao izay filoha tsara indrindra.

TAONJATO ANTENANTENANY

Akimpio fotoana fohy ny masonareo. Moa tsy maizimbe ve? Raha asaina mody amin'izao mikimpy izao ianareo dia tsy ho afaka satria tsy mahita. Alaivo sary an-tsaina amin'izany ny nahazo ireo Kristiana. Niezaka nandeha nody izy ireo, kanefa dia nisaina mandrakariva ny tranony any an-danitra. Nandeha ampahatokiana nandritra ny fotoana fohy izy ireo, nianatra tao amin'ny Baiboly izay mikasika an'Andriamanitra.

Nofaohin'ny fitondrana papaly ny Baiboly rehetra taty aoriana ary tsynahazo namaky azy ny sarababem-bahoaka. Noraisin'ireo Kristiana ireo ho toy ny fahazavana mitarika azy ho any amin'ny fonenany any an-danitra ny Baiboly. Koa teny tao amin'ny aizina tokoa izy ireo rehefa nesorina taminy ny Baiboly. Nijaly tokoa izy ireo tamin'izany vanim-potoana naharitra an-jaton-taona izany. Takona ny fahazavana avy amin'Andriamanitra ka tsy nisy azo nianarana afa-tsy izay ampianarin'ny fitondrana papaly. Izany no niantsoana ny taon-jato antenantenany hoe fotoana maizina.

MPANAVAO FIVAVAHANA

Tsaroanareo angamba fa fony fahakelinareo dia nilalao tanimanga ianareo. Nanome endrika ireny sy nanovaova endrika azy. Nisy koa olona te hanova endrika ny zava-misy tamin'izany fotoana izany. Notarihin'ny Fanahy Masina hanova syhanavao ny fomba fiainan'ny olona izy ireny, ary ny Baiboly no teo anivon'ny fiainany. Olona nanavao ny fivavahana Kristiana ho araka ny Baiboly. Mpanavao fivavahana no niantsoana azy ireny.

SOKAJY D - HO AN'NY MPAMPIANATRA: Valim-panontaniana

Misy zavatra atao sy fifanakalozan-kevitra omena aorian'ny fanontaniana sy ny valiny. Mba hahazoana mamantatra ny fifandraisan'ny fanontaniana sy ny "diapositives" dia nasiana nomerao ireny. Ao anaty fononteny avokoa ny valim-panontaniana. '

Fifanakalozan-kevitra

Amin'ireto sokajy ireto kosa dia natao amin'ny endriky ny fanontaniana ny fifanakalozan-kevitra mba ahazoan'ny mpianatra manome valim-panontaniana avy amin'ny fisainany manokana ka haka ny tsoakevitra avy amin'izany. Tantanan'ny mpampianatra kosa ny fizotran'ny adi-hevitra (tsy amin'ny fanomezana valiny avy hatrany fa amin'ny alalan'ny fametrahana fanontaniana).

N° ny sary

FANONTANIANA SY VALINY LOHAHEVITRA (voamarika *)

1-8

1. Tanàna taiza no nitondrana olona betsaka ho eo amin'i Kristy tamin'ny pentekosta? (Jerosalema)

- Nahoana no naniraka ny Fanahy Masina i Kristy?
- Mbola eto amintsika ve ny Fanahy Masina mandrak'androany? Ahoana no ahalalantsika izany?
- Ahoana re ny fihetseham-ponao raha teo ianao tamin'ny firotsahan'ny Fanahy Masina e?

2. Firy no vita batisa tamin'ny pentekosta? (3 000)

	<p>3. Ahoana no nitondrana ireo Kristiana voalohany? (tsy tsara loatra)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Olona manao ahoana no iheverana an'i Paoly? • Nivezivezy sy nitety tany maro izy mba hitoriana amin'ny olon-drehetra ny momba an'i Kristy. Araka ny hevitrao, ahoana no andraisany izany asa izany? • Ary ianao, ahoana no met y ho fahatsapanao izany? <p>4. Iza no Misionera lehibe voalohany? (Paoly / Saoly)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lazaina fa raha misy zavatra mendrika ny ahavelomana, dia misy koa ny mendrika ny ahafatesana. Misy ve eo amin'ny fiainanao maha-vonona anao ny ho fat y noho ny aminy? • Natsipy tao an-davaky ny liona, nodorana, nadobo rano ireo Kristiana voalohany. Tokana ny tanjona teo amin'ny fiainany; ka vonona ny ho fat y ny amin'izany izy ireo. • Araka ny hevitrao nahoana no navelan'Andriamanitra ny ho fat y izy ireo?
9 - 12	<p>5. Milaza tany vitsivitsy notsidihin'ireo misionera voalohany. (Irlande, Ecosse, Angleterre)</p>
12 - 17	<p>6. Andriamanitra jentilisa iza no manana tsingerin-taona mianjera ny 25 desambra? (Tsingerintaonan'ny andriamanitra masoandro)</p> <p>7. Iza no tonga mpanjaka matanjaka indrindra manerana an'i Eorapa rehefa nampitambatra ny fitondram-panjakana sy ny fiangonana? (Ny papa)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fomba ahoana nonikarakaran'i Kristy ny fiangonany fony izy tety an-tany? • Fikambanana matanjaka be sy manankarena ny fanjakana papaly. Milaza ny katolika romana fa misolo toerana an'Andriamanitra ny papa? Ahoana ny hevitrao ny amin'izany? <p>8. Inona no fomba nampiasain'ny fiangonan'i Roma hahatonga ny olona ho mambra ao aminy? (Enjehiny izay tsy manaiky)</p>
18 - 25	<p>9. Nahoana no tsy maintsy'nandositra tany an-tendrombohitra ny Vaudois? (Mba ahazoany mandositra ny fanenjehan'ny fiangonana romana),</p>
26 - 40	<p>10. Milaza mpanavao fivavahana iray tamin'ny Taonjato Antenantenany. (JEAN HUSS)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nahoana moa ny Taonjato Antenantenany no natsoina hoe "Vanimpotoanan'ny aizina"? • Inona no antsoina amin'ny hoe "Fahazavana" nesorina tamin'ny vahoakan'Andriamanitra? <p>11. Milaza tany nahitanaolona nitandrina ny Sabata tamin'ny taonjato Antenantenany. ("Norvège", "Espagne", Rosia)</p>

12. Nahoana i Jean Wycliff no nantsoina hoe "Kintana fitarik'andro"? (Nandika ny Baiboly ho amin'ny teny anglisy izy)

- Inona no atao hoe kintana fitarik'andro? (Kintana farany hita eny an-danitra alohan'ny fiposahan'ny Itlaraina)
- Fotoanainona no ahitana azy? (Anelanelan'ny mangiran-dratsy sy ny hazavan'ny maraina)
- Inona no ambarany? (Maraina vaovao, hazavana vaovao)
- Inona izany no nanaovana an'i Wycliff hoe kintana fitarik'andron'ny fanavaozana ara-pivavahana?

13. Nahita izao teny izao tao anaty Baiboly i Martin Lotera ary nanova ny fiainany izany. Fenoy ny fehezanteny. (Ny oloko marina ho velon'ny finoany)

14. Inona no nangatahana ariin'i Lotera tamin'ny fivoriambe tany Diète any Worms raha ny zavatra inoany ho reSahifla? (Handa izay zavatra hitany tao anaty Baiboly)

15. Inona no ho nanjo an'i Lotera raha toa manda ny hihemotra amin'ny finoany izy? (Ho vonoina izy)

- Araka ny hevitrao, inona no atao hoe finoana?
- Fotoana inona no ampiasaina ny finoana?
- Inona no tian'Andriamanitra lazaina amin'ny hoe "ny oloko marina ho velona amin'ny finoana"?

16. Tsy nihemotra tamin'ny finoany i Lotera, kanefa tsy maty. Inona no azo lazaina ny amin'ny fitiavan'Andriamanitra momba izany? (Manana ny rafitr'asany manokana ny amin'i Lotera Andriamanitra ka niaro azy tamin'ny fahavalony).

17. Nahoana no nisy olona nanohitra ny fiangonan'i Roma? (Satria nanakana ny olona tsy hamaky ny Baiboly izy ary nampianatra azy ny lalàn'Andriamanitra fa tsy niresaka taminy ny fahasoavany sy ny fitiavany)

18. Inona no anarana nomena ireo izay nanohitra ny fiangonan'i Roma? (Protestanta)

19. Milaza anaran'olona nanohitra ny fiangonan'i Roma. (Calvin, Zwingli)

20. Iza no nampifampikatrokatroka ny lohaliky ny mpanjakavavy? (Knox)

21. Nisy vehivavy roa nitovy anarana tany Wigtown. Iza ilay anarana? (Marguerite)

- Nino an'Andriamanitra ve ireoMarguerite ireo?

22. Inona no nanjo ireo vehivavy roa ireo? (Dobon-drano)

- Inona no fihetsehamponao raha mba ianao ilay nadobo voalohany?
- Ary raha ianao no ilay nadobo faharoa?

- Ahoana no ho niheveranao an'Andriamanitra?
23. Nahoana no izany no nanjo ireto vehivavy ireto? (Noho ny finoana ara-pivavahanatanany)
24. Heverinao ve fa tsara ny namelan'Andriamanitra azy ireo ho faty? Nahoana? (Asio malalaka hamalian'ny mpianatra azy. Azon'ny mpampianatra atao ny mitantana ny valin-teny dia ny ho faty mba ho vavolombelon'ny finoana ho an'ny hafa)
25. Nisy horohorontany mahatsiravina tany Lisbonne. Nihamaizina ny masoandro ary tonga toy ny vongandra ny volana. Niraraka avy any an-danitra ny kintana. Milaza izany rehetra izany fa ho avy tsy ho ela Jesosy.
- Fantatry ny olona ve fa hiseho izany toe-javatra mampahatahotra izany?
  - Aiza ao amin'ny Baiboly no ahitantsika ireo filazana ireo? (Mat. 24)
  - Inona kosa no famantarana ankehitriny fa ho avy faingana ny Tompo?
  - Ahoana no hahafantarantsika fa tonga Izy?
  - Inona re no zavatra voalohany holazainao an'i Jesosy rehefa tonga izy e?

BOKY HANOVOZAN-KEVITRA

"Hery Mifanandrina" nosoratan'i Ellen G. White

FOMBA FITSARANA

Fanatrehana ny fotoana andefasana ny haino aman-jery sy fandraisana anjara amin'ny fifanakalozankevitra miaraka. Tsy ilaina ny fanadinana an-tsoratra

FEPETRA TAKIANA LA LINDA LINA KOKOA

FANADINANA MIAINGA AMIN'NY FOTOANA HISIAN'NY HAINO AMAN-JERY (Hery Mifanandrina)

FOTOANA ATOKANA: Iray

FANADINANA

1. Oniversite taiza no nampianarin'i Lotera? (WITTEMBERG)
2. Anjely firy no manambara hoe: "Iny Jesosy izay hitanareo niakatra any an-danitra iny no ho avy indray tahaka ny nahitanareo azy niakatra tany an-danitra?" (ROA)
3. Taiza no niseho ilay horohoron-tany tamin'ny 1755? (LISBONNE)
4. Taiza no nitorian'ny mpianatra tamim-pahasahiana fatratra? (Nisian'ny fiovam-po 3 000 indray andro monja) (JEROSALEMA)
5. Iza no anisan'ny mpanenjika ireo Kristiana vao niova fo? (SAOL Y)
6. Lalana ho aiza no nalehan'i Saoly raha niova fo izy? (DAMASKOSY)
7. Iza ilay mpitoriteny mahery sy mpanavao fivavahana tany Bohème nodorana velona? (HUSS)

8. Avy aiza moa i Arnold Brescia? (ITALIE)
9. Iza ilay amperora nanakarama olona ho tonga Kristiana? (CONSTANTIN)
10. Tendrombohitry'iza no falehan'i Jesosy matetika? (Tendrombohitry Oliva)
11. Iza no nantsoina hoe "Kintana fitarik'andron'ny fanavaozam-pivavahana?" (WYCLIFF)
12. Iza ilay antokon'olona nandositra tany an-tendrombohitra avaratr'italie mba handositra ny fanenjehana tamin'ny Taon-jato Antenantenany? (Ny Vaudois)
13. Iza no iray amin'ny mpandika Baiboly malaza? (TYNDALE)
14. Iza no nanorina foibe misionera tany Ecosse? (COLOMBAN)
15. Iza no tany lasa foiben'ny fihetsiketsehana protestanta? (SOISA)
16. Iza ilay mpitoriteny "écossais" nitory momba ny faminanian'i Daniela sy ny Apokalypsy? (KNOX)
17. Teo anatrehan'ny amperora iza no niampangana sy namonoana an'i Paoly? (NERON)
18. Inona no nitondra an'i Jesosy niakatra any an-danitra? (Rahona)
19. Iza no nanana mpianatra roa ambin'ny folo? (JESOSY)
20. Nentina teo amin'ny fitsaran'ny eglizy katolika antsoina hoe Diète Lotera. Taiza no misy io fivoriana io? (WORMS)
21. Iza no anaran'ilay Mpitory ngezalaha anglisy? (WESLEY)
22. Iza ilay mpitoriteny lehibe nahatonga fanavaozana toa Genève? (CALVIN)
23. Inona no anarana nomena ireo protestanta frantsay? (Les HUGUENOTS)
24. Inona no anaran'ny fikambanan'ny fitondram-panjakana sy ny Eglizy? (Fitondrana papaly)
25. Iza no mpanjaka matanjaka indrindra tamin'ny taona 538? (NY PAPA)

HASALAMANA SY TOE-BATANA TOMADY

Ny hampianatra ny fitsipiky ny fahalalana onony sy ny fahasalamana ary ny fomba hizorana ho amin'ny fandrosoan'ny saina sy vatana hatanjaka no kendrena amin'ity sokajy ity.

Fotoana roa no voatokana ho amin'izany, ankoatry ny fotoana ivelan'ny lesona hanaovana fihetsiketsehana. Ny fotoana faharoa dia atokana ho an'ny dingana ambony kokoa.

FEPETRA TAKIANA 1

- A. DINIKA MIKASIKA NY FITSIPIKY NY FAHALALANA ONONY AO AMIN'NY FIAINAN'I DANIELA, NA FAMPISEHOANA LALAOVINA MIKASIKA AN'I DANIELA 1.**
- B. ATAO TSIANJERY SY HAZAVAINA NY DANIELA 1 : 8, SY: - NA MANAO SONIA KARATRA VOADY MIKASIKA IZANY,**
- NA MAMORONA KARATRA MANOKANA HAMPISEHOANA NY ANTONY HIFIDIANANA FOMBA FIAINANA MIFANARAKA AMIN'NY TENA FITSIPIKY NY FAHALALANA ONONY.**

FOTOANA ATOKANA: Iray

TANJONA: Ny ahazoan'ireo SAKAIZA ny hevitra ny teny hoe "fahalalana onony" ary fitarihana azy ireo handray fanapahan-kevitra hanaraka ny ohatr'i Daniela.

FANAZAVANA:

Ny atao hoe "mahalala onony", dia ny mifady izay zavatra na fihetsika mitondra ho amin'ny fahasimbana, ary mampiasa amin'ny antonony sy amim-pitandremana izay tsara ..

FOMBA ENTI-MAMPIANATRA :

Hevitra ny fahalalana onony vitsivitsy:

- Fifehezana ny tena noho ny Herin'ny Fanahy Masina.
- Araka izay angatahantsika aminy, Andriamanitra, amin'ny alalan'ny Fanahiny, dia mitarika ny safidintsika.
- Manapa-kevitra ny hanompo Azy aloha isika.
- Manapa-kevitra ny handa an'i Satana
- Manome antsika hery hanoherana ny fakampanahy Andriamanitra raha mangataka aminy isika.
- Manapa-kevitra ny hisotro sy hihinana izay tsara ho amin'ny fahasalamana sy manome voninahitra an'Andriamanitra isika.
- Manapa-kevitra ny tsy hihinana sy hisotro izay mety hanimba antsika.
- Manapa-kevitra ny hamela an'Andriamanitra hitarika antsika amin'ny asantsika rehetra mandritra ny andro .
- Nohariana ho tonga lafatra, araka ny endrik'Andriamanitra; salama sy tsy misy aretina ny olona.
- Nomena fahazotoan-komana voa-janahary hifaly amin'izay noharian'Andriamanitra Adama sy Eva.

- Nomen'Andriamanitra azy ihany koa ny herin'ny saina, ny safidy ary ny fifehezan-tena.
- Nalain'i Satana-fanahy ary nihinana ny voankazon'ny fahalalana ny tsara sy ny ratsy izy ireo.
- Sarotra tamin'izy ireo ny nampiasa ny herin'ny safidy taorian'ny fitaka.
- Very koa ny fahazoany mifehy tena ka tonga teo ambany fahefan'i Satana.
- Izany no porofon'ny tsy fahampian'ny tsy fifehezan-tena.

Fampisehoana (tantara an-tsehatra) tsy nomanina

Fitantarana:

- Maneho toe-javatra iray amin'ny alalan'ny fampisehoana azy kanefa tsy asiana famerenana.
- Samy mahazo mifidy izay mpilalao tiany atao na omena anjara.
- Soratana ny anjara na azavain'ny tompon'andraikitra ny ankapobeny.
- Misintaka kely ny mpandray anjara hifanarahany izay hatao, mandritra ny minitra vitsivitsy.
- Avy hatrany dia lalaovina tsy misy fiomanana ny fampisehoana.
- Ajanona eo amin'ny fotoana mety ny lalao ahazoana mitsikera azy.

Soraty amin'ny taratasy tsirairay ny anaran'ireto olona ireto: Daniela, Sadraka, Mesaka, Abednego, Nebokadneзара, Mpanompo.

Omeo olona iray holalaoviny ny mpandray anjara ao amin'ny kilasy. Vakio ny tantaran'i Daniela 1 ary, angataho ny mpianatra hilalao azy amin'ny fomba roa samy hafa hampivoitra ny fahasamihafan'ireto:

- a. Raha tahiny ka babo mafy loha Daniela sy ny namany telo lahy.
- b. Raha tena Israelita marina vonona ny hiresaka ny amin'Andriamaniny Daniela sy ny namany telo lahy.

Daniela 1 : 8

- 1- Asaovy vakiana amin'ny lakilasy ny tantaran'i Daniela. Atao hoe mpitsara amin'ny fifaninanan'ny mpianatra. Hita fa nanatombo avo folo heny amin'ny hafa Daniela sy ny namany. Ataon'ny mpitsara lisitra ny antony maha mpandresy ireto zatovo Hebreo ireto. Dia hampitaha izay hitany ny tanora.
- 2- Samy mandinika ny hevitra ny teny tsirairay avy ao amin'i Daniela 1 : 8 ny mpianatra. Soratana eny amin'ny solaitrabe ny vokatry hitany na soratana amin'ny taratasy ka atao tabilao.

Voady

Ataovy ny sary karatrao sady soniavo no azavao ny antony hanapahanao hevitra hanaraka ny fitsipiky ny fahalalana onony.

BOKY HILAN-KEVITRA

Mifandraisa amin'ny Departemantan'ny Fahasalamana ao amin'ny Misiona na Federasiona, na ny fivarotam-boky izy hanoro hevitra anao ny amin'izay boky mikasika ny zavatra tianao hampianarina

FOMBA FANAMARINANA

Fandraisan'anjara amin'ny fifanakalozan-kevitra na ny lalao fampisehoana, fanaovana sonia ny karatra voady ary tsianjery ny Daniela 1 : 8.

FEPETRA TAKIANA 2

MIANATRA NY FITSIPIKA MIFEHY NY SAKAFO ARA-PAHASALAMANA ARY MANANDRANA MAMENO TABILAO MISY IREO ANDIAN- TSAKAFO FOTOTRA.

FOTOANA ATOKANA: Iray

TANJONA: Manampy ny SAKAIZA hahafantarana ny karazan-tsakafo ilaina hitandroana tsara ny fahasalamana.

FOMBA ENTI-MAMPIANATRA

- 1- Omeo ny mpianatra ireto hafatra ireto ary angataho izy ireo hamboatra sakafo amin'ny zava-maniry mandritra ny telo andro raha miainga avy amin'ny fanambarana fototra ao amin'ny Gen. 1 : 29, 30.

ISAN'ANDRO DIA MISY IZAO ZAVATRA IZAO NY SAKAFO MAHASALAMA SY VOALANJALANJA TSARA:

Lovia roa farafahakeliny misy "protéines".

Didiny efatra na mihoatra amina mofo na voamaina (feno).

Ampahany efatra na mihoatra amina voankazo na legioma (anatin'izany ny voasary makirana, na laoranjy, na pamplemousse, na voatabia noho ny amin'ny vitamine C sy legioma vonivony na ravimaitso noho ny amin'ny vitamine A)

Ampahan-dronono telo na mihoatra na vokatra avy amin'ny ronono.

- 2- Omena ny lakilasy ihany koa ny fahalalana voalaza eo ambony ka manomana peta-drindrana, na tabilao, amin'ny fampiasana sarisary avy amin'ny revio, ... ary aseho izany.

BOKY HILAN-KEVITRA

Tanamasoandron'ny fahasalamana sy boky hafa koa mety misy amin'ny trano fivarotam-boky.

FOMBA FITSAPAM-PAHAIZANA

Fandrajsana anjara amin'ny fifanakalozan-kevitra sy fanomanana peta-drindrana na tabilao.

FEPETRA TAKIANA 3

MAMARANA NY ASA MANAVANANA LOMANO HO AN'IREO VAO MANOMBOKA

TANJONA

Mampianatra milomano ho fahafinaretana sy ho fiarovan-tena manokana.

FEPETRA HAHAZOANA ASA MANAVANANA LOMANO DINGANA VOALOHANY

1. **Mitazona fiainana** - Mitazona fiainana mandritra ny 10 segondra ao anaty rano.
2. **Fiainana voarindra** - Mifandimby misintona rivotra amin'ny vava ivelan'ny rano, ary mamoka rivotra amin'ny orona sy ny vava ao anaty rano, im-polo tsy an-kiato.
3. **Mitsikafona amin'ny kibo** - Rano hatrany am-balahana (an-dilana), mitsikafona amin'ny kibo ary miverina mitsangana tsy misy mpanarina, na itehenana.

4. **Misosa amin'ny kibo** - Rano hatreny am-balahana, miondrika ary misosa tokonyho indroan'ny halavana amin'ny alalan'ny tosika vao mitsangana indray.
5. **Rano mitsilany** - Rano hatreny am-balahana, mitsilany ny tava ivelan'ny rano, dia mitsikafona mandritran'ny 10 segondra vao mitsangana tsy mila mpanampy.
6. **Misosa mitsilany** - Rano hatreny am-balahana, ny sandry manaraka ny vatana, manosika indray mandeha dia misosa tokony ho halavan'ny tena vao mitsangana tsy taitra sy amim-pahatokian-tena.
7. **Misosa mirindra** - Rano hatreny am-balahana, manosika indray mande ha tahaka ilay tamin'ny voalohany mandra-pahatrarana intelon'ny halavan'ny tena, vao mitsangana moramora tsy mikoropaka.
8. **Misosa mirindra** fa tsy mitsilany - Tahaka ilay eo ambony
9. **Mivoy amin'ny tanana (Tsikarok'alika)** - Rano hatreny am-balahana, mihohoka, atsoboka any anaty rano ny tarehy, mihetsika moramora ny tongotra, dia aseho fa mahay mandroso amin'ny alalan'ny tanana.
10. **Lomano mitsilany sady mivoy** - Rano hatreny am-balahana, misosa mitsilany dia manohy misosa amin'ny alalan'ny tanana atao toy ny fivoy.
11. **Lomano mirindra** - Rano hatreny an-tratra, milomano mandritra ny 20 m tsy an-kijanona manara-morona (na ao amin'ny dobo filomanosana)
12. **Lomano mitsilany** - Rano hatreny an-tratra, milomano 10 m, atambatra ny fivoy sy ny kopak'elatra (brasse tsotra sy brasse papillon)
13. **Miova lalana** - Rano hatreny ambalahana. Manomboka milomano ary dia miankavanana tampoka miverina eny amin'ny marivorivo. Averina indray fa miankavia. Avy eo kosa indray dia mihodina tanteraka.
14. **Ambony ambany** - Rano hatreny ambalahana, milomano mirazotra amin'ny sisin'ny dobo filomanosana. Mitsilany eny am-pilomanosana dia mijanona mitsikafona, avy eo dia miverina milomano indray.
15. **Miova halalinan-drano** - Mandeha an-tongotra mandra-pahatongan'ny rano ho eny an-tenda, dia mitodika eny amin'ny morona na amin'ny sisin'ny dobo filomanosana. Atosika amin'ny tongotra ny fanambanin-drano dia milomano mandra-pahatonga eny amin'ny rano hatreny am-balahana.
16. **Mitsambikina anaty rano hatreny am-balahana** - Ny tongotra no alefa aloha. Ampiarahina amin'ny fisosana ity na misy tosika, na lomano voatokana ho an'ny vao manomboka.
17. **Tsambikina anaty rano misy refy ary milomano**
18. **Mitsambikina anaty rano ka ny loha no mandeha mialoha** - Avy eo amin'ny toerana marina tsara no iaingana amin'ity adina ity, tsy atao avo, ary rano hatreny an-tenda. Faranana amin'ny fivoahana avy ao anaty rano sy lomano manara-morona.
19. Mitsambikina anaty rano lalina, miakatra avy ao ary milomano mandritra ny 14 m. Tsy ankijanona na mikasika ny fanambanin-drano, mitampody miverina amin'ny tany nialana.
20. Mitsambikina avy any amin'ny toerana avoavo kely, fitsambikinana, na tetezana, sns, miakatra avy ao ary milomano mandritra ny 14 m. Miverina mankany amin'ny toerana niai ana. Eo antenantenandalana, manao rano mitsilany, dia maka aina tsy mihetsika, na mivoy kely madinidinika, mandritra ny 15 segondra. Mitsambadika ary miverina milomano ho eny amin'ny toerana nialana.

ALALANA MANOKANA

Tokony hatonina ny Departemantan'ny tanoran'ny Misiona na Federasiona raha misy fahasaratany ny hanatanterahana ireo fepetra ireo. Ny tanora iray nahazo filazana avy amin'ny dokotera fa tsy afaka milomano, dia afaka mifidy zavatra hafa hatao ka mbola tsy ananany fahaizana manokana.

FOMBA ENTI-MAMPIANATRA

Raha tsy misy olona afaka hampianatra ity taranja ity ara-dalana, dia tsara kokoa manatona sekoly fampianarana milomano ho an'ny kilasy, na manankina izany amina fikambanana vonjy aina.

Ny taranja izay efa tafiditra amin'ny fianarana any an-tsekoly dia hangatahina firaketana an-tsoratra avy any amin'ny mpampianatra.

Ny mpampianatra dia :

1. Tsy maintsy hanamarina tsara fa maro ny mpiambina afaka manara-maso
2. Mitandrina ny amin'ireo onja sy lavadavaka manaraka ny morontsiraka
3. Mitandrina ny amin'ireo sakana isan-karazany, vatolampy sy lavaka any amin'ny ony
4. Raha azo atao dia aleo mampiasa dobo filomanosana misy rano mangarahara sady efa voafaritra mialoha ny halaliny.

BOKY HILAN-KEVITRA

Torolalana ho an'ny Mpitarika ny Mpisava lalana

FOMBA FITSAPAM-PAHAIZANA

Nampiseho ny fahazoa-manao ny Mpisava lalana

FOMBA FANAMARINANA

Nampiseho ny fahazoa-manao ananany.

Anaovan'ny mpiambina (mpanara-maso) lisitra ny anaran'izy nandray anjara afa-panadinana ka omeny ny mpampianatra. Ny mpampianatra indray kosa no mampita ny lisitra any amin'ny Departemantan'ny tanora hanaovan'izy ireo ny taratasy fanamarinana.

Ireo taratasy fanamarinana ireo ihany no alefa any amin'ny mpampianatra, raha tsy hoe angaha natao koa ny fangatahana marika manokana niaraka tamin'ny vola. Io taratasy fanamarinana io miaraka amin'ny fampisehoana ny karatra no entin'ilay tanora mividy ny marika.

FEPETRA FAHA 4

DIA AN-TONGOTRA 3 KM ANATIN'NY ADINY IRAY

ZAVA-KENDRENA

Aseho ireo Sakaiza fa ilaina ny fihetsiketsehana ara-batana ary ahazoan'izy ireo ny fototry ny tena fahalalana onony

FANAZAVANA

Tsy misy fanazaran-tena mahasolo ny dia an-tongotra. Sady manatsara ny fikorianan'ny ra izy no mampiasa ny taova rehetra.

Tsara lavitra noho ny fitangenan-tsovaly na ny fitondrana fiarakodia izy satria mitaky asa amin'ny hozatra rehetra. Miasa kokoa ny avokavoka, tsy afaka mandeha ny olona raha maneritery azy.

FOMBA FITSAPAM-PAHAIZANA

FEPETRA TAKIANA LALINDALINA KOKOA

MAHANDRO ANATY LAFAORO, MAMPANGOTRAKA ARY MANENDY SAKAFON-DASY

FOTOANA ATOKANA HIANARANA: Iray

FANAZAVANA

Mahandro amin'ny lafaoro: Maro ireo fomba fahandro amin'ny lafaoro ny sakafo any amin'ny lasy. Raha ny marina dia saika azo atao daholo izay azo atao any an-trano. Misy koa karazana lafaoro fitondra milasy saingy mavesatra sy manelingelina izy ireny. Misy lafaoro mamerina hafana azo aforiporitra sady maivana no mora atao anaty kitapo. Alefany ao amin'ny lafaoro ny hafanana.

Misy koa fomba iray atao hoe lafaoro Hollandais. Vilany vy lehibe iray no ilaina apetraka eo ambony toko efatra, eo ambony vain'afo sy lavenona mafana. Saronana lapoaly. Dia asiana vain'afo sy lavenona koa eo amboniny. Azo atao ny mividy lafaoro Hollandais saingy tsara kokoa raha mamboatra izay ampiasainy ny Mpisava lalana.

Fitsipika lehibe no arahina raha ny mikasika ny afo no resahina amin'ny fandrahoana sakafo amin'ny lafaoro: Vain'afo mahamay be. Manome hafanana mitovy tantana kokoa ny arina noho ny kitay.

Fampangotrahina: Tsy dia misy zavatra firy ho resahina momba io, satria faran'izay tsotra amin'ny fandrahoana amin'ny afon-dasy. Rehefa goro tsy mirehitra na mahatan-drano dia mety. Izay manome lelafo mahamay indrindra no tsara. Tiana ny mampahatsiahy fa mora mangotraka kokoa ny rano any amin'ny toerana avo; noho izany dia maharitra kokoa ny fanomanana satria ela kokoa vao masaka ny sakafo.

Fanendasana: Fomba tsotra entina mahandro ambony afon-dasy koa ity. Ny lapoaly no fitaovana fitondra indrindra rehefa milasy. Ary satria tsy maintsy tazonina eo ambony afo mivelatra ny lapoaly, dia tsara lavitra ny mampiasavain'afo na arina, fa tsy afon-kitay izay mety handoro tanana.

BOKY HILAN-KEVITRA

Torolalana ho an'ny Mpisava lalana.

FANDINIHANA NY ZAVABOARY

Ny fahafantaran'ny Sakaiza ny fifaliana vokatry ny fahitana ny bokin'ny Zavaboarin'Andriamanitra sy fitsirian'ny fahafinaretana vokatry ny fahavitan-javatra nahazoana marika manokana no kendrena amin'ity sokajy ity.

Fotoana enina no ilaina amin'ity fampianarana ity, satria misy marika manokana hafa koa mitaky asa ivelan'ny fampianarana.

FEPETRA ILAINA 1

MANDRAY ANJARA AMIN'NY FITSANGATSANGANANA ADINY IRA Y HANKAFIZANA ZAVA BOARY SY HANDINIHANA IZAY MIFANDRAY AMIN'NY ANDALAN-TENY AO AMIN'NY BAIBOLY.

ZAVA-KENDRENA

Ampianarina ny Sakaiza fa tokony handinika misimisy kokoa ny zavaboary manoidina azy izy ary mamporisika azy hahita ny fifandraisany amin'ny zavatra voalazan'ny Soratra Masina.

FOMBA ENTI-MAMPIANATRA

Aza hadino ny mifidy ny toeran-kaleha sy ny fitanterana mialoha lavitra. Tsara kokoa aza raha tsidihina mialoha ilay toerana ahafantarana izay mety ho hitan'ny tanora ao.

- 1- **Fiomanana alohan'ny fivoahana.** Alohan'ny handehanana dia angataho ny mpianatra handray antsoratra izay heveriny ho hita any. Avy eo dia maka "concordance," ka jereo ny andalan-teny mifandray amin'ilay zavatra. Ohatra: ravin-kazo - Apokalypsy 22 : 2 - "Ary ny raviny ho fanasitranana ny firenena."
- 2- **Hazavao izay hatao rehefa tonga eny an-toerana.** Rehefa tonga eny amin'ilay toerana nofidina dia zarao tsiroaroa ny tarika, tsy maintsy manana Baiboly, fanoratana ary taratasy ny mpinamana isan'isany. Asaovy mikaroka sy mandrakitra an-tsoratra izay zavatra hitany sy azony ampifandraisina amin'ny andalan-teny ao amin'ny Baiboly ny tarika rehetra. Afaka mitondra konkordansy ny mpanolotsaina ary manampy azy ireo hitady ny toko sy andininy.

Ohatra

Tsy fahita	Valanon-drano	(apondra)	Mpitsara 15 : 15
Kely	Voa	(voa tsara)	Matio 13 : 24
Velona	Vorona	(goaika, Elia)	1 Mpanj. 17 : 6
Tsy manan'aina	Vatolampy	(Nokapohin'i Mosesy)	Nomery 20 : 11

- 3- Mety ahitana hevitra tsara hafa koa amin'ny torolalana ho an'ny Mpitarika Mpisava lalana

BOKY HILAN-KEVITRA

Torolalana ho an'ny Mpitarika Mpisava lalana

FOMBA FITSAPAM-PAHAIZANA

Fandraisan'anjara

FEPETRA ILAINA 2

IANARANA NY MOMBA NY IRAY AMIN'IRETO MARIKA MANOKANA IRETO: SAKA, ALIKA, KARAZAM-BIBY MAMPINONO, VOA, VORONA FIOMPY, "ANTILOPES"

FOTOANA VOATOKANA: EFATRA

ZAVA-KENDRENA

Ampitomboina ao amin'ny Sakaiza ny fitiavana hianatra sy hankasitraka ny asan'Andriamanitra hita eo amin'ny Voariny.

FOMBA FAMPIANARANA

Efa nomena hanampy anareo ny fepetra. Misy naoty ho an'ny mpampianatra koa nomanina ary mety ho azo avy any amin'ny departemantan'ny tanoran'ny Misiona. Aza mianina fotsiny amin'ny famakiana azy fa ataovy izay hahavelona ny fanazavana amin'ny alalan'ny fampiasana sarisary, santionan-javatra, na fitsangatsanganana ahazoam-pahalalana.

Ezaho koa ny mamantatra raha misy olona manana fahalalana manokana momba ny iray na maromaro amin'ireo lohahevitra ireo ao am-piangonana na ao amin'ny fiaraha-monina.

SAKA

1. Inona no anarana ara-tsiantifika nomena ny saka?
Félicité
2. Inona no firafitra itovizan'ny saka rehetra?

Manana rantsana 5 anoloana, sy 4 aoriana izy ireo. Misy hoho maranitra sy mibaraingo azony ampidirina sy avoakany isaky ny rantsana.

3. Ahoana no firafitry ny mas~mtsaka rehetra?

Ny "iris" ilay faritra miloko manodidina ny anakandriamasony dia maro loko. Misy aza saka samy hafa ny loko masony. Raha misy hazavana be na amin'ny antoandro dia mifintina ny "iris" ka kely fotsiny no taratra hita avy ao. Misokatra be kosa izany amin'ny alina, mih9atra noho ny mason'olona na biby hafa. Ka afaka mamela ny hazavana rehetra hiditra ary mahatonga ny saka hahita na dia kely fotsiny aza ny hazavana. Tsy mahita ny saka raha maizina tanteraka, araka ny finoan'ny maro azy. Mamiratra ny masony amin'ny alina satria averin'ilay velarana sela ao anaty masony ny hazavana. Mety ho mavokely, ranombolamena, manga na maitso ireny sela ireny ka mamerina hazavana samihafa loko arakaraka ny fiovan'ny hazavana.

4. Inona no foto-tsakafon'ny saka? Ary manao ahoana ny firafitry ny nifiny ho amin'izany?

Izay hanin'ny olona dia saika hanin'ny saka avokoa. Tia hen'omby izy, indrindra ny atiny, ny fony ary ny voany voatetika. Tiany koa ny henan-tsoavaly sy ny trondro.

30 no isan'ny nifin-tsaka. Ny nify anoloana - ilay nify mpanapaka - dia eo anoloana ary kelikely. Ampiasain'ny saka kosa ny vazana sy ny faravazana hamotehina sy hitsakoany ny sakafo. Vangy lavabe sy miranirany kosa no hisamborany sady handrovitany ny nofon'ny hazany.

5. Inona no asan'ny volombavan-tsàka?

Taova fandrenesana saropady tokoa ireo volom-bavan-tsaka lavabe ireo. Ny ankamaroan'ny saka dia manana volombava hatramin'ny 25 ka hatramin'ny 30 mitandahatra in-efatra miantoana miala avy eo amin'ny vavany ka hatrany amin'ny masony. Nifatotra amina hozatra ao ambany hoditra izy ireny ary manampy ny saka handre ny lalany eny

antsefatsefaky ny voary ka manampy azy tsy hidona amin'ny vodihazo sy ny rindrina. Tsy ampiasainy handrefesana ny lalana azony handehanana araka ny fiheveran'ny sasany azy akory ny volom-bavany. Matetika no ampifampikasokasohan'ny saka ny volombavany, fomba firesahany io.

6. Fomba ahoana no maha voaaro ny sofin-tsaka?

Voaron'ny faritra ivelany afaka mihetsiketsika be ny sofiny. Afaka mifitsaka tanteraka manaraka ny lohany. Misy tandahatra lakandrano miolikolika koa ao anatiny, tonga hatrany amin'ny taova fandrenesana ireo.

7. Milazà anaran-tsaka ompiana an-trano karazany 4. Ary soritsorito ny tsirairay avy amin'izy ireo.

Saka fohy volo: Fohy ny volony, malefaka, mangiloïlo sady mety ho loko rano iray na loko mifangaro. Ireo saka malemy paika mahatoky, sady tia ny trano ireo dia anisan'ny maha-te ho tia sady tia sangy avokoa. Tsy matahotahotra, mahatoky tena, azon'izy ireo atao noho izany ny mikolokolo ny tenany amin'ny toe-javatra rehetra.

Saka "Siamois": Maso manga, mety ho njola kely. Rambo mety hiolakolaka. Fotsy no lokon'ireo vao teraka, ary afaka herintaona vao mandray ny lokon'ny saka lehibe izy ireo. Mandrakotra ny tenany ireo volo fohy sady mangilatra ireo. Toa tsy dia mahaleo tena tahaka ny sasany izy ireo. Ahatokisany kokoa noho ny hafa ny olona namany, sady mikiakiaka mafy no mampalahelo izy mandra-pikarakarana azy.

Saka lava volo: Ny fantatra indrindra amin'io karazany io dia ny "Persan". Fohy ny tenany, boribory ny lohany, mifotetaka ny orony, kely ny sofiny, vaventy ny rambony, ary manodidina ny tendany dia toa misy rojo kely. Malefaka ny feony, ary mahalala fomba kokoa noho ny saka fohy volo izy. Tsy ananany ny hafainganam-pandehan'ny hafa saingy toa mirehareha ny amin'ny volony sy ny rojo manendrika azy izy.

Sa ka "birman": Tahaka ny an'ny "Siamois" ny toe-batany. Indraindray heverina fa karazan'ny saka "Siamois" izy. Miloko ranom-bolamena sady mamirapiratra ny masony. Manana fomba fiaina mihatakataka izy ireo nefa kosa namana mahatoky sy maha-te ho tia.

8. Inona no tombontsoa entin'ny saka ompiana an-trano ho an'ny olona?

Maro ny saka mamangy ny olona amin'ny famonoana voalavo sy totozy ao an-trano, any amin'ny magazay, any amin'ny toeram-pitehirizana sy ny toeram-pamokarana.

9. Mitanisà anaran-tsaka 7 tsy fiompy. Fantaro ny tsirairay amin'ireo ary lazao ny toerana ahitana azy:

- 1- Liona – Afrika
- 2- Lynx - Afrika
- 3- Guépard - Afrika Afovoany sy Inde
- 4- Tigra - Asia sy Inde
- 5- Lion-tendrombohitra (na Puma) - Amerika
- 6- Léopard Afrikana
- 7- Ocelot- Arkansas (USA) sy Paraguay

10. Inona no biby antsoina hoe "mpanjakan'ny biby". Ny liona.

Saka lehibe inona any Amerika Avaratra sy Atsimo no fantatra amin'ny anarana samihafa. Manomeza anarana 4 farafahakeliny.

Pama, lion-tendrombohitra, Congar, Cata-mount, peintre.

11. Tantarao nyamin'i Androclès sy ny liona.

ANDROCLES SY NY LIONA

Nosoratan'j JamesBaldwin

Taonjato maro lasa izay tany Roma dia nisy andevo mahantra iray nantosina hoe Androclès. Lozabe ny tompony; nasiaka loatra taminy izy ka indray andro dia nandositra Androclès.

Niafina tao anaty ala mandritra ny andro maro izy. Kanefa tsy nisy na inona na inona hohanina ka nanjary reraka sady narary loatra Androclès ary dia nieritreritra ny ho faty. Farany nihanika hatrao amin'ny lavabato iray izy ary nivalampatra tao. Ary dia renoka izy.

Fotoana fohy tato aoriana, nisy tabataba mafy nanaitra azy. Niditra tao an-dava-bato sady nierona ny liona iray. Natahotra Androclès, satria noheveriny fa hamono azy ity liona ity. Tsy ela akory, hitany fa tsy tezitra ilay liona, fa nandringa tahaka ny narary azy ny tongony.

Ary dia adinon'i Androclès ny tahony. Noraisiny ny tongotr'ilay liona hahitany izay nitranga. Nipetraka tsara ilay liona sady nikosokosoka ny sorok'i Androclès tamin'ny lohany. Toa nilaza izy hoe: "Fantatro fa hanampy ahy ianao".

Ningain'i Androclès ny tongony ary hitany fa nisy tsilo lavabe tafatsofoka tao. Noraisiny tamin'ny tanany ny lohan'ilay tsilo, nosintoniny maina be ary navoakany. Tena nahatsiaro maivana mihitsy ilay liona ary velom-pankasitrahana. Nihinjakinjaka teny rehetra teny tahaka ny alika ravoravo izy sady nilelaka ny tanana sy ny tongotr'ilay namany vaovao.

Nanomboka tamin'io fotoana io dia tsy natahotra na inona na inona intsony Androclès ary ny alina dia niara-natory izy roa ireo.

Nitondra sakafo ho an'i Androclès isan'andro mandritra ny fotoana lavabe ilay liona; ary lasa mpinamana be loatra izy ireo ka tsapan'i Androclès fa sambatra noho izao fiainany izao izy.

Indray andro, nisy miaramila namakivaky ny ala ary nahita an'i Androclès tanaty lava-bato. Fantatr'izy ireo izy, ary tamim-pivatratrana no nisintonany azy tao sy ny nitondrany azy tany Roma.

Tamin'izany fotoana izany dia izao no lalàna: izay andevo nandositra dia tsy maintsy miady amin'ny liona mosarena. Nisy liona iray izay nohidiana tao anaty trano kely, tsy nomen-tsakafo, mandritra ny fotoana fohy, ary natao hiadian'izy ireo ny andro iray.

Rehefa tonga izany andro izany, olona an'arivony maro no nifanosika hijery. Noheveriny ho tahaka ny fanatanjahan-tena izany tolona izany! Lasa izy ireo nijery izany zavatra izany tahaka ny hoe handeha hijery baolina kitra amin'izao androntsika izao, na koa "cirque"

Novohaina ny varavarana nisy ilay liona ary nampidirina tao i Androclès mahantra. Saiky matin'ny tahotra izy satria nierona mafy loatra ilay liona. Natrakany ny lohany, nefa tsy nahita famindrampo na dia kely akory aza teny amin'ny endrik'ireo mpijery an'arivony ireo izy.

Ary dia niantsambotra ilay liona mosarena. Fitsambikinana indray mandeha monja dia nahatongavany teo akaikin'ity olo-mahantra. Nikiakiaka mafy Androclès, kanefa tsy kiakian-tahotra fa kiakiam-pifaliana. Ny namany lehibe io, ilay lion'ny lava-bato.

Gaga ireo olona nanantena hahita an'i Androclès ho fatin'ilay liona. Hitan'izy ireo Androclès mametraka ny tanany mamihina ny tendan'ny liona. Hitan'izy ireo ilay liona matory eo an-tongony sady milelaka azy am-pitiavana. Hitan'izy ireo ity biby be mihisinkisina amin'ny tarehin'i Androclès, ohatry ny misafosafa. Tsy azon'izy ireo izay nitranga.

Fotoana fohy taorian'izay, nangatahina hanazava izany toe-javatra izany Androclès. Nitsangana izy ary nitantara ny fomba nahavelomany niaraka tamin'ilay biby tao an-dava-bato, ny sandriny amin'izany mamihina ny tendan'ilay liona ihany.

"Olona aho" hoy izy, "nefa tsy nisy olona na dia iray aza nanjary namako io liona mahantra io ihany no tsara fanahy tamiko, ary nifankatia tahaka ny mpirahalaha izahay."

Tsy nasiaka mba ho loza be teo anatrehan'ity andevo mahantra ity ny olona tamin'io fotoana io. Nanomboka nangoraka azy izy ireo sady nikiakiaka hoe: "Aoka ho velona sy ho afaka!" "Afaka!"

Ny sasany indray nikiaka hoe: "Afaho ihany koa ny liona!" "Omeo fahafahana izy roa ireo!"

Tahaka izany no nahafahan'i Androclès ary nomena azy hataony namany ilay liona. Ary dia niara-niaina tany Roma tamim-pahasambarana Androclès sy ny liona.

12. Milazà tantara 4 ao amin'ny Baiboly izay anehoana fianakavian-tsaka iray:

- 1- Namono liona Samsona
- 2- Namono liona Davida
- 3- Tao anaty lavaky ny liona Daniela
- 4- Iray amin'ireo biby efatra hitan'i Daniela

FEPETRA TAKIANA MIKASIKA NY "ANTILOPES"

1. Manomeza toetra 5 mampiavaka ny "antilopes" amin'ny ankapobeny.
2. Mitanisà andiana (groupe) "antilopes" 3, miaraka amin'ny ohatra roa isan'isany.
3. Afaka mamantatra "antilopes" 15 samihafa farafahakeliny.
4. Inona no fihinany? Ahoana no fomba fandevonany ny sakafony?
5. Manome antony 3 maneho fa mahaso ny fananana ireo biby ireo ao amin'ny firenena misy anao.
6. Inona no antsoina hoe: "faux sabots"? Karazany inona amin'io fianakaviana io no tsy manana izany?
7. Inona ireo "antilopes" kilasiana ho toy ny biby tsy fahita firy intsony ankehitriny? Aiza no mety ahitana azy, ankoatry ny any amin'ny "zoo" na ny ny toerana fitehirizam-bakoka?
8. Inona ireo fahavalo voajanaharin'ny "antilopes"? Ahoana no fomba iarovany ny zanany madinika sy ny tenany?
9. Antilopes" inona no:
  - a. Lehibe indrindra?
  - b. Haingam-pandeha indrindra?
  - c. Mahay miady indrindra?
  - d. Mahay mihanika tsara?
  - e. Tsy mivoaka raha tsy amin'ny alina matetika?
  - f. Ilay antsoina hoe: "chamois africain"
10. Lazao izay "antilope" tianao ny mandinika azy. Tantarao ny fahazarana 5 ananany.

(Fepetra takiana lalindalina kokoa)

1. Omeo ny filaharana sy ny anarana siantifikan'ny fianakaviana izay misy ny "antilope".
2. Omeo ny toetra mampiavaka manokana ny karazana "antilopes" miaraka amin'ny ohatra isan'isany.
3. Inona no "antilope" lehibe izay miavaka amin'ny ankamaroany noho ny toetoetrany?
4. Inona no asan'ny "glandes à musc" ao amin'ny "antilopes"? Aiza no ahitana ireo tsiranoka ireo any amin'ny karazana "antilopes" mivelona miaraka? Any amin'ireo mivelona samy irery?
5. Inona no karazana "antilope" met y ho hita any amin'ny:
  - a) Ala madinika, amoron-jozoro, akaikin'ny rano?
  - b) Faritra maki ana? -
  - c) Lemaka?
  - d) Faritra misy ala mikitroka sy ala?
  - e) Akaikin'ny haram-bato na eny ambony tendrombohitra?
6. Soritsorito ny tandroky ny "antilopes" lahy sy vavy amin'ny karazany 15. Ahoana no firafitr'ireo tandroka ireo? Misy "cerfs" ve any Afrika atsimo? Ahoana no firafitry ny tandrony?
7. Mitanisà karazana "antilopes" 20 farafahakeliny itay nodinihanao ary azonao fantarina ao anaty natiora, ka ny 5 farafahakeliny amin'ireo dia mivelona amin'ny toerana tsy tokony hisy azy.
8. Inona no atao hoe "gazela"? Aiza no ahitana azy?

9. Mitanisà aretin'omby dia. Ahoana no fomba fifindrany? Inona no mahazava-dehibe azy ara-ekonomika ho an'ny olona?
10. Mamantatra ny lalàna mikasika ny haza ao amin'ny toerana misy anao na ao amin'ny firenenao.

VOAN-JAVATRA

1. Inona no tena anton'ny voan-javatra iray? Hanohy ny taranaka.
2. Inona no sakafo nomena ny olona tany amin'ny zaridainan'i Edena? Voankazo, voamaina, voanjavatra be menaka ny atiny (noix).
3. Mamantatra ny anton'ny hisian'ny fizarana tsirairay avy ao amin'ny voamaina: hodiny, kotiledona, tsimoka.

Hodiny: aro ivelany

Kotiledona: misy ny sakafo ho an'ny zava-maniry indrindra ny albimina, ny tavolo (amidon), na ny menaka.

Tsimoka: fizarana izay hanjary zava-maniry vaovao.

4. Mamantatra fomba 4 izay iparitahan'ny voah-javatra. Mitanisà karazan-java-maniry 3 izay manaparitaka ny voany araka ny fombany tsirairay avy.

Voan-javatra misy rambo kely (elatra kely)

"Erable"

"Orme"

"Pin"

"Frêne"

Voan-javatra enti-drivotra -, "Coquelicot"

- "Coton"
- "Iris"
- "Chardon"
- "Pissenlit"

Voan-javatra taterina (biby, olona)

- "Teignes"
- "Bogues" (châtaigne)

Voan-javatra mivezivezy ambony rano

- "Lotus américain"
- "Noix de coco"

Mitsikafona eny ambony rano ny ankamaroan'ny voan-javatra misy rambokely.

Voamaina mihoatra zava-maniry hafa

- "Violettes"
  - "Ne me touche pas"
5. Mamantatra karazam-boamaina 10 izay ampiasaintsika hatao sakafo:
    1. Vary
    2. Varim-bazaha
    3. "Avoine"
    4. "Seigle"
    5. "Orge"
    6. "Millet"
    7. "Sorgho"
    9. T saramaso
    10. Pitipoa
    11. Voanjo
    12. "amande"
    13. "Noix"
    14. "Noix cajou"
    15. "Tournesol"

8. Katsaka

16. "Citrouille"

17. Soja

6. Mamantatra karazam-boan-javatra 5 ampiasaina hanaovana menaka:

1. "Coton"	5. "Noix de coco"
2. "Ricin"	6. "Palme"
3. "Tournesol"	7. Voanjo
4. "Soja"	

7. Mamantatra karazam-boan-javatra 5 ampiasaina hahazoana tsiro (épices)

1) "Moutarde"	4. "Cumin"
2) "Anis"	5. "Poivre"
3) "Céleri"	6. "Sésame"

8. Manazava ny fomba itsimohan'ny voan-javatra ao amin'ny haizina:

Ny ilaina hampitsimoka ny voan-javatra dia ny rivotra, hamandoana, mari-pana tsara.

9. Mitantara, na manao an-tsoratra amin'ny teny 300 ny fomba nahazoanao ny voan-javatrao sasantsasany sy ny fomba nanasanao azy. Mitantara fanandramana iray mahaliana i~ay azonao tamin'ny fanangonana ireo voan-javatra ireo.

10. Manangona voamaina 30 samihafa, ka 20 dia nangoninao ihany. Manisy anarana ny tsirairay avy amin'izy ireo, ny daty ny nanotazana azy, ny toerana sy ny olona nanangona azy. Azonao atao ny mampiraikitra azy ireo amin'ny taratasy matevina, na mametraka azy ao anatin'ny tavoahangy tanterapahazavana.

ALIKA

1. a- Manome ny anarana siantifikan'ny fianakavian'ny alika - CANIDES.

b- Mitanisà sokajim-biby 3 izay tafiditra ao amin'io fianakaviana io: Chacal, Loup, Renard.

2. Manome toetra mampiavaka 5 amin'ny fianakavian'ny alika:

1. Nify marani-doha
2. Mpihinan-kena (carnivores)
3. Hoho 5 amin'ny tongotra aloha
4. Hoho 4 amin'ny tongotra aoriana
5. Mihanahana amin'ny alalan'ny fisintonana ny lela

3. a. Mitanisà fianakaviana alika dia 5:

1) Coyotte	4. Loup
2) Dingo	5. Renard
3) Chacal	

b. Mitanisà karazan'alika mahazatra 16:

1) Beagle	9. Chihuahua
2) Colley (Berger écossais)	10. Basset
3) Caniche	11. Cocker
4) Carlin	12. Dalmatie
5) Saint Bernard	13. Epagneul
6) Pékinois	14. Labrador
7) Fox terrier	15. Berger allemand
8) Lévrier	16. Boxer

4. Mitanisà toe-javatra 5 izay anampian'ny alika ny olombelona:

1. Mikaroka olona very

2. Fitaterana
3. Fihazana
4. Fihazana olon-dratsy
5. Mitondra (mitari-dalana) ny jamba
5. Manome ny anaran'ny karazan'alika kely indrindra: Chihuahua.

Manome ny anaran'ny karazan'alika lehibe indrindra: Chien-loup Irlandais.

6. Manoratra na mamariparitra ny tombam-bidin'ny alika manaraka eto, ho an'ny olombelona:
  - 1) Berger Allemand: manampy ny jamba
  - 2) St Bernard: mikaroka ary mahita ny olona very any an-tendrombohitra
  - 3) Chien de berger: manara-maso ny andian'omby na ondry
  - 4) Colley: miaro ny fianakaviana
  - 5) Husky 'Eskimo: misintona ny fiara mikorisa amin'ny ranomandry
7. Manoratra na mitantara ny nanampian'ny alika ny olona tamin'ny fomba manokana tao anatin'ny fotoanan'ny ady.

Nisy alika nofanina hamely ny fahavalo sy hiambina mandritra ny alina. Nisy kosa ny mpitondra hafatra, namakivaky ny tobin'ny fahavalo.

8. Mitanisà alika 5 kilasiana ho "alika kilalao".

1) Caniche	4. Papillon
2) Carlin	5. Loulou
3) Chihuahua	6. Pékinois

9. a. Inona ilay alika tokana izay manga na mainty rano ray ny lelany? "chow-chow."
- b. Inona no alika mahery mandeha indrindra? "Lévrier",
- d. Inona no "alika kilalao" izay nanjary nalaza indrindra? "Caniche"
- e. Inona no alika nilaina indrindra hanarahana ny dian'ireo mpanao ratsy? "Limier"

10. Milaza tantara marina momba ny alika iray.

BIBY MAMPINONO (MAMMIFERES)

1. Mitanisà karazana biby mampinono dia, 15 izay nodinihinao ary azonao fantarina ao anatin'ny natiora, ka dia ny 5 amin'ireo. Manomeza toetra 5 mampiavaka ny "Mammifères".

Ny "Mammifères" rehetra dia manana nono hampinonoany ny zanany ho famelomany azy. Mitondra ny zanany ny ankamaroan'ireo biby ireo. Rako-bolo izy. Tsy mihoatra ny efatra mihitsy ny tongony, ary 2 hatrany ny eo aloha. Mafana ny rany ary mizara 4 ny fony. Miaina amin'ny rivotra izy. Ny iray amin'ny toetra mampiavaka azy sady tena mahaliana tokoa dia ny fikarakarany tsara ny zanany.

2. Mitanisa biby mampinono 4 ilaina, ary lazao ny anton'izany.

Mahaliana ny manamarika fa mety ho tena ilaina izy amin'ny toerana iray, ary mety hampidi-doza kosa amin'ny toerana hafa.

Mivelona amin'ny totozy any an-tsaha, ka tsy manimba haza ilaina ireo karazany mpihaza. Mety hanana hoditra tsara ihany koa izy ireo. Misy aminy ilain'ny olombelona amin'ny fomba tsy mivantana. Ny bitro lava tongotra dia haza tsara ho an'ireo "mammifères" mpihaza vaventy, izay raha tsy misy azy dia mety hisambotra ny haza tian'ny olombelona. Ampiasaina hitari-dalana ny alika, ho mpiaro, sady ho namana ihany koa. Manampy ny olona amin'ny asany sady

manome azy fahafinaretana ny soavaly. Manome sakafo ny biby fiompy any amin'ny toeram-pamokarana. Manampy amin'ny famonoana ny biby mpanimba manodidina ny toeram-pamokarana ny saka. Manome sakafo, fitafiana sy zavatra hafa ilaina ny trozona.

3. Mitanisà zavatra ataon'ny biby nefa tsy tsara.

Any Etazonia, ny biby mampinono eo an-toerana dia mahatonga fatiantoka be amin'ny asam-pamokarana isan-taona. Ireto no tena ratsy: ny bitro an'ala, ny totozin-tsaha, ny voalavo, ny "porc-épies", ny "taupe", ary ny "marmotte". Fatiantoka be dia be no aterak'ireo karazam-biby ireo.

Misy fatiantoka aterak'ity karazam-biby ity toy ny ambodia, ny "coyottes", ny lion-tendrombohitra, ny "lynx" ary ny bera amin'ny andiam-biby fiompy sy ny akoho amam-borona.

Misy aretina sasantsasany koa izay mety hafindran'izy ireo amin'ny olombelona amin'ny alalan'ny biby kely ohatra. Ny pesta ohatra dia mety ho entin'ny voalavo amin'ny olombelona amin'ny alalan'ny parasy. Ny fanaviana izay mety mahafaty dia hifindran'ny haon-kazo, izay avy amin'ny biby tahaka ny bitro dia, ny "marmotte", ny "opossums", sns. Misy hao iray, fahita any amin'ny tendrombohi-bato izay mahatonga fanaviana, avy amin'ny mpikiky sy ireo mpihina-nofon-kena madinika. Mety hitarika fahafatesan'ny olona sy ny biby fiompy ny faharomotana.

4. Milazà karazana iray na roa amin'ny tsirairay avy amin'ireo fikilasiana ireto ary lazao ny fahazarany: mpihinana nofo, mpikiky, mpihinam-biby kely, "marsupiaux".

Mpihinana nofo: mivelona ety an-tany na any anaty rano ireo biby ireo. Manana nify mitovy karazana sady mitovy rafitra izy ireo. "Phoque", "panda géant", "morse", "loup".

Mpihina: Ireo dia mikiky hatrany ny sakafony: zava-maniry na biby: "Castors", totozy, atsoro, voalavo, bitro.

Marsupiaux: Manana paosy ireo biby ireo. Amin'ny fahaterahany, ny zanany dia misitrika ao am-paositreniny, miraikitra amin'ny nonon-dreniny izay hita eo amin'ny kibony ary mijanona eo mandra-pahatonga azy ho lehibebe kokoa. "Kangourou" sy "Opossum".

Mpihinana biby kely: Manana fitaovana ahafahany mandavaka ny tany mandritra ny androm-piainany ireo biby ireo. Mivelona amin'ny biby kely izy amin'ny ankapobeny. "Taupes", "hérissons", "musaraignes".

Ongulés: Afa-tsy ny kisoa, ny biby rehetra ao amin'io sokajy io dia manana taovam-pandevonan-kanina natao handinika. Kisoa, rameva, omby, lama, "girafe".

5. Manoratra na milaza am-bava amin'ny mpametra-panontaniana rapaoro fohy ny amin'ny "Ny biby dia izay nanaovako fandinihana."

VORONA FANTATRA

1) « Canaris »

A. Manome anarana 4 amin'ny karazana "Canaris"

1. "Canari" dia
2. "Canari" fiompy an-trano
3. "Canari" mpihira
4. "Canari" anglisy, frantsay, avy any Ecosse, sy Belgique.

B. Manome tantara fohy niandohany sy niavian'ny "Canaris" tany Europe.

Teo anelanelan'ny taona 1555 sy 1585 no nanjary fantatra tany Europe ny "Canaris". Ny teny hoe "vorona canari" dia nampiasaina voalohany tany Angletera 1576. Ny lamaody hananana "canari" dia niparitaka haingana dia haingana, satria las a nahazatra ny nahita "canaris" tany anaty trano kely, ary tamin'ny 1676 dia nidika ho olona nigadra amin'ny fiteny momba ny heloka ny « canari »

Tsy ela izay, nivadika ho tantaram-boloky vavy ny tantaran'ny "canari" ary dia azo antoka kokoa izany. Ary dia naondrana tany iveleny voalohany ilay vorona, nitombo ny lazany, nitombo ihany koa ny taranany, somary nirimorimo izany sady nahatonga karazan-dokony maro. Nihanaka izany lamaody izany ary dia niafara tamin'ny resaka varotra lehibe tokoa. Farany, nanjary fantatra kokoa ny karazan'ireo izay ompiana an-trano, noho ireo dia izay misy fahasamihafany tanteraka.

C. Milazà anarana sady manavaha karazana voan-javatra 4 azo ampiasaina ho sakafon'ny "Canari":

1. Cumin
2. Fenouil
3. Tanaisie
4. Millet
5. Plantain

D. Fariparito fohy ny fikarakarana atao amin'ny "Canari":

Tsy maintsy velomina ao amin'ny tranokely madio, sady antonony ny Canari mba hahafahany manidina ho fanatanjahany ny tenany. Eny fa na dia mihinana voamaina aza ireo vorona ireo dia ilainy ihany koa ny ravi-maitso (salady, legioma). Ilainy ihany koa ny rano mba hosotroiny sy hilomanosany.

2) Boloky, na vorom-pitiavana

- A. Avy aiza no niavian'ny boloky? Avy any Afrika.
- B. Lazao fohy ny fahazarany mikasika ny sakafo, ny tranony ary ny fitondran-tenany amin'ny ankapobeny.

Ny boloky dia misakafo any anaty hazo na any anaty tany, arakaraka ny toerana misy azy sy ny karazany no iovaovan'izany. Ny voan-javatra no te na sakafony, ao koa ny voankazo, ny ravina, ary ny voninkazo, ary raha maro izy ireo dia mety hanimba voly.

Matetika dia any anaty lavaka hazo na any an-dava-bato, izay misy hazo boboka fotsiny hametrahany ny atodiny, ny tranon'izy ireo. Ny boloky volontany ny tratrany dia manao tahaka ny hafa. Any anaty hazo no aoriny ny tranony. Met y hitranga ny hanaovan'ny boloky maro ny tranony, mifanila ka vita amin'ny rotsakazo, misy tafony, misy varavaran-tokana misokatra isan'isany avy izany. Ireo tranom-borona ireo dia miorina eny an-tampon'ny hazo avo dia avo. Ny lahy sy ny vavy no miara-manorina, kanefa ny vavy ihany no mikotrika ny atody, raha mikarakara sy miambina azy ny lahy. Miovaova ho 4 ka hatramin'ny 10 araka ny karazany ny isan'ny atody. Ny zanany madinika indray dia mijanona ao an-trano mandritra ny 4 ka hatramin'ny 5 herinandro, eny fa na 10 aza, ary velomin'ny ray aman-dreniny.

Matetika dia be fitiavana sady maranin-tsaina ny boloky. Mpanao tsingolo-batita (acrobate) izy ireo ary afaka manao fiverimberenana mahaliana tokoa eo amin'ny tohatra kely sy amin'ny kilanjalanja. Azo atao koa ny mampianatra azy ireo hiteny.

3) Voromailala

A- Milazà ary mamantara karazam-boromailala 6

1. Voromailala soisa - vaventy, avo be.
2. Voromailala misy "boule" eo amin'ny tendany - sady ambony karazana no mahatsikaiky. 3.,. Gros Victoria - avy any Australie, izay tsy hita any intsony fa mivelona kosa any Santa Catalina, akaikin'i Los Angele (USA).
3. Voromailala mpanao dia lavitra sady haingam-pandeha - vorona izay te na miavaka tokoa ny hafainganam-pandehany, ny herim-pony ary ny faharanitan-tsainy. Ny filany amin'ny maha-mpandeha lavitra azy dia tena azo aritoka.
4. Voromailala Paon - tena tian'ny mpiompy nandritra ny fotoana maro.
5. Voromailala mpitsimbadiambadika (acrobate) - mahery sy malaza amin'ny fisidinana sy ny fitsimbadiambadihana.

Torolalana hoan'ny Mpitarika Mpisava lalana
Boky momba io lohahevitra io

FOMBA FITSAPAM-PAHAIZANA

Tsy maintsy azon'ny mpampianatra antoka fa fenon'ny tanora zandriny ny fepetra takiana rehetra hahazoana ny mari-boninahitra. Angatahiny any amin'ny filoha ny handefasana any amin'ny Departemantan'ny tanora ao amin'ny Misiona ny lisitry ny kandida voaray, ary angatahiny koa ny sertifika raha mila ampiarahina amin'ny fangatahana ny vola. Raha vao vorainy ny sertifika, dia azon'ny tanora zandriny atao ny mividy ilay "insigne" any amin'ny toerana ahitana izany amin'ny fotoana izay itiavany azy miaraka amin'ny fanehoana ny sertifika.

Ny fepetra takiana izay mifandraika amin'ny asa an-tsekoly dia azo isaina (ekena) raha nahazo fanamarinana avy any amin'ny sekoly ilay mpianatra, izay manambara fa efa fenony nyfepetra rehetra.

FEPETRA TAKIANA 3

MAMANATRA VONINKAZO DIA 5 SY BIBIKELY 5 EO AMIN'NY MANODIDINA ANAO

Fe-potoana holaniana : 2 – iray isaky ny lohahevitra.

Tanjona :

Hanampiana ny « sakaiza » hankasitraka ny zava-madiniky ny famoronana

BOKY HILAN-KEVITRA :

Manantona ny departemantan'ny tanora ao amin'ny Misionanao mba hahazoanao fitaovana mifandraika amin'io fepetra io.

Fomba fitsapam-pahaizana :

Manome ny porofon'ny fahalalana ankapobeny sy ny fahafaha-mamantatra izay nanontaniana.

FEPETRA TAKIANA LALINDALINA KOKOA

MAHALALA SY MAMANTATRA VONINKAZO DIA 10 SY BIBIKELY 10 AO AMIN'NY FARITRA MISY ANAO

Fe-potoana natokana :

Hatao miaraka amin'ny fepetra takiana fototra

LASY SY FAHAIZA-MANAO (HAITAO)

HAHAFAHA-MIVELONA

Ny hampitombo ny fitiavana sy ny fahaizana ary ny fankasitrahana ny fiainana an-kalamanjana, amin'ny alalan'ny fihetsiketsehana fialamboly no anton'ity sokajy iray ity.

Fotoana fito no noheverina amin'izany ho an'ny fampianarana, ampiana ora hafa ivelany anefa ireo. Fotoana roa no aroso ho an'ny dingana ambony kokoa.

FEPETRA ILAINA 1

MAHAFANTATRA NY FOMBA NANAOVANA NY TADY, MAHAY MANEHO NY FOMBA FITANDRINA AZY TSARA. MAHAY MAMATOTRA SY MAMPIASA IRETO VONA IRETO: "NŒUD DE MENAGÈRE OU DE SOLDAT", TADIMODY (GLISSE), "NŒUD A DOUBLE BOUCLE", « NŒUD A DEUX DEMI-CLEFS » "NŒUD A DEMI-CLEF" "NŒUD DE CHAISE", "NŒUD SIMPLE", "NŒUD CARRE".

FOTOANA NATOKANA: roa

ZAVA-KENDRENA

Mampianatra ny tombam-bidin'ny tady, manao izay hahakinga amin'ny fanaovana ireo vona fototra sy mahafantatra ny fotoana ampiasana azy.

FOMBA ENTI-MAMPIANATRA

A. TADY

Inoana mihitsy fa nampiasa vahy, volosy, raty ary hoditra ny olona talohan'ny nananany ireo tady fampiasa ankehitriny. Ampy ho azy ireny akora ireny fa rehefa niditra kosa ny fampiasana ny hasina sy ny volon'ondry ho lamba sy tady nanomboka nitady ny akora tsaratsara kokoa IZY hanaovany tady.

Ankehitriny ary dia "fibre de Manille", taretra, rongony no ataony tady. Misy koa ireo amin'ny "nylon" sy plastika, tena mafy no tsy simban'ny hamandoana. Saingy tsy azo ampiasaina mandrakariva, fa mampitatra azy ireny ny hafanana be ary raha ifandimbiasan'ny hafanana sy ny hatsiaka IZY ireny dia potika.

Ny rongony no tsara indrindra. Ankavitsiana no ahitana ny tena rongony koa izay fahitantsika matetika dia karazana raty antsoina hoe "fibre de Manille". Androatokon'ny tanjany monja no ananan'ny taretra.

Ny tady no anisan'ny akora tsara indrindra hampitambarana zavatra vonjimaika. Fitaovana tena ilaina koa raha hilasy, hiant sambolay ary ho amin'ny fihetsiketsehana samihafa.

Fikajiana ny tady

Haharitra kokoa ny tady raha ampiasaina sy kajiana tsara. Fitsipika vitsy monja dia ampy hitandremana azy:

1. Tehirizina ho maina araka izay azo atao. Fadiana ny mampirina tady lena indrindra ireo vita amin'ny taretra sy ny ("Manille"). Mampihena ny tanjaky ny raty ny hamandoana. Hamainina amin'ny hainandro no tsara indrinda; ialao ny fanamainana amin'ny lafaoro izay hanimba raty.
2. Zahao tsy tapaka manaraka ny lavany ny tady fandrao misy mariky ny fahasimbana. Dinihina tsara ny atiny sy ivelany. Ireo raty ao anatin'ny dia tokony ho mampiratra sy toy ny vao mandrakariva.
3. Rehefa tsy ampiasaina kosa dia tsara raha ahorona ny tady ary tehirizina amin'ny toerana maina. Ahorongorona toy ny bibilava manaraka ny fizotry ny famantaran'andro, na ny mifanohitra amin'izany arakaraky ny fihodikodin'ny raty. Matoa mivohitra toa miboraka ny tady rehefa mihorona dia satria manohitra ny fihodiny tamin'ny nampiasana azy. Avadiho ny fangoronana azy raha izay no mitranga.

B. VONA

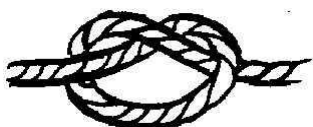
Ny fomba tsara indrindra raha mampianatra vona dia:

1. Maneho ny fanaovana azy
2. Mangataka ny mpianatrahiara-manao azy amin'ny tadiny
3. Mizatra mandra-pahay
4. Mampiasa tady samihafa loko

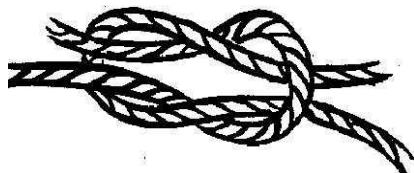
Mba hahazoana tsara ny fampianarana dia ilaina ireto famaritana telo ireto:

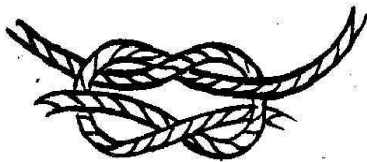
1. **Lafiny havanana:** Ilay lafiny lava amin'ny tady hanaovana ny vona io.
2. **Ny kibony:** lia boribory miforona amin'ny fanodinana ny tady amin'ny tenany ihany io.
3. **Lafiny malalaka:** Ilay lafiny iasana

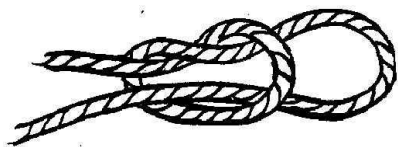
VONA TSOTRA (NŒUD SIMPLE)- Manaova kibo, atsofohy ao ilay tendrony malalaka dia sintony mafy. Vona hain'ny rehetra io.

VONA EFAJORO / VONA FISAKA (NŒUD PLAT) - Tsy mba mety mikoriana mihitsoka na oviana na oviana. **Tokony hampiasaina amin'ny famatorana fonosan'entana rehetra.** Manaova vona tsotra. Manaova vona tsotra iray indray ka ampifandingano eo amin'ny lafiny havanana ny tendrony, mifanohitra amin'ilay voalohany ny fizotrany. Heverin'ireo vao manomboka ho manao vona any aoriana ny tenany. Havanana ambonin'ny havia, ny havia mandalo ambonin'ny havanana.

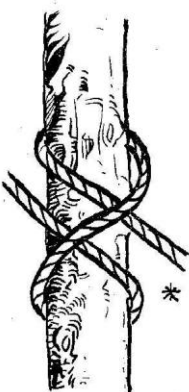
FATO-MATY (NŒUD DE MENAGERE) - Manaova vona tsotra. Manaova vona fanindroany ka ampifandingano ambonin'ny havanana ny tendrony malalaka, dia tahaka ny teo aloha ihany.

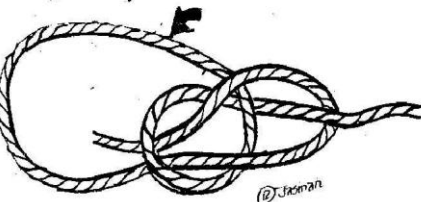
SONGIRO NA TADIMODY (NŒUD GLISSE) - Azo ampiasaina amatorana soavaly eo amin'ny tsatoka iray ohatra izy ity. Mikorisa ilay vona, nefa raha tsara ny nanaovana azy dia mihatery arakaraka ny hisintonana azy. Manaova kibony iray, katsy ilay tendrony malalaka no atsofoka, tahaka ny vona tsotra, fa boribory avy amin'ny vatany.

"NŒUD DOUBLE" - Fanaon'ny ankizilahy sy vavy isaky ny mamatotra tadin-kiraro izy io. Ny fitsipika fanaovana vona tsotra no arahina fa tsy ilay vonan'ny mpikarakara tokantrano.

« **NŒUD DEMI-CLEFS** » - Tena ilaina ity vona ity fasady mora atao no tsy mikorisa. Atsofoy ao amin'ny mason-drojo nytady, dia alefaso amin'ny ankavanana. Averimbereno araka ny hita amin'ny sary. Fiara mifampitohitohy no tena afatotra amin'ity, na koa ireo tsatoka kely amin'ny lay rehefa avy nahodina indray mandeha.

"DEMI-CLEFS" - Fampiasa matetika ity vona ity raha te hamatotra tady amina tsatoka na zavatra tsy mihetsika na koa hanomboka na hamarana vona fampiraisana efajoro. Alefaso hanodidina ny tsatoka ny tady ka kendrena handalo eo ankavanana ilay tendrony malalaka. Avereno hiodina indray mandeha eo ambonin'ilay lafiny havanana.

"NŒUD DE CHAISE" - Fampiasa raha hamatotra olona na biby, na rehefa hita fa tsy tokony ho tery ny tadimody; fampidirana olona raha misy trano may ohatra; na fanohanana biby maratra na zavatra hafa. Tsy mihetsika io vona io ary tsy mihiboka koa. Anisan'ny vona tena tsara tokoa. Manaova kibony iray avy eo ankavanana ka avelao ny tendrony malalaka hiodidina ilay olona, na ilay biby.

Atsofoy manaraka ilay kibony kely ilay tendrony malalaka hiodidina ilay lafiny havanana ary avy eo ambany kosa manivaka ny boribory lehibe. Raha tiana ny hanery azy dia tazony ilay vona mikorisa ary sintony Hay lafiny havanana. Ilay tian-ko fatorana amin'izay ao anatin'ilay boribory asehon'ny tsipika.

FOMBA FAMPIANATRA MAHOMBY Hafa:

1. Mampiasa vona rehefa milalao
2. Mamatotra hazo fisaka amin'ireo vona ireo arakaraky ny fandrosoan'ny tanora
3. Mampianatra ny vona sasany ho toy ny vona mailaka

BOKY HILAN-KEVITRA

Toro-lalana ho an'ny Mpitarika Mpisava lalana.

Torolalana ho an'ny « scout »

FOMBA FITSAPAM-PAHAIZANA

Mampiseho fa azo tsara ireo fitandremana hikelokoloana ny tady ary mahay manao izay vona angatahina.

FEPETRA ILAINA 2

MANDRAY ANJARA AMIN'NY FIVOAHANA MILASY AN-KALAMANJANA KA MANDANY ALINA IRAY

ZAVA-KENDRENA

Manampy ny Mpisava lalana hianatra bebe kokoa momba ny filasiana sy hankafy kokoa ny tontolo voajanahary.

FANAZAVANA

Manakaiky ny Mpisava lalana Andriamanitra na mipetraka manodidina ny afon-dasy izy na matory ambany tafo lanitra feno kintana. Koa dia fotoana ahazoan-tombontsoa amin'ny fitomboana ara-panahy tokoa ny fivoahana milasy.

- Vinavinao mialoha ny fihetsiketsehana ara-panahy hatao alohan'ny iaingana.
- Ny drafitra ataonao no hahatonga io lasy io hihoatra noho ny fialam-boly .
- Fantaro tsara mialoha izay hitoeran'ny lasy.
- Omany herinandro mialoha araka izay azo atao ilay toerana.
- Fampianarana izy ity fa tsy fihetsiketsehana ataon'ny fikambanana.

FOMBA FAMPIANARANA

Ny kilasy izay iandraiketanao dia tokony hamolavola eo ambany fitarihanao drafi-pandaharana ho an'ny lasy sy izay atao sakafo. Mifidy toerana roa na telo ianao, ka arosan'ny eo anatrehan'ny kilasy izany mba hahazoany misafidy izay iray heveriny ho tsara indrindra. Hanorina ny lasy ny tarika ary hikarakara sy hahandro ny sakafo.

SOSO-KEVITRA FANDAHARAM-POTOANA 1.

LASY MANDRITRA NY HERINANDRO

ZOMA

Fahatongavana eo an-toerana, fampijoroana ny lasy, afon-dasy sy tantara.

Fotoam-pivavahana

SABATA

Fifohazana sy fivavahana manokana

Fotoam-pivavahana sy antokom-pivavahana

Sakafo maraina sy raharaha isankarazany

Sekoly Sabata

Fitsangatsanganana fohy)

Fotoam-pivavahana

Sabata

Sakafo atoandro sy raharaha isankarazany

Fialan-tsasatra

Fotoam-pivoriana

Fitsangatsanganana

Sakafo hariva

Famaranana ny Sabata

Fampiriman'entana sy fodiana

Afon-dasy sy lalao

Fotoam-pivavahana

ALAHADY

Tahaka izay lazaina manaraka eto.

2. FIVOAHANA ALAHADY

HARIVA AORIAN'NY SABATA

Fahatongavana eny an-toerana, fananganana ny toby
Afon-dasy sy lalao
Fotoam-pivavahana

ALAHADY

Fifohazana sy vavaka manokana
Fotoam-pivavahana sy antokom-pivavahana
Sakafo maraina sy raharaha
Fihetsiketsehana: Azo atao ny manatanteraka ireo fepetra ilaina ao amin'ny kilasin'ny Sakaiza
Fotoam-pivavahana fohy
Fampiriman'entana sy fodiana.

BOKY HILAN-KEVITRA

Taridalana ho an'ny Mpisava lalana

FOMBA FITSAPAM-PAHAIZANA

Fandraisan'anjara amin'ny drafitra sy ny fivoahana.

FEPETRA ILAINA 3

MANAO FANADINANA MOMBA NY ARO LOZA ANKAPOBENY

FOTOANA ATOKANA: roa

ZAVA-KENDRENA:

Manampy ny Sakaiza hahatakatra sy hampihatra ny fitsipika fototry ny aroloza ankapobeny.

FOMBA FAMPINANARANA

1. Ireto fitaovam-pampianarana ato amin'ny pejy manaraka ireto dia natao hanampiana ny fampianarana ireo lafiny maro amin'ny aro loza.
2. Araka izay azo atao, manasa manam-pahaizana manokana momba ny herin'aratra, mpiasa amin'ny "ambulance", na olona ao amin'ny vonjy taitra, polisy na solontenan'ny aro loza amin'ny fifamoivoizana hiresaka amin'ny Sakaiza.
3. Amboary ny toe-javatra ho toy ny zava-misy ahatsapana ny olana. Ifanakalozy hevitra ny vahaolana rehetra azo atao. Arakaraky ny fahaiza-maneho ny toe-javatra ho azo tsapain-tanana no itiavan'ny Mpisava lalana azy.

ARO LOZA AMIN'NY RANO

A. AIZA NO MILOMANO

- Na aiza na aiza misy anao, dia aza mba milomano irery. Hahavonjy ny ainao ny fisian'ny namana.
- Andosiro izay toerana rehetra tsy dia fantatra ho filomanosana
- Ny toerana tsara indrindra dia izay misy mpamonjy aina

- Tokony hisy olon-dehje hiandry ny ankizy mandrakariva

B. OVIANA NO MILOMANO

- Tsy maintsy miandry farafahakeliny adiny iray aorian'ny sakafo, nefa koa mora lanaka ny mpilomano raha noana. Koa dia milomanosa aloha lavitry ny fisakafoanana
- Aza tonga dia mitsoboka anaty rano raha vao avy nanao fampiasan-tena mafy
- Mampidi-doza fatratra ny milomano amin'ny alina: Raha dobo ianao dia tsy hisy hahita akory

C. LOZA MIAFINA

- Aza mba mitsambikina anaty rano tsy fantatra izay met y hisy vato, na fakofako isankarazany, na vakintavoahangy any ambany any
- Mampidi-doza ny kilalao mety mibontsina vita amin'ny fingotra (caoutchou). Mety indaosin'ny riaka na rivotra tsy ampoizina mora foana manalavitra ny morona vetivety foana izy ireny
- Tandremo ny mangatsiaka tampoka, mampikainkona hozatra (crampes)
- Raha manao "surfing", dia met y ho lasan-davitra ireo namany ny mpilalao noho ny riaka (courant) tsy fantany. Hamarino mandrakariva ny toerana misy ny tena ary mijanona manakaiky ny hafa.
- Raha eny amin'ny morontsiraka indray dia aza mba milomano mihoatra ny fefy mamaritra ny toerana azo antoka
- Aza milomano amin'ny toerana voatokana hanaovana "surfing" na "planches à voile". Efa betsaka ny mpilomano noratrain'ireny.

D. RAHA TOJO ZAVA-TSAROTRA

- NY TSY MIKORAPAKA no voalohan'ny fitsipika arahina
- Tanana mitsangana mahitsy iray no famantarana fantatra momba ny mpilomano tra-doza
- Raha tojo riaka, dia aza miezaka hanohitra azy fa manaraha azy, sady manapaka tsimoramora . mamonjy ny morona
- Mianara manao rano mitsangana sy mitsikafona; ny havizanana no loza mananontanona ny mpilomano tojo sarotra
- Raha voan'ny ("crampe") hozatra mivonkona ianao, mitsilanesa, mitsikafona ary miantsoa vonjy.
- Mampilentika fotsiny ny mitsirapadrapaka be fahatany
- Raha voasaringotry ny ahitra indray (loza mpahazo eny amin'ny renirano sy ny dobo io) dia aza miady; milamina fotsiny, fa ny fihetsika feno fahatoniana no manala anao haingana.

E. ZAVATRA MITSIKAFONA METY HANAMPY

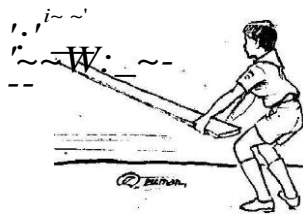
- Mijere tsara raha mitsambikina any amin'ny dobo filomanosana ianao fa mety handratra ny hafa
- Mety ho sahirana ianao vao tafaverina raha manalavitra ny morona; mety hisy antsantsa koa any arakaraka ny faritra
- Mahaiza milalao rehefa any anaty rano. Aza mampitahotra na manaitaitra ka hampidi-doza

F. FAMONJENA MITSIKAFONA

1.

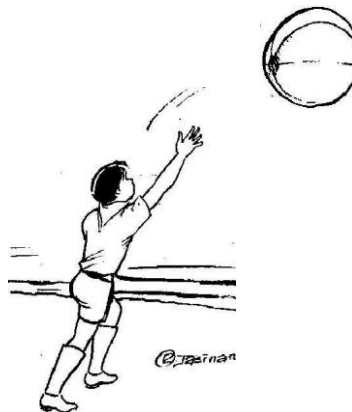
Manakorisa hazofisaka lavabe na tohina hazo

Sarony anaty pataloha ny rivotra. "Seau" mitsimbadika dia mety handaitra tsara. Dia milomanosa manatona ilay olona

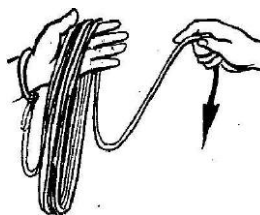

Mety hitsikafona koa ny baolina maivamaivana, Atsipazo na asosay mankany amin'ilay olona sady milomano.

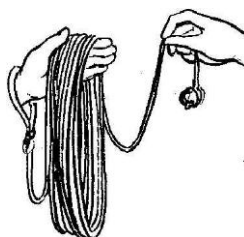

G.MANIPYTADY

1. Arakaraky ny nanoronana sy nitazonana azy no mampety na tsia ny tsipi-tady.

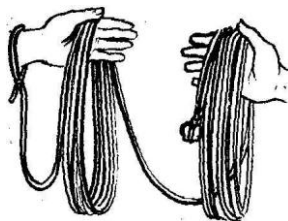

2. Ataovy manakaiky tsara ny manaraka ny fanodidinana ny tady, tandremo ndrao mifandingana, apetraho moramora mandroso manaraka ny tanana, ahodina hatramin'ilay tendrony malalaka.

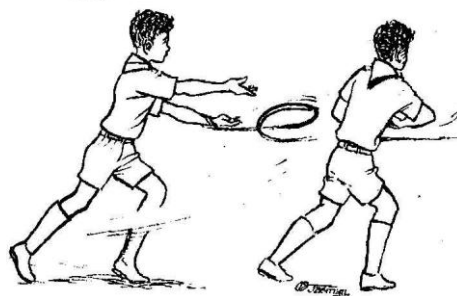
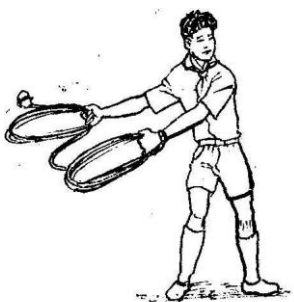

3. Afindra moramora, tsy korontanina ireo faribolana, ny androatokony (2/ 3) ny tady ka atao ao amin'ilay tanana manipy.

2.

4. Rehefa vonona ianao, dia mihoriràna, ny soroka havia mitodika any amin'ny tanjona. Asavilivilio anoloan'ny vatanao ny tananao roa (somaly midina), dia atsipazo sady araho fihetsika ny tady. Iaina ny fanazarana sy ny fanarahana ny onjan'ny tady raha tian-ko tratra ny tanjona.

ARO LOZA AMIN'NY FIFAMOIVOIZANA

1. Jereo tsara ny havia sy havanana vao miampita ny arabe ary mizora mahitsy avy hatrany.
2. Aza miampita ao an-damosina na anoloan'ny fiara mijanona. Ary raha tsy maintsy hanao izany dia mitandrema tsara.
3. Ampiasao ny faritra voatokana ho an'ny mpandeha an-tongotra raha misy.
4. Aza miakatra na midina ny fiara ampandehanana.
5. Ny sisiny voatokana andehanana aleha fa tsy ny arabe.
6. Raha tsy misy sisiny voatokana, dia ny havia izorana raha manaraka ny havanana ny fiara.
7. Toerana azo antoka ilalaovana fa tsy ny arabe.
8. Raha hiampita dia tadidio tsara izao: Eo amin'ny sisin-dalana vpatokana mijanbna, mijery havia, havanana, dia havia indray. Raha malalaka ny arabe dia miampita haingana nefa TSY MIHAZAKAZAKA.

ARO LOZA AMIN'NY BISIKILETA

1. Eo an-tokontaninao na eny amin'ny toerana azo anaovana azy, mianatra bisikileta.
2. lalao ny arabe sy ireo lalana be fifamoivoizana
3. Maka sisiny tsara manaraka ny ankavanana
4. Tandremo ireo fiarakodia mijanona miainga, na ireo varavarana mivoha tampoka
5. Aza mandeha amin'ny fandehanan'ny mpandeha an-tongotra na oviana na oviana
6. Ankatoavy ireo takelaka famantarana sy ny jiro
7. Mijanona, mijere ary mihainoa tsara alohan'ny hitsofohanao amin'ny lalana iray
8. Ataovy tsara ireo famantarana fa hivily ianao na hijanona
9. Aza misampontona tampoka na oviana na oviana na mitondra olona na entam-be.
10. Aza mifanila raha miara-dia aleo manao valala manjohy.
11. Karakara tsara ny bisikiletanao.
12. FEHEZO TSARA NY FAHAIZANAO BISIKILETA: aza manao fampisehoana dedadedaka mba hanairana ny sain'ny hafa fotsiny.
13. Karakara tsara ny jiro raha handeha alina. Tsy maintsy ananana ny jiro sy ny lakolosy kely.

ARO LOZA AO AN- TRANO

HERIN'ARATRA

ILAY TARIBY FOTOTRA MITSATOKA AMIN'NY TANY

Tsy maintsy manana tariby fototra mitsatoka amin'ny tany ny trano tsirairay. Mifandray amin'ny fantson-drano na amin'ny tsatoka vy mitsatoka amin'ny tany izy io. Zava-dehibe tokoa ny fametrahana sy fanaraha-maso azy. (Mampidi-doza avokoa izay misy herin'aratra rehetra. Mpiasa za-draharaha amin'ny herin'aratra no mikarakara ireny).

MAMPIDI-DOZA IREO TARIBY MPITONDRA HERIN'ARATRA

Averimbereno matetika amin'ny ankizy fa mampidi-doza ireo tariby mpitondra herin'aratra mandalo ambony loha. Raha mihitsoka amin'ny fantsona ny papango na zavatra hafa, dia ilazao ny ankizy mba hamela ireny ao: Aleo dada no hanala azy. Tandremo koa rehefa mandoko na mamboamboatra ao ivelan'ny trano.

MAMPIDI-DOZA NY TARIBY MITARIKA AMIN'NY TANY

Tadidio mandrakariva ireto fepetra ireto'

1. Miataha lavidavitra
2. Miandrasa eo ka sakano ny olona tsy hanatokatona eo amin'ny tariby
3. Mandefasa olona hitefonina any amin'ny mpikarakara ny jiro na ny polisy.

Manana tendrony roa ny tariby tapaka samy mampidi-doza ireo.

RAHA TSY MAHAY IANAO

Ny ikirakirana fitaovana miasa amin'ny herin'aratra, ireo kojakoja efa ratsy; tariby ireo "fusible" tandrametaka, ireo jiro enti-mandehandeha nataon'ny tena samirery tao an-trano no miteraka fahafatesana maro noho ny herin'aratra.

NA MANITIKITIKA KELY FOTSINY AZA

Dona kely fotsiny dia ampy hilaza aminao fa misy tsy mety ao amin'ny fitaovana ampiasainao. Aza lalovana fotsiny izany: tapaho avy hatrany ny jiro, tsoahy ny "prise". Antsoy haingana ny mpanao jiro na ny mpikarakara ny jiro.

AZA MANAO NA INONA NA INONA RAHA MIPETAKA NY JIRO

Tsy fahamalinana mihitsy ny mikasika tendro tsy mifono, manitsy na mamboatra fitaovana mbola mitohy. Zava-doza no miandry anao raha mikasika fitaovana mandeha amin'ny herin'aratra ianao. Tsy fitandremana kely fotsiny azo nialana no mahatonga loza maro.

Aoka ho hendry, ka avelao ny mpiasa voatokana amin'izany hanao ny asany.

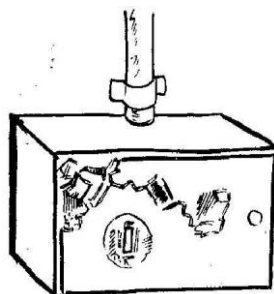
FITAOVANA MAHERY VAIKA SY "PRISE" HO AN'NY JIRO

Tsy maintsy ampifandraisina amin'ny tany ireo fitaovan-dehibe (fampangatsiahina, fatana, fanasandamba). Aza atsatoa na oviana na oviana amin'ny fitondrana hazavana (jiro), na tohizana amin'ny tariby roa vava. Tariby telo vava ihany ampiasaina, ary "prise" misy vavany telo ihany ametahana ny fitaovana, ka ho an'ny tany ny iray amin'izany. Manatona mpanao jiro, na manontania any amin'ny mpikarakara jiro raha tsy azonao antoka.

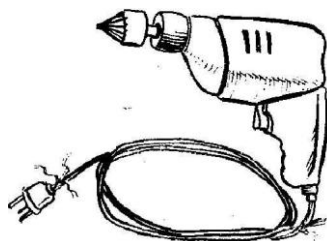
FITAOVAM-PANORENANA MANDEHA AMIN'NY HERIN'ARATRA EFA SIMBA

Hampidi-doza avokoa ireo tariby elektrika efa antitra, na mibontsibontsina, na simaka na vaky, sy ireo fanohizana na "sodira an-kamehana. Amboary daholo ny simba rehetra. Raha te hanitatra tariby met y mifolapolaka ianao, tariby fampitohizana mipetaka amin'ny "prise à trois broches" sy mifampitohy amin'ny taribin'ilay fitaovana misy "fiche" mpanelanelana.

Aza mampiasa "prise" na "interrupteur" (fanapahan'aratra) efa simba

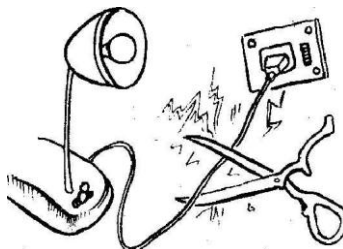

a- Tariby tsy miditra amin'ny "prise" na "fiche"

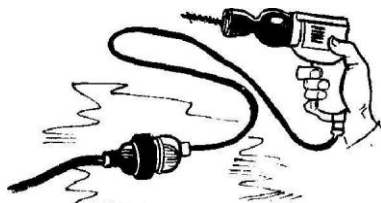

b-Tariby ratsy - Tariby sy "prises" efa simba

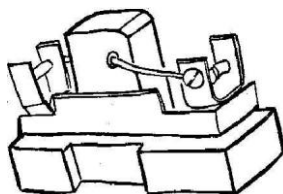
AZA MBA manapaka tariby elektrika,mandeha amin'ny hety

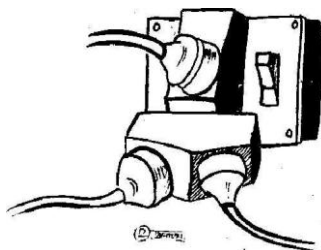
"Fiche" fanohizana ao anaty rano.

Mampiasa "fusibles" ara-dalàna. Tsy miaro sady miteraka hain-trano ny tariby lehibe.

Mampitombo ny hafanana ao amin'ny "prise" sy ny tariby ny fisian'ny fitaovana betsaka indray mipetaka amin'ny "prise" iray. Mananontanona ny hain-trano

ARO LOZA AMIN'NY TRANO FIVORIANA

Safoy tsara ilay trano fivoriana, mariho izay zavatra rehetra hitanao ho mampidi-doza. Mety hampidi-doza avokoa ny toerana onenantsika, ilalaovantsika na ny efitranantsika.

Misy zavatra folo tokony hodinihina ireto. Mety hisy hihoatran'ireo. Inona àry no ho hitanao?

- 1) Zavatra latsaka mety hampidaraboka. Avereno amin'ny fitoerany ny zavatra rehetra, indrindra ireo avy ampiasainao.
- 2) Ny vera vaky na simaka, ny vakim-pitaratra dia samy mety handidy avokoa.
- 3) Ndrao misy fitarihan-jiro efa simba, na fampirehetana vaky? Ara-dalana ve ny "fusibles"?
- 4) Mety hikorisa mora foana ny "tapis" mipetraka ambony gorodona voasavoka ka hitera-doza raha tsy misy fingotra ao ambaniny.
- 5) Voampirina tsara ve ny fitaovam-pilasiana? Sao mety hianjera avy eo ambony "etagères"? Ndrao misy zavatra avo toerana mety handratra anao rehefa avoaka avy ao?

- 6) Ary ny famonoan'afo? Moa misy ve ao? Raha eny, hày ve ny mampiasa azy? Oviana no namenoan'ny mpikarakara vonoafy azy farany? Maninona moa raha manao fanazaran-tena amin'ny vonoafy?
- 7) Nety handratra, indrindra rehefa milalao, ny zavatra mihantona tandrifin'ny loha eny amin'ny rindrina.
- 8) Efa voajery ve ny jiro mandeha amin'ny entona? Mipetraka amin'ny toerana azon-drivotra tsara ve izy ireny?
- 9) Misy "etiquettes" na taratasy kely filazana ve ny tavoahangy na "gaz", lasantsy, boaty fitoeran-tsakafo na ny fitaovana filasiana, sns ... ka ho fantatr'izay mampiasa azy avy hatrany?
- 10) Io fampangotraham-drano ao an-dakozia io ve mba tsara petraka ka tsy atahorana hisy olona hanjara azy sy ho may?

BOKY HILAN-KEVITRA

Boky tari-dalana ho an'ny Mpitarika Mpisava lalana

FOMBA FITSAPAM-PAHAIZANA

Ny Departemantan'ny tanora ao amin'ny Misiona no hamatsy ny lahatsoratra ny fanadinana izay homen'ny mpanofana ny tarika naoty. Isa 75 no home na farafahakeliny. Aorian'ny fanadinana, izay taratasy rehetra nampiasaina dia hopotelin'ny mpanofana, ary haveriny any amin'ny Departemantan'ny Tanora ny taratasy tsy nampiasaina. Tsy hisy Sertifika hozaraina.

FEPETRATAKIANA 4

MANANGANA SY MANDRAVA LAY / MANAMBOATRA FANDRIAN-DASY IRAY

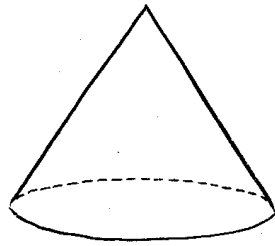
Fotoana omena: Fe-potoana roa

Tanjona: Zarina amin'ny haitaon'ny fiainana eny ankalamanjana ny sakaiza.

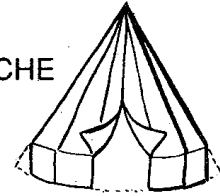
LAY

Karazana lay: Amin'ny endrika jeometrika tsotra ny ankamaroan'ny lay: "prisme", "cône", "pyramide". Rehefa hay ireo endrika isehoany ireo dia mora ny mifidy izay mety hatao. Ho an'ny lay maivana, ny lay "à murs variables" no malaza. Kanefa tsara ihany koa ny "Auvent".

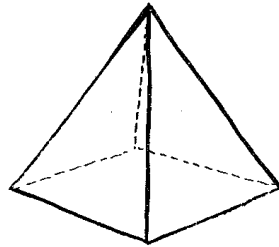
CONE

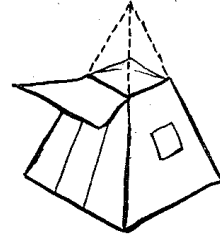
CLOCHE

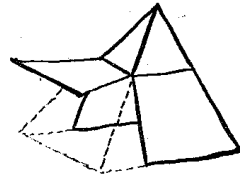
PYRAMIDE

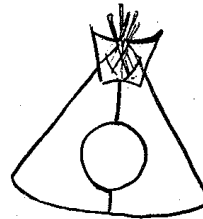
PARAPLUIE

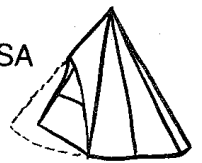
ANCIENNE

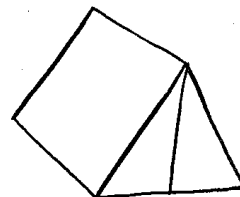
TIPI

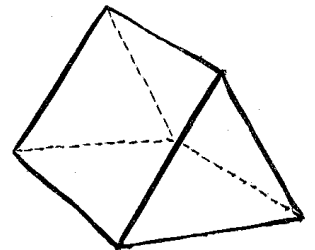
ITISA

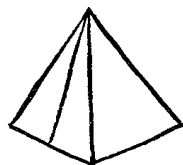
EN "A"

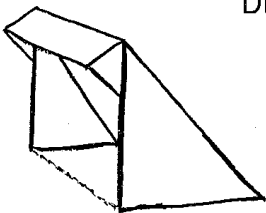
PRISME

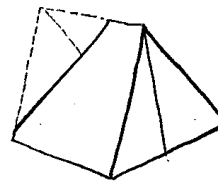
DE MINEUR

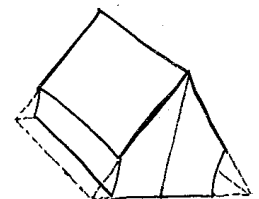
AUVENT

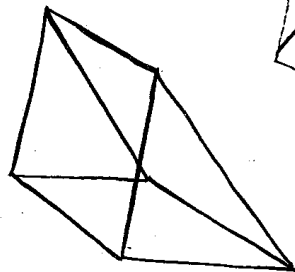
EXPLORATEUR

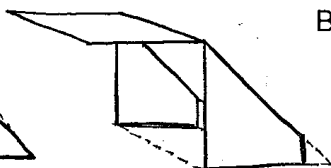
A MURS

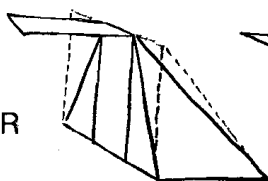
PRISME A FORTE PENTE

BOULANGER

CAMPEUR

Fikolokoloana ny Lay

A. Any amin'ny lasy

1. Alamaka ny tany
2. Esorina ny vato maranitra ary fenoina ny lavadavaka rehetra; raha tsy izany, ny "mât" na ny "talon"n'ny lay dia met y hanao lavaka ao anatin'ny "tapis de sol".
3. Mba hialana amin'ny "tapis de sol," dia maro ireo mpilasy no mitondra ravin-damba matevina hovelarina amin'ny tany. Mora ihany koa ny fanadiovana ny lay: ahorona ny ravin-damba matevina ary akopaka any ivelany.
4. Met y haharitra fotoana maro ny lay amin'ny alalan'ny fametrahana takelaka "contre-plaqué" na baoritra ao ambany "mât" afovoany sy ny tongotry ny fandriana rehetra.
5. Raha betsaka ny rivotra, tsara ny mampidina ny lay mba hiarovana azy, indrindra indrindra raha amin'ny endrika helo (parapluie) izy. Mety hanjera azy ny rivotra tsy nampoizina sady hanapaka ny "mât" sy/na handrovitra ny lambany.
6. Tandremo ny fihateren'ny tafo mandritra ny fihavian'ny orana. Raha vao milatsaka ny oram-be, dia tsy maintsy amahana ny tady rehetra.

B. AO AN-TRANO

1. Aoka tsy hamalona lay mando mihitsy.
2. Alohan'ny hamalonina azy, jereo sao misy triatra, na tady konka sy ny sisa.
3. Raha ilaina ny hahatonga azy tsy ho tantera-drano ataovy alohan'ny amalonana azy izany.
4. Aoka ho azonao antoka fa maina tsara ny toerana ametrahana azy.

Manangana sy mandrava lay

Ny teny hoe "manangana" sy "mandrava" lay dia ampiasaina matetika any amin'ny lasy.

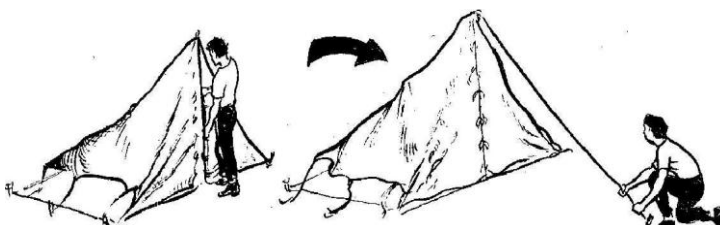
Tena mora ny manangana lay raha misy olona enina ho eo manampy amin'ny fanaovana izany. Kanefa izay mpilasy manana fanandramana dia afaka manao izany irery amin'ny fanarahana ny fitsipika tsotra.

Na dia ny lay tsara "tsangana" aza manana fironana hiketraka rehefa avy eo. Noho izany no tsy maintsy hanenjana na ny tady tsindraindray mba hahatonga ny tafo hivelatra tsara. Kanefa mandritra ny ranonorana, tsy maintsy amahana ny tady mba hanoloana ny fihakelezan'ny tady mando sy ny lamba.

- 1- IDIANA NY VARAVARANA, ATSATOKA AMIN'NY ZORONY EFATRA NY TSATOKA

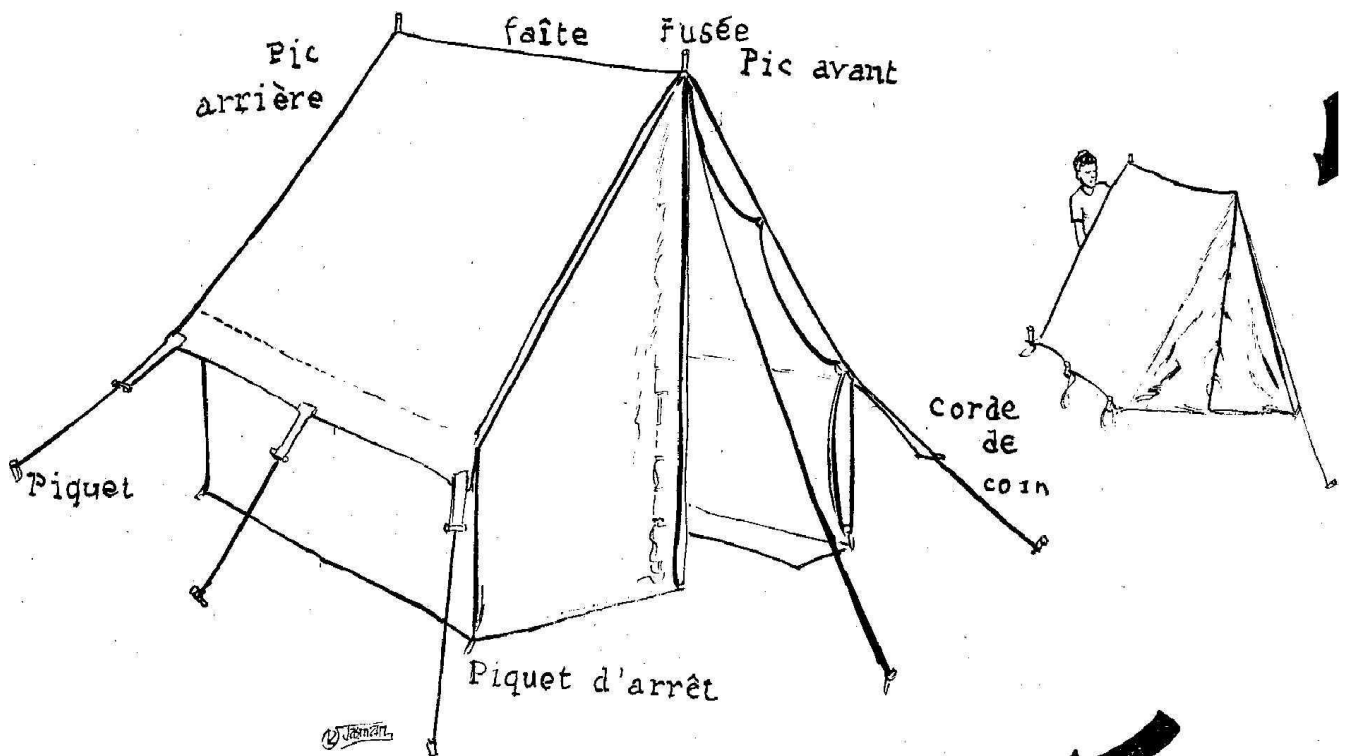

- 2- AKAMBANA NY "MAT" ALOHAN'NY HAMETRAHANA AZY AMIN'NY TOERANY. TADIDIO FA NY FIHENJANAN'NY TADY REHETRA DIA AVY EO AMIN'NY IVON'NY LAY
- 3- TSATOKA HO AN'NY TADY ALOHA ARY AFATOTRA NY TADY

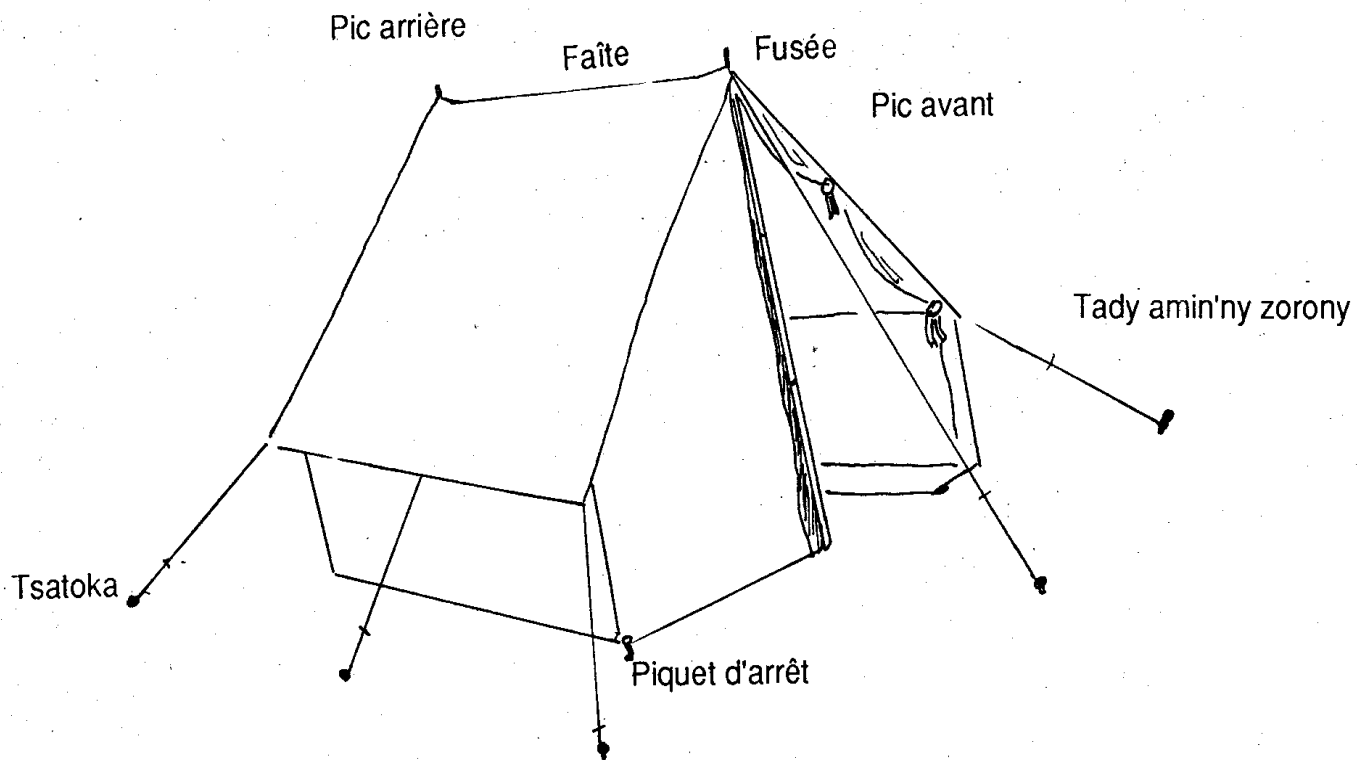

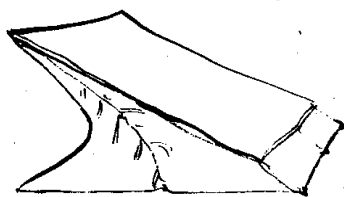
- 4- AKAMBANA NY "MAT" AO AFARA, ARY APETAKA. APETRAKA AMIN'NY TSATOKA NY TADY NO SADY SINTONINA NY "FAITE"

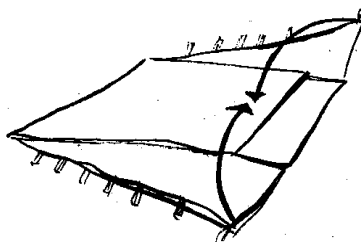
- 5- APETRAKA NY TADY AMIN'NY ZORONY EFATRA SY NY TADY HO AN'NY "AVANT-TOIT." HENJANINA NY TADY MBA HANANANA TAFO MIRAY HINA TSARA
- 6- APETRAKA NY TSATOKA Hafa, VOHAINA NY VARAVARANA, VELARINA NY "TAPIS DE SOL"

1. REHEFA HANDRAVA, HIDIO NY VARAVARANA, VAHAO NY TADY, ESORY NY TSATOKA, VELARO NY LAY.

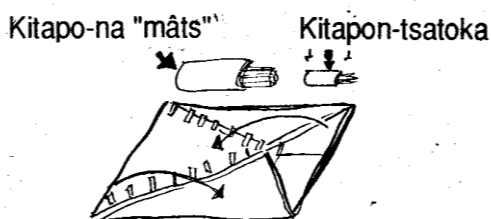

2. AHORONY MANKAO AFOVOANY. ANGONY AVOKOA NY TADY REHETRA.

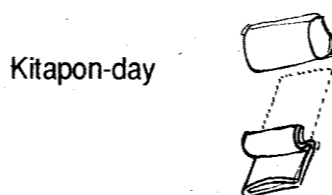

3.

3. AVALONY: AMBONY - AMBANY. AVY EO, AVALONY MBA HAHATAFIDITRA AZYAO AMIN'NY KITAPO-NA "MATS" SY NY TSATOKA HO AO ANATY LAY. AVY EO ATAOVY ANATY KITAPO NY LAY.

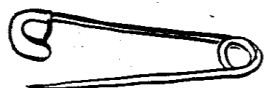
4. AHORONY HO ANATY LAY NY KITAPO MISY NY « MATS » SY NY TSATOKA. AMPIDIRO AO ANATY KITAPO AMIN'IZAY NY LAY.

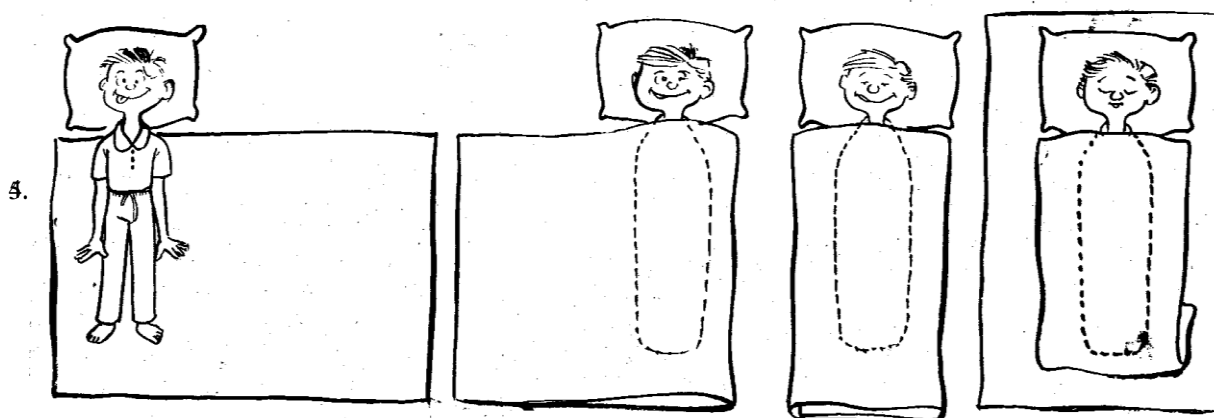
FANDRIAN'NY LASY

Raha hanao fivoahana hilasy mandritra ny iray alina ianao, omany any an-trano alohan'ny handehanana ny fandriana. Tsy ho sarotra izany. Fa raha tsy maintsy mijanona maharitra kely amin'io toerana haleha io ihany ianao, ny fotoana lany hanamboarana ny fandriana dia ho soloin'ny fahafaham-po. Nefa, aza mampiasa afa-tsy hazo maina, na rantsan-kazo mihintsana.

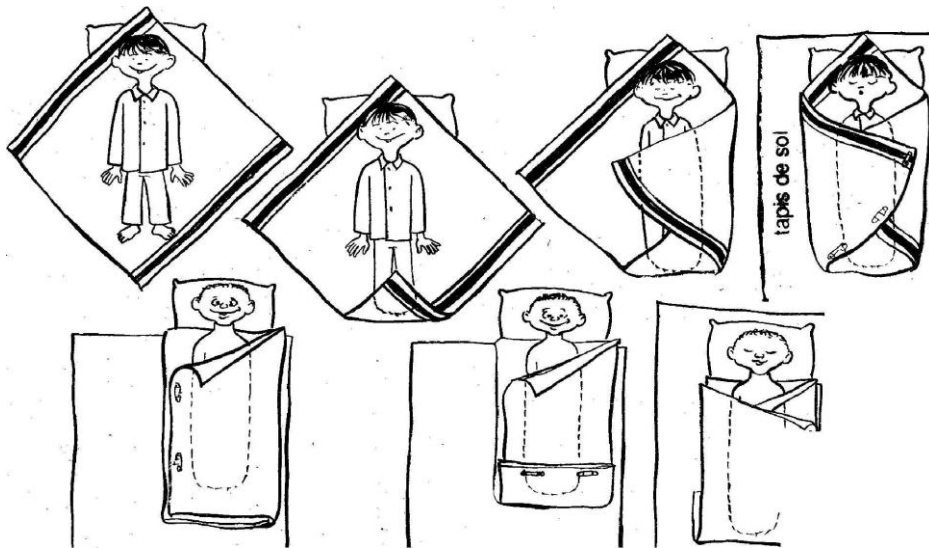
PAINGOTRA 7,5 sm EO HO EO

RAHA MAFANA NY ANDRO, BODOFOTSY IRAY IHANY DIA AMPY. AVALONY 10 DIA HANANA HATEVENANA 2 AO AMBANINAO IANAO.

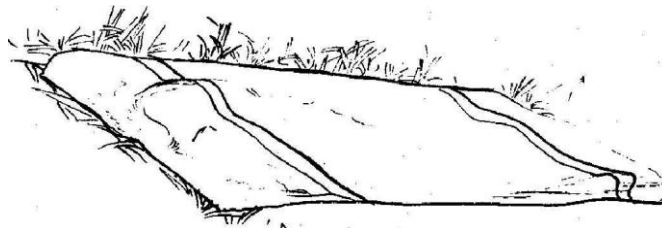
ATAOVY EFA-JORO NY BODOFOTSY, SOSONY IRAY AO AMBANY, ARY SOSONY 2 EO AMBONY. RAHA TOA MANGATSIKA NY ANDRO, MILA BODOFOTSY 2 IANAO FARAFAHAKELINY. AVALONY HO SOSONA 2 AMBONY 10 ARY ATAFIO NY TONGOTRAO NY ANY AMBANY. ARAKOFY ANAO NY ANTSASAKY NY BODOFOTSY FAHA 2 ARY AHORONY HO AO AMBANY TONGOTRAO NY ANY AMBANY.

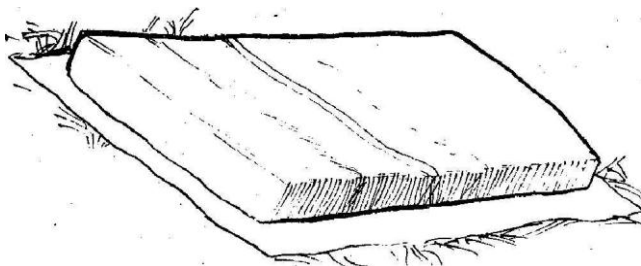
AFAKA MATORY AVY HATRANY MANAO LADINA AN-TANY NY MPILASY EFA ZATRA. MANAO LAVAKA 1 HITOERAN'NY SOROKA IZY, IRAY HO AN'NY VALAHANY, AVY EO MAMELATRA NY LAFIKA, SY NY BODOFOTSY, MITSOTRA ARY MATORY BE.

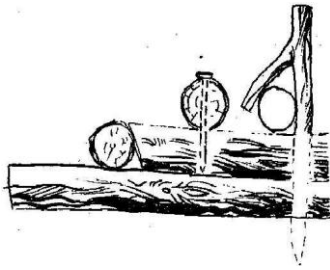
AZO ATAO NY MAMPIASA BODOFOTSY ANTITRA NA LAMBA MATEVINA (TOILE) HATAO LAFIKA.

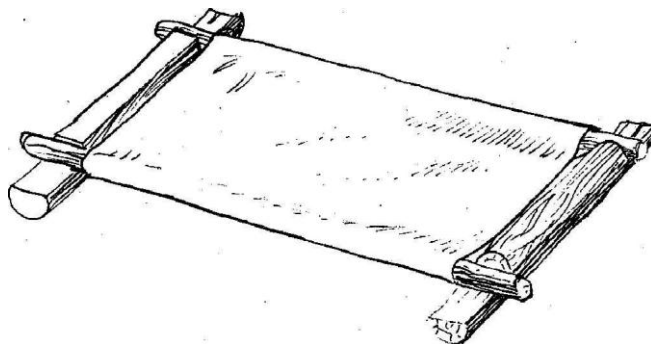
ATAO LAFIKA NY LAMBAM-PANDRIANA ANTITRA MIREFY 147X75 CM FENO RAVIN-KAZO MAINA

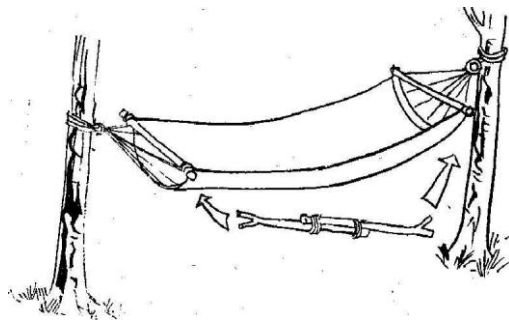
FOMBA 3 HITAZONANA NY HAZO TSY HIHETSIKA

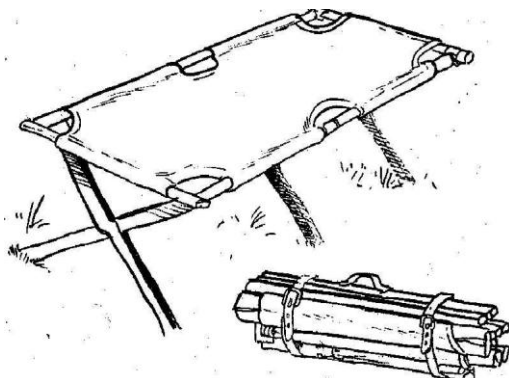
NY FANDRIAN'NY MPIHAZA DIA TAPA-DAMBA MATEVINA MIREFY 250 X 90 SM, VITA "OURLETS" MIREFY 10 SM NY LAFINY TSIRAIRAY AVY HOAN'NY HAZO 2.

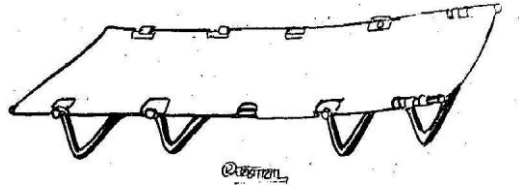
NY FANDRIANA MIHANTONA DIA AZO ATAO AMIN'NY ALALAN'NY LAMBA MATEVINA MIHANTONA EO ANELANELAN'NY HAZO ROA.

TENA TSARA HO AN'NY LASY MAHARITRA NY FANDRIANA MIARAMILA AZO AFORITRA.

MIVAROTRA KARAZAM-PANDRIANA MAIVANA SY AZO AFORITRA VITA AMIN'NY ALIMO NY MAGAZAY MOMBANY LASY.

AOKA HO TSY TANTERA-DRANO HATRANY NY "TAPIS DE SOL"

BOKY HILAN-KEVITRA

Boky tari-dalana ho an'ny Mpitarika Mpisava lalana

FOMBA FITSAPAM-PAHAIZANA

Fandraisana anjara amin'ny fihetsiketsehana sy ny fanehoana halain-tahaka

FEPETRA TAKIANA

**MAMANTATRA FITSIPIKA 10 AMIN'NY "RANDONNEE"
SY MAHALALA IZAY TSY MAINTSY HATAO RAHA VERY
IANAO.**

FOMBA FAMPIANARANA

Tsy fitsangatsanganana akory ny "randonnée" (dia an-tongotra). Izay mpitsangatsanganana dia afaka mandeha miadana mandritra ny andro, tsy fantatra loatra ny toerana alehany, ary mody ny hariva na dia tsy fantatra aza izay niaviany. Ny mpanao "randonnée" kosa indray, mandeha miaraka amin'ny tanjona iray. Fantany izay alehany sy ny anton'izany. Manohy izany hatrany izy mandra-pahatongany ary rehefa miverina any aminy izy, dia afa-po.

Natao ho fiarovana ny rehetra ny fitsipika ary tsy maintsy arahina mba hahatonga ny fivoahana hahaliana, sy hizotra am-pilaminana, ary hahafinaritra. Tokony hanana fehezam-pitsipiky ny "randonnée" ny klioba tsirairay avy, izay mety hiovaova arakaraky ny tarika, nefa misy fitsipika 10 izay azo lazaina ho fototra ary tanisainaeto ambany.

- 1. Tsy maintsy ho anton'ny plana iray ny "randonnée":**

Tsy maintsy manao plana mialoha ho an'ny "randonnée" ianao. Tokony hojerena izay mahasarika ireo mpandray anjara, sy ny fahafahan'izy ireo mandeha, araka izay karazan'ny "randonnée" (faritra lemaka sy mitomandavana, sns) sy ny toetr'andro novinavinaina (mafana, mangatsiaka, manorana, sns ...). Tsy maintsy heverina ihany koa ny halavan'ny dia sy ny fotoana izay lany isaky ny ambaratongan'ny dia. Zava-dehibe ny fanandramana eto. Ekena, fa tsy maintsy omanina mialoha ny dia haleha, atao ny lisitr'ireo zavatra entina, ary omanina ihany koa ny fiara hitatitra raha ilaina. Ny zavatra farany hatao rehefa manao ny plana dia ny hahazo antoka fa nahazo fahalalana ampy ny amin'ny endriky ny fivoahana, ny ora, sy ny toerana hivoriana amin'ny fiaingana sy ny fiverenana, ny mpanao "randonnée" tsirairay avy. Tsy maintsy fantatr'izy ireo ny fitsipiky ny "randonnée", sady fantany ny sakafo sy / na fitaovana ho entina.

2. Tsy hazakazaka ny "randonnée":

Tsy maintsy mandeha isan-tarika ny mpandray anjara (tsy mahazo misaraka ny tarika). Ny hafainganampandeha dia ho faritan'ny mambra miadana indrindra. Antenaina ny handehanana amin'ny hafainganampandeha mitovy, miaraka amin'ny fotoana fialan-tsasatra matetika. Tsy maintsy alefa mitari-dalana ny olona be fanandramana iray, dia toy izany koa ao afara, ary tsy maintsy mifandray matetika izy roa ireo.

3. Tsy maintsy salama tsara ny mpanao "randonnée":

Tsy midika izany fa tsy mahazo mandray anjara ny diabetika, sy ny asmatika sy ny sisa. Azony atao izany raha entiny miaraka aminy ny fanafodiny sady hainy ny mampiasa izany. Tsy maintsy ampahafantariny ny mpitarika azy ny toetr'izy ireo. Mihatra amin'ireo izay vao avy narary koa izany, izay tena reraka, sns ... Fantatsika tsara ny hanimban'ny sery sy ny gripa ny tahirin-kery. Ny olona tahaka izany dia tsy mahazo mandray anjara amin'ny "randonnée".

4. Tsy maintsy manana boaty-fitsaboana fototra ny mpandray anjara:

Tsy maintsy ananan'izy ireo tsirairay avy izany. Iza no ho ao anatiny: "sparadrap" "crème antiseptique," fanjaitra, sns. Ambonin'izany, tokony ho entina ho an'ny tarika, ankoatr'izay hita ao amin'ny boaty, ny bande, ny paingotra, ny telozoro, sns ...

5. Akanjo sahaza:

Hiankina amin'ny toetr'andro sy ny toe-tany ny karazam-pitafiana ho entina. Tsara ny mitondra satroka. Araka ny faharetan'ny "randonnée," dia tsy maintsy mitondra akanjo ho an'ny toetr'andro mangatsiaka sy mando, na dia mafana aza ny andron'izy ireo. Manaova akanjo fotsy raha amin'ny alina no anatanterahana ny ampahany amin'ny "randonnée."

6. Mitondrà kiraro tsara:

Ny tongotrao no hamela anao hanao ny "randonnée". Noho izany, karakarao tsara izy ireo. Mifidiana kiraro sahaza azy. Tsy maintsy malefaka ny ao anatin'izy ireo, misy vodi-kiraro tsara sady malalakatsara hampahazo aina ny rantsan-tongotra. Ba kiraro matevina voloina no mety: hampahafana ny tongotra mandrakariva izany, eny fa na dia lena aza izy, ary mamorona hatevenana mahafa-po. Maro amin'ny mpanao "randonnée" no mitondra ba kiraro samihafa roa: ny iray amin'ny "nylon" ao anatiny ary ny iray 1 eo ivelany vita amin'ny volon'ondry.

Ny Poa-drano izay mbola manganihany dia tokony harovana amin'ny alalan'ny lamba famehezana ratra ("pansement»). Arovy amin'ny alalah'ny vohavohan-dandihazo ahodidina azy toy ny faribolana ireo poa-drano efa miforona tsara, na amin'ny alalan'ny fandrakofana azy amin'ny lamba matevina famehezana ratra fampiasa amin'ny kitro. Na dia tsy amporisihina aza izany fa tsy fanao loatra, dia azo atao ny manapotsitra ireo poa-drano, sy ny mamoka tsara ny tsiranoka, avy eo dia asiana fanafody fanadiovana sy fonosina lamba famehezana ratra.

7. Tokony hanana fitaovana hahazoana mamantatra ny lalan-kaleha ny mpanao «randonnée»:

Ny mpanao «randonnée» tsirairay dia tokony hanana saritany, ahitana ny lalana haleha voasoritra tsara, sy famantarana avaratra, isaky ny mandeha mivoaka izy. Tokony ho fantany tsara ny toerana misy azy eo amin'ny saritany amin'ny fotoana rehetra.

8. Ny mpanao randonnée dia tokony Manaraka tsara ny fitsipika rehetra fiarovana amin'ny loza:

Indreto misy fitsipika fiarovana amin'ny loza vitsivitsy: Tsy misotro afa-tsy ny rano izay azo antoka tsara fa madio. Ny sisin-dalana havia no aleha, manatrika ny fiarakodia izay tamy. Manao laharana iray ihany raha voatery tsy maintsy mandeha amoron'ny arabe iray. Tsy azo atao ny manao «auto-stop».

9. Mahalala fomba sy falifaly lalandava ny mpanao «randonnée»;

Hajao ny soratra rehetra amin'ny takela-by na Hlazo fisaka toy ny hoe «RARANA NY MIDITRA ETO» na «TSY AZO ALEHA» na koa hoe "TSY AZON'NY BE SY NY MARO ALEHA» (<<PRIVE») . Mangataha hatrany alalana amin'ny tompon'ny tany alohan'ny handehanana mamakivaky ny tany iray. Hankasitraka izany fihetsikareo izany izy ary azo inoana fa hanome fahafaham-po anareo; raha tsy izany mantsy, dia azony atao ny mibaiko mba hisamborana anareo. Zahao ny toerana nilasiana na nitobiana lohan'ny handaozana azy mba tsy hisy fakofako tavela.

10. Mitozo hatramin'ny farany ny mpanao randonnée:

Maniry ny hitozo hatramin'ny farany ny mpanao randonnée rehetra, ary azon'ny tsirairay atao izany. Aza mandeha mafy loatra eo am-piandohana, na dia mihevitra aza ianao fa afaka hanidina mihitsy! Izay mitsoriaka toy ny sambon-danitra teo am-piandohana, dia mikisaka toy ny sokatra mazàna rehefa miverina, mahatsiaro menatra ery, voatery miangavy olona hitondra ny kitapony.

Tsy mizotra araka ny tokony ho izy ny fandehan-javatra indraindray, na dia fatratra aoka izany aza ny famolavolana natao, koa indro fa very ny tena. Amin'ny fanarahana fitsipika tsotra anefa dia tsy ho lozabe manao ahoana araka ny fiheverana azy izany. Ny tarika tsirairay dia tokony hanana fitsipika tena fantatry ny isam-batan'olona tsara. Hahazoan'ny hafa mahafantatra izay hataon'ny olona iray izany raha very izy sy mamonjy azy mora sy haingana kokoa.

Izao no tokony hataonao raha very ianao:

1. Mipetraka ary maka saina; aza mivadi-po. Hisaina zavatra mampatahotra isan-karazany ianao, toy ny hoe: hiansampazan'ny bibidia, na ho fatin'ny hanoanana miadana. Ny ankamaroan'ny olona dia misaina toy izany mandritra ireo fotoana voalohany hahafantarany fa very izy ireo. Kanefa roahy avy hatrany ireny, satria eritreritra adaladala. Matokia fa tsy maintsy ho hita ianao.

Tereo ny tenanao hipetraka tsara tsy mihetsiketsika ambara-pahatonga ny fotoana hahazoanao misaina mazava tsara. Aza miezaka ny hitadidy ny antsipiriany-javatra fa ireo toerana fantàtra hita ombieny ombieny tadidiana. Jereo izay tsaratsara kokoa na ny mijanona eo na ny manohy ny dia na ny miverina ilalana. Raha manana sakafo sy rano ianao, aleo angamba mijanona eo amin'ny toerana misy anao ka miezaka ny misarika ny fijerin'ny olona amin'ny alalan'ny afo midona-tsetroka rehefa antoandro, ary amin'ny alalan'ny afo miredareda mazava be rehefa amin'ny alina.

2. Mivavaha. Mandohaleha ary miresaha amin'Andriamanitra. Tsarovy ny teny fikasana nomeny: "momba anareo mandrakariva aho». «Ny anjelin'i Jehovah mitoby manodidina izay matahotra Azy ka mamonjy azy. » Miambina anao Jesosy ary mikarakara anao ny anjely.

3. Mariho ny toerana misy anao. Aza mandao lavitra izany toerana izany raha tsy efa nomarihin'ao tsara izany. Ohatra: asiana marika ny hazo iray, afatotra amin'ny hazo mitsatoka amin'ny tany ny tapa-damba iray, apetraka eo ambony vodihazo ny satroka. Hanampy ireo olona mpikaroka izany raha mifindra toerana ianao.
4. Mianika eny ambony hazo iray na eny amin'ny vohitra iray. Mety hahatazana zavatra iray, famantarana izay fantatrao ianao avy eny ambony eny. Raha izany no izy, ary raha toa ka hitanao ny fomba hahatongavana eny amin'io toerana fantatrao io, dia mandehana. Kanefa raha tsy misy azonao antoka ireo zavatra izay hahazoana mamantatra ny toerana, dia MIJANONA EO AMIN'NY TOERANA IZAY MISY ANAO. Avy eo amin'io toerana avo io, dia jereo fandrao mahatazana setroka ianao: midika mantsy izany amin'ny ankapobeny fa misy olona amin'izany toerana izany.
5. Ampiasao ny saritaninao sy ny famantarana avaratrao. Velaro ilay saritany ka atodiho hifanaraka amin'ny tendra avaratra ny lafiny avaratra, na amin'ny alalan'ny famantarana avaratra na amin'ny fanamarinana ireo zavatra hahazoana mamantatra toerana.

Eritrereto ilay zavatra hahazoana mamantatra toerana izay nolalovanao farany: tetezana, trano bongo, vohitra, kihon-dalana tampoka. Tadiavo eo amin'ny saritany izany, ka amin'ny alalan'ny famantarana avaratra, dia jereo eo amin'ny saritany ny lalana hahatongavana amin'io toerana voafaritra io. Araho izay tondroin'ny famantarana avaratra mandra-pahatonga eo amin'io faritra fantatra io. Raha toa anefa ka tsy azonao antoka ny toerana misy ilay zavatra hahazoana mamantatra toerana eo amin'ny saritany, na tsy hainao tsara ny mampiasa saritany sy famantarana avaratra, dia MIJANONA EO AMIN'NY TOERANA IZAY MISY ANAO.

6. MIJANONA EO AMIN'NY TOERANA IZAY MISY ANAO, raha tsy hainao ny mamaritra mazava ny toerana misy ilay zavatra fantatra izay afaka hamerina anao indray any amin'ny toeram-ponenanao na amin'ny alalan'ny fanaraha-maso tsotra izao fotsiny, na amin'ny alalan'ny saritany sy ny famantarana avaratra. Andraso- hisy oiona tonga haka anao. Henoy ny teo miantso. Manangona kitay ampy mba hahazoana mandefa famantarana na dia mandritra ny alina manontolo aza, raha ilaina izany. Haha voatery tsy maintsy handao ilay toerana ianao noho ny antony anankiray (haka rano, hialoka, sns.), atoroy mazava tsara ny lalana nizorana, ary asio marika eny amin'ny lalana rehetra alehanao.
7. Afo tsy ahina hitera-doza arehitra. Aoka hanana kitay ampy mba hirehetany mandritra ny alina tontolo. Rehefa antoandro, dia ampio ravinkazo maitso mba hisy setroka. Mandefasa setroka famantarana. Amin'ny alina, manaova afo miredareda tsara mba hamindrona ary koa hisarihana ny fijery. Aoka hitandrina tsara.
8. Mandefasa famantarana milaza ta mila vonjy. Indreto misy sasantsasany:

Famantarana alefan'ilay olona very	Famantarana telo mitambatra, alefa isaky ny elanelam-potoana tsy miova.
Famantarana alefan'ireo olona mitady	Famantarana telo mitambatra, alefa isaky ny elanelam-potoana tsy miova.
Famantarana alefa maneho fa voaray ilay famantarana fitadiavana vonjy	Tsy mandefa afa-tsy famantarana tokana ny olona mpitady.
Famantarana fiantsoana indray :	Famantarana anankiroa miaraka amin'ny elanelam-potoana fohy, avy eo tsy misy na inona na inona ao anatin'ny iray minitra, dia averina indray

Famantarana samihafa	<p>Azo atao ny mandefa izany amin'ny alalan'ny setroka, ny hiaka, ny sioka, ny hazavana mitselatra avy amin'ny fanilo fanao am-paosy, na amin'ny fanofahofana tapa-damba.</p> <p>Ny tena mampiavaka ireny famantarana ireny dia ny fisehoany amin'ny fotoana tsy miovaova, koa ny famantarana rehetra izay miverimberina amin'ny elanelam-potoana tsy miova dia tokony hofantarina.</p>
----------------------	---

BOKY HILAN-KEVITRA

Boky tari-dalana ho an'ny Mpitarika Mpisava Lalana.

Bokin'ny «Scout»

FOMBA FANAMARINANA

Fandraisana anjara amin'ny fifanakalozan-kevitra sy fanehoana ny fahalalana ireo fitsipika.

FEPETRA TAKIANA 6

MIANATRA IREO MARIKA FAMANTARANA APETRAKA ENY AMIN'NY LALANA. AFAKA MAMETRAKA IRENY MARIKA IRENY ENY AMIN'NY LALANA IRAY MIREFY 2km IZAY AZON'IREO ANKIZY Hafa ARAHINA, ARY AFAKA MANARAKA LALANA IRAY VOAMARIKA MANDRITRA NY 2 km.

TANJONA KENDRENA

Hampitombina ny eritreritra fa tsy misy tokony ahiana mandritra ny fotoana mahafinaritra fanaovana dia an-tongotra.

FOMBA FAMPIANARANA

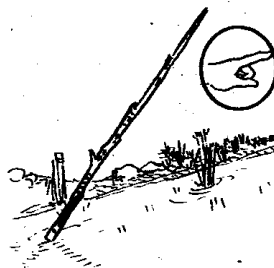
Izany zavatra izany dia tanterahina amin'ny fotoana anankiray fivoahana milasy. Ny fitsongoana dia dia fitsapana ny fahaizana mandini-javatra. Ny olon-dehibe iray dia tokony ho mailo ka hahatsikaritra ireo marika famantarana napetraka teny amin'ny lai ana iray, izay, araka izay azo atao, amin'ny toerana misy hazo na hazo madinika maniry. Marika famantarana marc no azo ampiasaina, toy ny: zana-tsipika vita amin'ny tapa-kazo, vato kely anankitelo, hazo nokikisana, rantsan-kazo notapahina, tapaka kofehy madinika nafatotra tamin'ny rantsan-kazo.

Rehefa voaisy marika famantarana ny lalana, dia omena fampisehoana ny famantarana nampiasaina ireo Mpisava lalana. Avy eo dia mandeha tsiroaroa amin'ilay lalana izy ireo, mifanelanelana 5 minitra ary jerena amin'ny fitaovana fandrefesana fotoana (« chronomètre ») ny fehim-potoana vitany. Misy olona hiandry azy ireo any amin'ny faran'ilay lalana. Horaisiny ny anaran'izy ireo ka homarihiny ny fehim-potoana vitany.

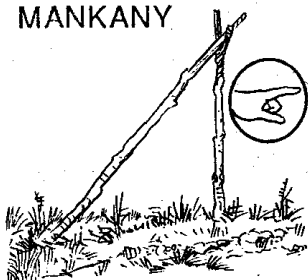
Nº 1 IZAY TONDROIN'NY RANTSAN-KAZO NO IZORANA

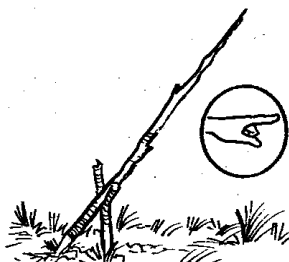
Nº 2 ATY ALEHA

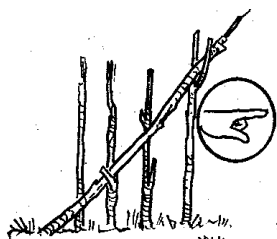
Nº 3 LALANA LAVIDAVITRA MANKANY

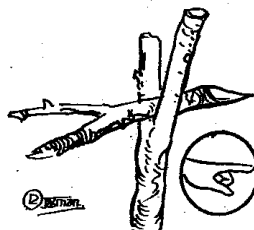
Nº 4 TSY LAVITRA AVY ETO, MANKANY

Nº 5 4 KM MANDRA-PAHATONGA

Nº 6 ATY ALEHA

Nº 7 LALANA HIZORANA

Nº 8 MIVILIA AMIN'NY ANKAVANANA

Nº 9 : MIVILIA AMIN'NY ANKAVIA

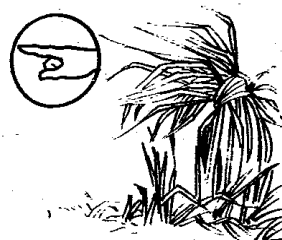
Nº 10 AHITRA MANAMARIKA LALANA

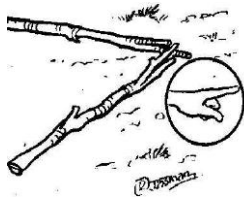
Nº 11 MIVILIA AMIN'NY ANKAVANANA

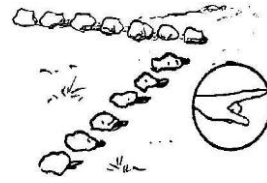
Nº 12 MIVILIA AMIN'NY ANKAVIA

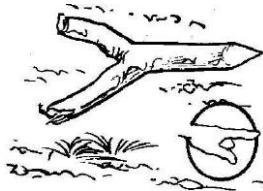
N° 13 (TAPA-KAZO) ANY ALEHA

N° 14 (VATO) ATY ALEHA

N° 15 (RANTSAN-KAZO) ANY ALEHA

FOMBA FANAMARINANA

Mampiseho ny fahalalany ireo marika famantarana apetraka eny amin'ny lalana sy ny fahaizany mametraka sy manaraka azy ireny.

FEPETRA TAKIANA 7

MAMITA HATRAMIN'NY FARANY NY ZAVATRA Takiana HAHAZOANA NY MARI-PANKASITRAHANA MIKASIKA NY ZAVA-KANTO SY NY ASA TANANA .

TANJONA KENDRENA:

Ny hampivelatra kokoa ny zavatra mahaliana ifantohan'ny Sakaiza sy ny hampitomboana ny fahaizana manokana ananany, ka hitondra fahafaham-po be dia be ho azy ireo izany.

FOMBA FAMPIANARANA:

Ny fepetra takiana rehetra hahazoana ny mari-pankasitrahana rehetra dia efa ao amin'ny Boky natokana ho an'ny Mpandraharaha miandraikitra ny Mpisava lalana. Ny fanazavana mikasika maripankasitrahana voafaritra tsara dia azo anontaniana any amin'ny Departemanta misahana ny Tanora any amin'ny Misiona.

Ataovy izay hahatonga ny fampianarana ireny zavatra takiana hahazoana mari-pankasitrahana ireny ho mahaliana araka izay azo atao. Raha azonao atao, dia manasà olona manam-pahaizana manokana mikasika izany mba ho tonga hiresaka amin'ny tarika, na mandehana mitsidika trano fitehirizana sy fanehoana ny rakitry ny ela, mijery fampisehoana, sns.

BOKY HILAN-KEVITRA:

Ataovy izay hahazoana boky mikasika ilay lohahevitra nofidinao hotanterahina na hodinihina.

FOMBA FANAMARINANA:

Ny mpanofana dia tokony hanamarina tsara fa nahafeno ny fepetra rehetra takiana mba hahazoana ilay mari-pankasitrahana ilay tanora zandriny. Halefan'ny mpitarika any amin'ny Departemantan'ny Tanora any amin'ny Misiona ny lisitr'ireo mpiadina izay nahomby, ka ny Departemanta no hanome ny taratasy fanamarinana ("certificat,,): Tsy alefa ny marika famantarana (« badge ») mifanandrify amin'ilay mari-pankasitrahana raha tsy angatahina, ka ny vola andoavana azy dia tsy maintsy ampiarahina amin'ny fanafarana; azon'izay manana taratasy fanamarinana atao ny mividy ny marika famantarana any amin'ny toerana fivarotana izany (« librairie ») amin'ny fotoana rehetra rehefa mampiseho izany taratasy izany izy.

Ny fepetra takiana hahazoana mari-pankasitrahana iray izay misy ifandraisany amin'ny zavatra atao any am-pianarana dia azo ekena hahazoana ilay mari-pankasitrahana raha mahazo taratasy avy amin'ny sekoly ianarany ilay tanora zandriny manamarina fa nahafeno ireo fepetra ireo tokoa izy.

DINGANA AMBONIMBONY KOKOA FEPETRA TAKIANA VOALOHANY

MAMPIREHITRA AFO AMIN'NY ALALAN'NY TAHON'AFOKASOKA IRAY IHANY, KA FANDREHITRA (<<COMBUSTIBLES>>) VOAJANAHARY NO AMPIASAINA ARY TSY AVELA HO FATY ILAY AFO.

FANDREHITRA VOAJANAHARY

A. Izay zavatra mety mirehitra rehetra

toy ny akanim-boronkely efa nilaozany, bozaka maina, volon-kazo na volom-bato na lomotra (« mousse »), tsilo-na kesika, hodi-kazo niongotra, voa-kesika, ravin-kazo maina, tapa-kazo madinika maina, ampanga maina, tahona «ajonc»), hoditry ny voan-javatra.

B. Kitay

Ny hazo misy ditiny ("résine") toy ny filao dia ahazoana kitay mora mirehitra kanefa tsy manetroka, na dia mbola maitso aza.

Ny hazo izay mamy ny tsiron'ny ranony toy ny kininina sy ny "acacia).

Ny hazo izay tsy mifanety loatra ny kitay azo avy aminy dia mirehitra tsara.

Ny hazo mafy dia tena tsara hanolokoloana ny afo, fa mba andrehetana azy dia tsy maintsy vakivakina izy ary maina tsara.

C. Ataovy lisitra ny fandrehitra izay mety ho hita ao amin'ny faritra misy anao ary manangona karazan-kazo mba hahafantaranao azy ireny tsara.

FAMPIREHETANA NY AFO

Alohan'ny ampirehetana afo, dia tsy maintsy diovina aloha ny toerana amin'ny fanesorana ny ravinkazo sy ny bozaka telo metatra manodidina miala avy eo.

Ny zavatra ilainao, dia:

1. izay zavatra rehetra kely, maina, ary mora mirehitra. Ny ravin-kazo maina sy ny bozaka maina dia azo ampiasaina raha ilaina izany, saingy tsy mateza izy ireny.
2. zavatra azo ampirehetana afo.
3. kitay.

Avangongoy eo afovoan'ilay faritra nodiovina ireo zavatra rehetra ireo ary atsangano toy ny trano lay mitsokotsoko, tsy dia mifanety loatra, satria mila rivotra betsaka ny afo. Ataovy manodidina ilay «trano lay» ny kitay efa voavakivaky: bolongany be anankiroa aloha mba atao fototra, rehefa avy eo dia tapatapany madinika kokoa, atao mifanongoa, mandra-pahazonao goba mirefy 30 ka hatramin'ny 50 sm ny lafiny. Aoka ianao ho eo anoloan'ilay antonta kitay ka ny rivotra mitsoka avy ao ivohonao; mandreheta tahon'afokasoka iray ary hazony segondra vitsivitsy izany (takony ao amin'ny fela-tananao) mba hanomboka hirehitra tsara ilay tahony, dia atohofy amin'ireo rantsankazo madinika. Afaka fotoana fohy dia hanana afo mirehitra mahafinaritra tsara ianao.

TANDREMANA TSARA NY AFOKASOKA

Ampianaro ny fomba fampiasa ny afokasoka sy ny fomba fitandremana azy. Aza manipitsipy tahon'afokasoka mihitsy: avelao izy hirehitra tanteraka hatramin'ny farany. Ireny boaty kely fitoerana «film» ho an'ny sary, vita amin'ny metaly ireny, dia tena mety tsara raha atao fitehirizana afokasoka: Misarona tsara izy ireny ary tsy tafiditry ny rano. Asiotapaka «papier émeri» kely ao anaty boaty hampiasainao hikasohana ny vanjan'afokasoka raha toa ka mandomando ny toerana misy anao. Azo atao tsara koa ny mampiasa volotsangana ho tranon'afokasoka. Azonao atao ny manamboatra sarony hoditra hanaronana azy mandritra ny fotoana fanaovana asa tanana, ka afehezo eo amin'ny fehin-kibonao izany.

Mba hahatonga ny afokasoka tsy ho tanteraky ny rano, dia atsobohy ao anaty «verniss» mitapoka izy. Ny «paraffine» koa dia fiarovana tsara.

BOKY HILAN-KEVITRA

Boky Tari-dalana ho an'ny Mpitarika Mpisava lalana.

FEPETRA TAKIANA 2

**MAHAY MAMPIASA ANTSTY SY FAMAKY TSARA ARY
MAHAFANTATRA IREO FITSIPIKA FOLO FIAROVANA
AMIN'NY LOZA TOKONY HARAHINA MBA
HAHAZOANA MAMPIASA AZY.**

FOTOANA OMENA: Fe-potoana iray.

Lafiny iray lehibe eo amin'ny fitaovana ilain'ny mpilasy sy ny olona mandeha any anaty kirihitra ny antsy. Tsara kokoa rahafohy sy be velarana ny lelany. Atombohy amin'ny fanamboarana tapa-kazo manify «bâtonnets» ny fampiasanao antsy na famaky. Tehirizo izany ho amin'ny asa atao eo amin'ny afon-dasy. Manandràma manamboatra sotro, sy sotrorovitry ary antsy hampiasaina amin'ny lasy. Hazo malemy ampiasaina ho amin'ny andrana voalohany ataonao.

Azo atao ny manamboatra kiririoka amin'ny hazo mora afolaka (<<souple»). Mizàra manapaka tsikelikely rehefa manapaka, fa aza miezaka ny hanao an-teri-setra hanapaka ilay hazo indray mikapa. Mafy mantsy ny lahany: tsy mitovy amin'ny fanapahana frôrazy ny fanapahana azy ireny!

Rehefa te-hianatra hampiasa famaky dia: manamboara tsato-kazo enina fihazonana trano lay voaranitra tsara: mamakia kitay araka ny tokony ho izy; mikapà hazo madinika ka rantsano tsara izany. Rantsano sy kikiso tsara ny bolongan-kazo iray.

FITSIPIKA FIAROVANA AMIN'NY LOZA AMIN'NY FAMPIASANA FAMAKY

1. Tokony haranitra manapaka tsara ny lelany.
2. Tokony hazonina mafy tsara ny zarany.
3. Tsy avela hipetrapetraka eny amin'ny tany ny famaky.
4. Aza manapaka hazo eny am-potony mihitsy raha tsy kasaina hampiasaina izany sy raha tsy mahazo alalana.
5. Aoka ho araka ny tokony ho izy ny fitondra ny famaky.
6. Ataovy mazavazava eo amin'ny manodidina ànao alohan'ny hanapahana.
7. Aoka ny mpanatrika rehetra hihatakataka lavidavitra tsara, indrindra indrindra mba tsy ho tandrifin'ny fianjeran'ny hazo.
8. Aza ampiasaina atao tantanana na maritona misy lohany roa (<<maillet») ny famaky.
9. Mampidi-doza ny mampiasa famaky rehefa vizana ny tena, satria mety ho ratsy tsy araka ny tokony ho izy ny fomba fampiasa azy. Aleo miala sasatra rehefa mahatsiaro vizana.
10. Rehefa manolotra ilay famaky amin'olona anankiray ianao, dia ny zarany no atolotrao, ka mitodika any ambany ny lela-pamaky.

FITSIPIKA FIAROVANA AMIN'NY LOZA AMIN'NY FAMPIASANA ANTSTY

Ny Mpisava lalana dia tokony hozarina hahay mampiasa antsty tsara. Ny kilasy na ny tarika tsirairay. dia tokony hanana fitsipika ho an'ireo izay maniry hitondra na hampiasa antsty. Tokony ekena sy ampiharina ireny fitsipika ireny mba tsy ho tapaka mandritra ny fotoana sasantsasany ny tombontsoa fahazoana mitondra izany fiasana izany noho ny tsy fanarahana fitsipika.

Ny fomba tsara indrindra hifidianana ireny fitsipika ireny dia ny fangatahana ny mambra tsirairay mba hitondra lisitra misy fitsipika folo rehefa mivory. Azonao ataoamin'izay fotoana izay ny mifidy folo amin'ireny izay mifanandrify indrindra amin'izay tadiavinao. Indreto misy soso-kevitra vitsivitsy:

1. Rehefa tsy ampiasainao ilay antsty dia avelao ho ao amin'ny tranony.
2. Aza averina ao amin'ny tranony mihitsy ilay antsty raha mbola mando.
3. Aza ampiasaina atao «tournevis» mihitsy ny antsinao.
4. Aza pepehina ny lamosin'ny lelan'antsty rehefa manapaka hazo ianao.
5. Aza asitrika imbetsaka ao anaty tany na anaty bozaka mihitsy ny antsty mba hanadiovana azy fa vao mainka manimba ny lelany izany.
6. Tazony lavitra fa aza atao akaiky anao ny zavatra izay kapainao.

7. Aza ampiasaina ho toy ny dabilio ny lohalikao rehetra manapaka zavatra ianao.
8. Ranito mandrakariva ny antsinao.
9. Tandremo ny rantsan-tananao!
10. Aza ampiasaina handrosoana kitay ao anaty afo ny antsinao, satria hanimba hamafisany ny hafanana be loatra.
11. Antsy manana zara marokoroko tidiana mba hahazoanao marnihina azy tsara kokoa.

FEPETRA TAKIANA 3

FIFANINANINA VONA TADY

Fotoana omena: Fe-potoana iray.

Ampiasao ity tepetra ity hampianarana ny ankizy mandritra ny fotoana ampilalaovana azy. Azo ampiasaina avokoa ny vonan-tady rehetra, kanefa ny sasantsasany ihany no atolotray eto. Vonantady iray ihany no iarahana mianatra tsara amin'ny fotoana iray ary tsy mivadika amin'ny vonan-tady hafa raha tsy eta tena hay tsara ny manao ilay teo aloha. Arakaraky ny fitombon'ny vonan-tady, dia iverenana hatrany ireo izay efa hay. Ny tanora zandriny izay afaka manao vonan-tady kanefa mitampi-maso, ary avy eo manao izany avy ao an-damosiny, dia mahafantatra ilay vonan-tady tsara ka tsy hanadino izany. Tsapany eo amin'ny tendron'ny rantsan-tanany ilay vona.

Kilalao fampisehoana hakingana amin'ny fampiasana karazana vona samihafa.

FANAOVANA «NOEUD DE CHAISE» MIFAMPIAMPITA HATRANY HATRANY: (RELAIS DU NOEUD DE CHAISE) - Asaina milahatra tsiroaroa ny tanora zandriny. Samy manana tady mirefy 1,5 m ny tsirairay. Rehefa lasa ny baiko, dia manao «noeud de chaise» ny laharana voalohany (N°1) amin'ny tarika tsirairay, avy eo dia atolony ny laharana taharoa (N°2) izany. Ampidirin'ilay faharoa ao amin'ny tady vavaran'ilay vona ny tadiny ka manao «noeud de chaise» amin'ny tadiny koa izy. Dia tohizana izany mandra-panaon'ny rehetra vona iray ka mipetraka eo amin'ny tany ny tady miaraka amin'ny vona rehetra. Omena isa 1 isaky ny vona marina ny tarika, ary omena isa 1 ny tarika izay nahavita voalohany.

RELAIS DE LA DEMI-CLEF: Asaina milahatra tsiroaroa ny tanora zandriny. Ny mpilalao voalohany amin'ny tarika tsirairay dia samy handray tady mirefy 1,50 m avy. Asio mpilalao eo amin'ny 5 m manoloana ny tarika tsirairay mba hitsara. Atsotran'ny mpitsara anankiroa mankamin'ny ilany havia sy havanana ny sandriny roa. Rehetra lasa ny baiko, dia mihazakazaka mamonjy ilay mpitsara ny mpilalao voalohany, manao vona «demi-clef » 80 amin'ny sandriny iray izy, dia miverina ka mikasika ilay mpilalao faharoa. Mihazakazaka indray ity faharoa mamaha ilay vona sy mamerina manao izany eo amin'ny sandry faharoa. Dia toy izany hatrany hatrany. Omena isa 1 isaky ny vona vita tsara, ary omena isa 1 ny tarika nahavita voalohany.

MANAO SY MAMAHA: Tarika roa no mitandahatra. Manao ny vona asain'ny mpampianatra atao ny voalohany eo amin'ny laharana tsirairay. Ny faharoa mamaha izany ary ny fahatelo mamerina manao. Dia toy izany hatrany hatrany mandra-pahatongan'ny tady any amin'ny vodilaharana. Ny tarika izay nahavita voalohany no mpandresy.

FANAOVANA VONA SY FAMAHA IZANY AMP.TAPITAINA: Tarika roa no mitandahatra. Asiana mpitsara iray eo amin'ny 5 na 6 m miala avy eo amin'ny laharana tsirairay. Omena tady mirefy 1,5 m ny voalohany amin'ny isan-tarika. Tononon'ilay mpampianatra ny anaran'ny vona ka rehefa lasa ny baiko dia sady mihazakazaka ny mpilalao voalohany amin'ny isan-tarika no manao ilay vona. Dinihin'ny mpitsara izany ary dia miverina ilay mpilalao sady mamaha ilay vona. Atolony ny mpilalao faharoa ny tady ka manao torak'izay koa io mpilalao io. Dia toy izany hatrany hatrany. Isa 1 isaky ny vona vita tsara, isa 1 ho an'ny tarika nahavita voalohany.

FIFANINANAN'NY FIROSOANA INDRAY MANDINGANA: Ity no fifaninanana vona tady isan'ny mampientanentana indrindra. Milahatra manaraka ny rindrin'ny efitra lehibe anankiray ny mpilalao, na eo amin'ny tsipika voafaritra aty ivelany. Samy manana tady mirefy 1,5 m ny tsirairay eny antanany ankavanana, akiraviraviny manaraka ny tenany. Tombanan'ny mpampianatra ny faharetan'ny totoana (segondra) ilaina hanatanterahina ilay vona, ka raha vantany vao voatonony ny anaran'ilay vona dia atombony avy hatrany ny fanisana ny segondra. Raha ohatra ka ampy hanatanterahina ny «noeud de chaise» ny 3 segondra, arakaraka ny fahakingan'ny mpilalao, dia hoy izy: «noeud de chaise, isa, roa, telo». Tsy maintsy atsipin'ny mpilalao amin'ny tany ny vona-tadiny alohan'ny hitenenany ny hoe «telo».

Jeren'ny mpampianatra tsara ireo vona. Ireo izay vita tsara ny vona nataony ka nanipy izany tamin'ny tany tao anatin'ny fe-potoana voatondro, dia handroso indray mandingana. Dia averina indray amin'ny fanaovana vona hafa. Izay tonga voalohany eny amin'ny rindrina izay mifanatrika amin'ny rindrina nilaharan'izy ireo teo -na eny amin'ny tsipika efa voafaritra mialoha - no nandresy. Omen'ilay mpampianatra fe-potoana maharitraritra kokoa ny mpifaninana hanaovana ny vona eo am-piandohana, dia ampitomboiny tsikelikely ny hafainganana.

TADY TSY MISY FARANY: Zaraina tarika 2 na 3 ny mpilalao ka manao faribolana ny tarika tsirairay. Omena tady iray avy ny tsirairay, tononona ny anaran'ilay vona voafidy dia omena ny baiko. Samy mamatotra ny tondron'ny tadiny amin'ny an'ilay namany ao ankavanany ny tsirairay. Mahavita faribolana feno amin'izay fotoana izay ireo tady natohitohy. Rehefa nahavita ny tarika, dia asandrany ilay tady. Mahazo isa 1 isaky ny vona vita tsara, ary isa 1 ho an'izay nahavita voalohany.

MATOKIA NY VONA TADY NATAOKO: Mamorona tarika anankiroa. Rehefa lasa ny baiko, dia hihazakazaka ny voalohany amin'ny tarika tsirairay mankeny amin'ny kitapo iray, ka hipetraka eo ambonin'ilay kitapo 80 afovoany, ary hamatotra ny vavan'ilay kitapo amin'ny alalan'ny songiro « noeud glissé ». Atsangany avy eo ny tanany roa ho fanamarihana ho an'ilay faharoa ao amin'ny tarika misy azy. Hihazakazaka io faharoa io hamatotra ny tadiny amin'ny an'ilay voalohany amin'ny alalan'ny «noeud d'écoute ». Miverina mihazakazaka mamonjy ny toerany izy ary kasihiny ilay mpilalao fahatelo izay lasa mamatotra ny tadiny amin'ny an'ilay faharoa amin'ny alalan'ny «noeud carré » (na «noeud plat»: vona fisaka). Rehefa tafaverina ilay fahatelo, dia hamatotra ny tadiny amin'ny an'azy ilay fahefatra amin'ny alalan'ny vona-tadin'ny mpanjono. Manaraka izany dia hanao «noeud glissé» eo amin'ny tadin'ilay" fahefatra ny mpilalao fahadimy, avy eo dia hiverina izy ka hikasika ilay fahenina. io mpilalao fahenina io indray dia hamatotra ny tadiny amin'ny valahany amin'ny fanaovana «noeud de chaise,) ary afatony amin'ny azy ny tadin'ny mpilalao fahadimy amin'ny alalan'ny «noeud d'écoute, Sintoniny amin'ny alalan'ny vatany ilay tady, ka amin'izany dia misintona ilay mpilalao voalohany izay nipetraka teo ambonin'ilay kitapo izy manaraka tsipika iray efa voafaritra mialoha. Raha misy vona iray miboraka dia tsy maintsy averin'ilay tsy namatotra azy tsara izany.

Indreto misy vona tady vitsivitsy azo ampiasaina amin'ireo fifaninanana vona tady ireo:

GLISSE, CARRE, DE PECHEUR, DE CHAISE, D'ECOUTE, DEMI-CLEF.